

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Raport z realizacji za lata 2015-2016 Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego

Poznań, 2018

Zamawiający:

Województwo Wielkopolskie
al. Niepodległości 34
61-714 Poznań

Wykonawca:

Ekolog Sp. z o.o.
ul. Świętowidzka 6/4
61-058 Poznań

Autorzy opracowania:

inż. Katarzyna Walkowiak
mgr Aleksandra Woźnicka
mgr Wiktor Górniak
mgr Jakub Smakulski
Dominik Dadaniak

Spis treści

1. WSTĘP	12
1.1. Podstawa prawna wykonania raportu	12
1.2. Cel wykonania raportu	12
1.3. Okres jaki obejmuje raport	12
1.4. Źródła danych	12
2. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO ...	13
3. PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM.....	16
3.1. Położenie i podział administracyjny	16
3.2. Demografia	19
3.3. Infrastruktura	22
3.4. Gospodarka	27
3.5. Ukształtowanie powierzchni ziemi	30
3.6. Geologia i surowce mineralne	33
3.7. Klimat.....	39
3.8. Wody powierzchniowe i podziemne	40
3.9. Zasoby przyrodnicze	43
4. REALIZACJA ZADAŃ W LATACH 2015 – 2016	51
4.1. Ochrona jakości powietrza i odnawialne źródła energii	51
4.1.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona powietrza i odnawialnych źródeł energii	53
4.2. Ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi	66
4.2.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi	67
4.3. Ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno - ściekowa	72
4.3.1. Zadania zrealizowane w obszarze – ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno - ściekowa	78
4.4. Ochrona powierzchni ziemi oraz zasobów naturalnych	96
4.4.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona gleb i zasobów naturalnych	97
4.5. Racjonalna gospodarka odpadami	102
4.5.1. Zadania zrealizowane w obszarze racjonalna gospodarka odpadami	104
4.6. Ochrona przyrody i krajobrazu	110
4.6.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu	111
4.7. Zagrożenia poważnymi awariami	122
4.7.1. Zadania zrealizowane w obszarze zagrożenia poważnymi awariami.....	123
4.8. Edukacja ekologiczna.....	129
4.8.1. Zadania zrealizowane w obszarze edukacja ekologiczna mieszkańców województwa oraz aktywność społeczeństwa na rzecz środowiska	130
4.9. Zadania z zakresu monitoringu środowiska	138
4.9.1. Zadania zrealizowane w obszarze monitoring środowiska	139
4.10. Zadania zrealizowane, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska	141

5. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	170
5.1 Graficzne przedstawienie tendencji zmian stanu środowiska na terenie województwa wielkopolskiego – podsumowanie	174
6. PODSUMOWANIE	180

Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych powiatów województwa	17
Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych powiatach województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016	19
Tabela 3. Gęstość zaludnienia w powiatach województwa wielkopolskiego	20
Tabela 4. Sieć wodociągowa na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2016	22
Tabela 5. Sieć kanalizacyjna na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2016.....	23
Tabela 6. Sieć gazowa na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2014 - 2016	24
Tabela 7. Odbiorcy i zużycie energii na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016 ..	25
Tabela 8. Sieć ciepła na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016	25
Tabela 9. Długość dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych w województwie wielkopolskim w roku 2016	26
Tabela 10.Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2014-2016	27
Tabela 11.Podmioty według rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2014-2016	27
Tabela 12.Stopa bezrobocia w latach 2014-2016 w województwie wielkopolskim na tle województwa i kraju.....	27
Tabela 13.Bezrobocie w poszczególnych powiatach województwa w latach 2014-2016	28
Tabela 14. Bezrobocie w województwie wielkopolskim wg poszczególnych grup bezrobotnych w latach 2014-2016, stan na dzień 31.XII.....	29
Tabela 15. Złóża kopalin na terenie województwa wielkopolskiego	35
Tabela 16. Zmiany lesistości poszczególnych powiatów województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016.....	48
Tabela 17. Tereny zieleni urządzonej w województwie wielkopolskim	49
Tabela 18. Roczna ocena jakości powietrza w strefach woj. wielkopolskiego w roku 2014	51
Tabela 19. Roczna ocena jakości powietrza w strefach woj. wielkopolskiego w roku 2015	52
Tabela 20. Roczna ocena jakości powietrza w strefach woj. wielkopolskiego w roku 2016	52
Tabela 21. Realizacja zadań z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2015	53
Tabela 22. Realizacja zadań z zakresu ochrony powietrza na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2016	56
Tabela 23. Realizacja zadań z zakresu mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi ochrony w 2015 roku	67
Tabela 24. Realizacja zadań z zakresu mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi ochrony w 2016 roku	69
Tabela 25. Realizacja zadań z zakresu ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarki wodno-ściekowej w 2015 r.	78
Tabela 26. Realizacja zadań z zakresu ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarki wodno-ściekowej w 2016 r.	83
Tabela 27. Realizacja zadań z zakresu ochrony gleb i zasobów naturalnych w 2015 roku	97

Tabela 28. Realizacja zadań z zakresu ochrony gleb i zasobów naturalnych w 2016 roku	100
Tabela 29. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami w 2016 roku.....	104
Tabela 30. Realizacja zadań z zakresu działań w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu w 2015 roku	111
Tabela 31. Realizacja zadań z zakresu działań w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu w 2016 roku	117
Tabela 32. Realizacja zadań w obszarze zagrożenia poważnymi awariami w roku 2015	123
Tabela 33. Realizacja zadań z zakresu zagrożenia poważnymi awariami w roku 2016	126
Tabela 34. Realizacja zadań z zakresu edukacji ekologicznej w 2015 r.	130
Tabela 35. Realizacja zadań z zakresu edukacji ekologicznej w 2016 r.	135
Tabela 36. Realizacja zadań z zakresu monitoringu środowiska w 2016 r.	139
Tabela 37. Zadania zrealizowane, nie ujęte w Programie Ochrony Środowiska w latach 2015 – 2016	142
Tabela 38. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla województwa wielkopolskiego	170
Tabela 39. Koszty poniesione na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2015 – 2016	181
Tabela 40. Realizacja zadań w latach 2015-2016	185

Spis rycin

Rycina 1. Lokalizacja województwa wielkopolskiego na tle kraju	16
Rycina 2. Podział województwa wielkopolskiego na powiaty.....	18
Rycina 3. Mezoregiony fizycznogeograficzne wg Kondrackiego w granicach województwa wielkopolskiego	32
Rycina 4. Podglądowa mapa geologiczna obszaru województwa wielkopolskiego.....	34
Rycina 5. Złoża kopalin na obszarze województwa wielkopolskiego.....	38
Rycina 6. Wody powierzchniowe na obszarze województwa wielkopolskiego	41
Rycina 7. Wody podziemne na obszarze województwa wielkopolskiego	42
Rycina 8. Obszary ochrony przyrody w województwie wielkopolskim – obszary Natura 2000	45
Rycina 9. Obszary ochrony przyrody w województwie wielkopolskim – obszary chronionego krajobrazu i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	46
Rycina 10. Obszary ochrony przyrody w województwie wielkopolskim - parki krajobrazowe i korytarze ekologiczne.....	47
Rycina 11. Stan/potencjał ekologiczny JCWP płynących w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015.....	73
Rycina 12. Stan chemiczny JCWP płynących w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015	74
Rycina 13. Ocena stanu/potencjału ekologicznego JCWP jeziornych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015	75
Rycina 14. Ocena stanu chemicznego JCWP jeziornych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015.....	76
Rycina 15. Lokalizacja zakładów ZDR i ZZR wystąpienia poważnej awarii w województwie wielkopolskim. Stan na 31.12.2016 r.	122

Spis wykresów

Wykres 1. Zmiany liczby ludności w latach 2014 – 2016 w woj. wielkopolskim.....	20
Wykres 2. Przyłącza sieci gazowej na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [szt.]	174
Wykres 3. Liczba JCWP rzecznych o stanie/potencjale ekologicznym co najmniej dobrym na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016	174
Wykres 4. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w woj. wielkopolskim w latach 2014-2016 [hm ³].....	175
Wykres 5. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód lub do ziemi – ogółem w latach 2014-2016 [hm ³].....	175
Wykres 6. Długość sieci wodociągowej na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [km] ...	176
Wykres 7. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [km] ...	176
Wykres 8. Powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [ha].....	177
Wykres 9. Powierzchnia gruntów zrekultywowanych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [ha]	177
Wykres 10. Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [Mg]	178
Wykres 11. Masa odpadów zebranych selektywnie na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [Mg]	178
Wykres 12. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [ha]	179
Wykres 13. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]	179
Wykres 14. Koszty poniesione na ochronę środowiska w latach 2015.....	182
Wykres 15. Koszty poniesione na ochronę środowiska w latach 2016.....	183
Wykres 16. Łączne koszty realizacji programu ochrony środowiska za lata 2015-2016	184

Wykaz Skrótów

Skrót	Wyjaśnienie skrótu
b.d.	Brak danych
BOŚ	Bank Ochrony Środowiska
FOGR	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWPD	Jednolite Części Wód Podziemnych
KDPR	Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej
KMPSP	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPPSP	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
KSRG	Krajowy system ratowniczo-gaśniczy
KWB	Kopalnia węgla brunatnego
KWPSP	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej
KZGRL	Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
LOP	Liga Ochrony Przyrody
ME	Ministerstwo Edukacji
MPEC	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
MPWiK	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
m.p.z.p.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
MWiK	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGKiM	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
PIB	Państwowy Instytut Badawczy
PM10	Pył zawieszony o granulacji do 10 µm

Skrót	Wyjaśnienie skrótu
PM2,5	Pył zawieszony o granulacji do 2,5 µm
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POE	Powiatowy Ośrodek Edukacji
POŚ	Program Ochrony Środowiska
POliŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PRGiPID	Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSSE	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
PZD	Powiatowy Zarząd Dróg
PZRP	Plany zarządzania ryzykiem powodziowym
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RSP	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
UMWW	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
WCZK	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego
WDK	Wolsztyński Dom Kultury
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WODR	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
WORD	Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego
WRPO	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny
WSSE	Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
WUW	Wielkopolski Urząd Wojewódzki
WZDW	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZE PAK	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin
ZGK	Zakład Gospodarki Komunalnej
ZGM	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
ZGO	Zakład Gospodarki Odpadami
ZKZL	Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych
ZM GOAP	Związek Międzygminny Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej
ZOSP RP	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej
ZOZ	Zakład Ochrony Zdrowia

Skrót	Wyjaśnienie skrótu
ZPKWW	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego
ZWiK	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna wykonania raportu

Konieczność sporządzenia raportu z realizacji Programu ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.).

1.2. Cel wykonania raportu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.) z wykonania programów ochrony środowiska, co dwa lata sporządza się raporty.

Przygotowanie niniejszego Raportu ma na celu zebranie w jednym dokumencie danych, które będą stanowiły podstawę do oceny stanu realizacji celów wynikających z Programu ochrony środowiska.

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska obejmujący lata 2015 – 2016, zwany dalej *Raportem*, obejmuje analizę wykonania zadań określonych w *Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2012 – 2015* oraz w *Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020*. Dokument ten weryfikuje i ocenia realizację zadań z zakresu ochrony i poprawy stanu środowiska zapisanych w wyżej wymienionych dokumentach.

1.3. Okres jaki obejmuje raport

Okres za jaki sporządzany jest raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego obejmuje lata 2015– 2016.

1.4. Źródła danych

Dane dotyczące realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w programach ochrony środowiska za lata 2015-2016 pozyskano poprzez ankietyzację jednostek wyznaczonych jako wdrażające poszczególne zadania w danym roku. Ankietyzacji poddano łącznie:

- 226 gmin,
- 35 powiatów (w tym miasta na prawach powiatu),
- 45 nadleśnictw (w tym również RDLP),
- 32 jednostek PSP,
- 85 innych jednostek.

W sumie rozesłano zapytania odnośnie realizacji zadań do 423 jednostek, w tym 261 jednostek samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, miasta na prawach powiatu) oraz 162 innych jednostek. Łącznie uzyskano 212 odpowiedzi, co stanowi 50,6%.

Na podstawie otrzymanych odpowiedzi oraz danych zawartych w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego sporządzono Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego za lata 2015 - 2016.

2. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego za lata 2015 – 2016 obejmuje swoim zakresem dwa Programy Ochrony Środowiska, są to: *Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2012 – 2015* oraz *Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016 – 2020*. Z racji tego poniżej przedstawiono cele dwóch ww. dokumentów.

Cele Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2012 – 2015 wyznaczone były w oparciu o Politykę Ekologiczną Województwa Wielkopolskiego do 2023 r., uwarunkowaną przyjętą przez Sejm RP „Polityką ekologiczną państwa na lata 2009-2012”. Program obejmuje 16 zagadnień i wyznaczonymi do nich celów w perspektywie do 2023 r.. Brzmiały one następująco:

1. Ochrona przyrody – cel: Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie spójnego systemu obszarów chronionych,
2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów – cel: Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej i zwiększanie lesistości,
3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi – cel: Zrównoważone użytkowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i suszą,
4. Ochrona powierzchni ziemi – cel: Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych,
5. Gospodarowanie zasobami geologicznymi – cel: Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin oraz ochrona środowiska w trakcie ich eksploatacji,
6. Jakość wód i gospodarka wodno-ściekowa – cel: Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska wodnego, usprawnienie systemu zaopatrzenia w wodę,
7. Jakość powietrza – cel: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza oraz standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa,
8. Hałas – cel: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego
9. Pola elektromagnetyczne – cel: Stała kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych oraz minimalizacja ich oddziaływania na zdrowie człowieka i środowisko
10. Poważne awarie przemysłowe – cel: Minimalizacja skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska,
11. Edukacja dla zrównoważonego rozwoju – cel: Kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców województwa wielkopolskiego, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku oraz zrównoważona polityka konsumpcyjna,
12. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych – cel: Zapewnienie włączenia celów ochrony środowiska do wszystkich sektorowych dokumentów strategicznych i przeprowadzenia oceny wpływu ich realizacji na środowisko przed ich zatwierdzeniem,
13. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym – cel: Kształtowanie harmonijnej struktury

funkcjonalno-przestrzennej województwa, sprzyjającej równoważeniu wykorzystania walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem jakości życia i trwałym zachowaniem wartości środowiska,

14. Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska – cel: Wdrożenie mechanizmów zapewniających aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska,
15. Rozwój badań i postęp techniczny – cel: Zwiększenie roli wielkopolskich placówek badawczych we wdrażaniu innowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska,
16. Odpowiedzialność za szkody w środowisku – cel: Wdrożenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody.

Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016 – 2020 opracowany został w oparciu o nowe wytyczne Ministerstwa Środowiska z 2015 r. i jego cele zawarte są w 10 obszarach interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: pyłu PM10, pyłu PM2,5; osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
2. Zagrożenie hałasem – cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;
3. Pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości;
4. Gospodarowanie wodami – cele: zwiększenie retencji wodnej województwa; ograniczenie wodochłonności gospodarki; osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;
5. Gospodarka wodno-ściekowa - cele: poprawa jakości wody; wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;
6. Zasoby geologiczne – cele: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;
7. Gleby – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;
9. Zasoby przyrodnicze – cel: zwiększenie lesistości województwa; zachowanie różnorodności biologicznej;
10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel: utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii.

Poza głównymi obszarami interwencji w „Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020” uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:

11. edukacja – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;
12. monitoring środowiska – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Z racji tego, iż realizacja zadań w Raporcie obejmuje dwa Programy ochrony środowiska, zostały one rozdzielone pomiędzy dwie tabele dla każdego z programów. W celu ujednolicenia obszarów działań przedstawionych w programach ochrony środowiska, zaproponowano następujące obszary:

1. ochrona powietrza i odnawialne źródła energii,
2. ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi
3. ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno – ściekowa,
4. ochrona powierzchni ziemi i zasobów naturalnych,
5. racjonalna gospodarka odpadami,
6. ochrona przyrody i krajobrazu,
7. zagrożenie poważnymi awariami,
8. edukacja ekologiczna,
9. monitoring środowiska
10. zadania zrealizowane, nieuwjęte w Programie ochrony środowiska.

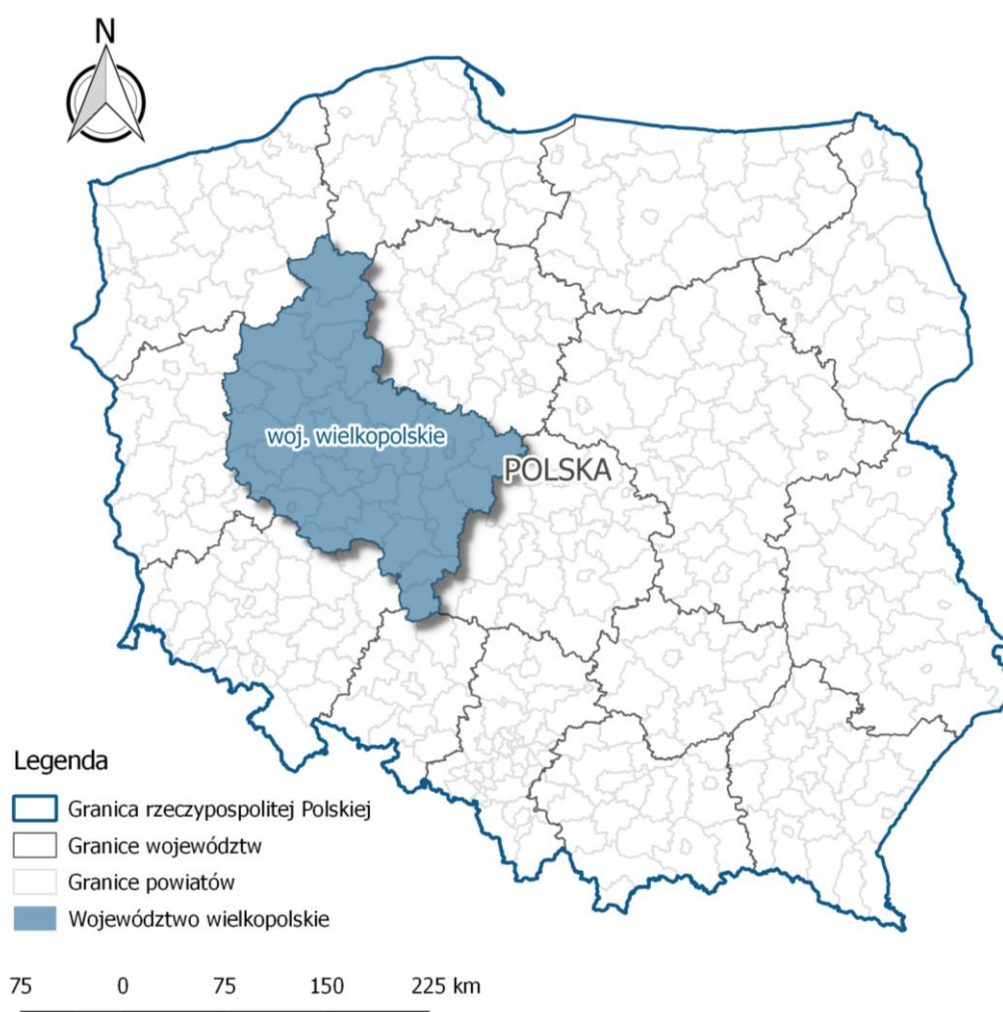
3. PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

3.1. Położenie i podział administracyjny

Województwo wielkopolskie zlokalizowane jest w środkowo-zachodniej części Polski. Sąsiaduje z siedmioma innymi województwami:

- od zachodu z woj. lubuskim,
- od północy z woj. zachodniopomorskim i pomorskim,
- od północnego-wschodu z woj. kujawsko-pomorskim,
- od południowego-wschodu z woj. łódzkim,
- od południa z woj. opolskim i dolnośląskim.

Rycina 1. Lokalizacja województwa wielkopolskiego na tle kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.codgik.gov.pl

Obszar województwa zajmuje powierzchnię 29 826,50 km², co stanowi 9,54% powierzchni kraju. Zamieszkuje je 3 489 210 mieszkańców, co stanowi 9,07% populacji Polski. Województwo wielkopolskie zajmuje drugie miejsce pod względem powierzchni oraz trzecie miejsce pod względem liczby ludności w kraju.

W skład województwa wielkopolskiego wchodzi 31 powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatu (Poznań, Kalisz, Leszno, Konin). W skład tychże powiatów wchodzi łącznie 226 gmin. Na terenie województwa wielkopolskiego znajduje się 110 miast.

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych powiatów województwa

Powiat	Powierzchnia [km²]	% powierzchni województwa
Poznań	261,85	0,88%
Kalisz	69,42	0,23%
Konin	82,20	0,28%
Leszno	31,9	0,11%
chodzieski	680,58	2,28%
czarnkowsko-trzcianecki	1808,19	6,06%
gnieźniński	1254,34	4,21%
gostyński	810,34	2,72%
grodziski	643,72	2,16%
jarociński	587,7	1,97%
kaliski	1160,02	3,89%
kępiński	600,39	2,01%
kolski	1011,03	3,39%
koniński	1578,71	5,29%
kościański	722,53	2,42%
krotoszyński	714,23	2,39%
leszczyński	804,65	2,70%
międzychodzki	736,66	2,47%
nowotomyski	1011,67	3,39%
obornicki	712,65	2,39%
ostrowski	1160,65	3,89%
ostrzeszowski	772,37	2,59%
pilski	1267,1	4,25%
pleszewski	711,91	2,39%
poznański	1899,61	6,37%
rawicki	553,23	1,85%
śłupecki	837,91	2,81%
szamotulski	1119,55	3,75%
średzki	623,18	2,09%
śremski	574,41	1,93%
turecki	929,4	3,12%
wągrowiecki	1040,8	3,49%
wolsztyński	680,03	2,28%
wrzesiński	704,19	2,36%
złotowski	1660,91	5,57%
województwo wielkopolskie	29 826,50	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największą powierzchnię spośród powiatów zajmują powiaty: poznański oraz czarnkowsko-trzcianecki. Razem zajmują ponad 6% powierzchni województwa. Natomiast najmniejszą jednostką na szczeblu powiatowym jest miasto Leszno, będące miastem na prawach powiatu, które zajmuje 0,11% powierzchni województwa.

Rycina 2. Podział województwa wielkopolskiego na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.codgik.gov.pl

Siedzibą wojewódzkiej administracji publicznej, tj. Samorządu Województwa Wielkopolskiego i Wojewody Wielkopolskiego, jest Poznań, będący historyczną stolicą Wielkopolski i największym miastem w województwie. Województwo wielkopolskie jest dobrze skomunikowane z pozostałą częścią kraju, przez jego terytorium przebiega autostrada A2 (Świecko-Warszawa).

3.2. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności województwa wielkopolskiego w ciągu kilku ostatnich lat wynosiła ponad 3,4 mln mieszkańców. W 2016 roku liczba ludności względem roku 2015 wzrosła o 6 302 mieszkańców i wynosiła 3 481 625. W 2016 roku województwo wielkopolskie zamieszkiwało 1 787 660 kobiet, które stanowiły 51,35% ludności województwa oraz 1 693 965 mężczyzn. Obecnie obserwuje się stały wzrost liczby ludności w województwie wielkopolskim.

Najwięcej mieszkańców w województwie liczy miasto Poznań – 15,43% ogólnej liczby mieszkańców województwa i powiat poznański – 10,94%. Najmniej zaludnioną jednostką jest powiat międzychodzki skupiający 1,06% populacji województwa oraz powiat chodzieski skupiający 1,35% populacji.

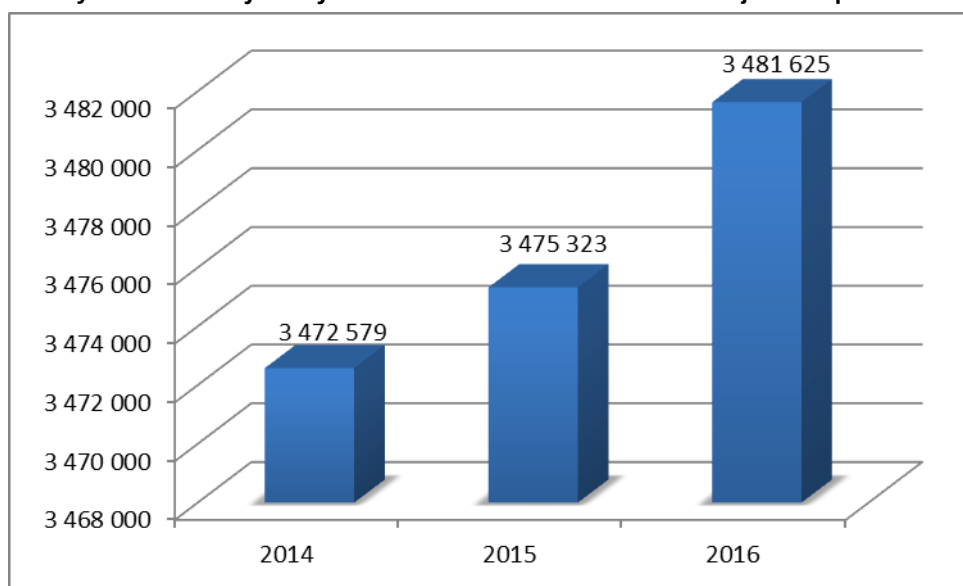
Tabela 2. Liczba ludności w poszczególnych powiatach województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016

Powiat	Liczba ludności w latach (os.)		
	2014	2015	2016
m. Poznań	545 680	542 348	540 372
m. Kalisz	103 373	102 808	102 249
m. Konin	76 547	75 875	75 342
m. Leszno	64 616	64 559	64 159
chodzieski	47 622	47 534	47 415
czarnkowsko-trzcianecki	88 045	87 890	87 885
gnieźnieński	145 075	145 085	145 211
gostyński	76 193	76 230	76 093
grodziski	51 217	51 426	51 423
jarociński	71 775	71 790	71 738
Kaliski	82 814	82 838	82 905
kępiński	56 491	56 427	56 458
Kolski	88 848	88 399	88 125
koniński	128 984	129 273	129 475
kościański	79 023	79 028	79 263
krotoszyński	77 909	77 664	77 764
leszczyński	54 422	54 767	55 391
międzychodzki	37 126	37 084	37 080
nowotomyski	74 538	74 725	74 901
obornicki	59 283	59 501	59 626
ostrowski	161 403	161 435	161 574
ostrzeszowski	55 405	55 409	55 391
Piński	137 840	137 570	137 382
pleszewski	63 282	63 252	63 212
poznański	358 894	366 037	373 570
rawicki	60 469	60 294	60 356
śłupecki	59 698	59 591	59 617
szamotulski	89 922	90 133	90 417
średzki	57 156	57 429	57 691

Powiat	Liczba ludności w latach (os.)		
	2014	2015	2016
śremski	60 795	60 907	61 106
Turecki	84 441	84 366	84 297
wągrowiecki	69 887	69 900	69 960
wolsztyński	56 979	57 012	57 270
wrzesiński	76 829	76 956	77 073
złotowski	69 998	69 781	69 834
woj. wielkopolskie	3 472 579	3 475 323	3 481 625

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 1. Zmiany liczby ludności w latach 2014 – 2016 w woj. wielkopolskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z danych GUS, przedstawionych w poniższej tabeli wynika, że w 2016 roku gęstość zaludnienia w województwie wielkopolskim wynosiła 117 osób na km². Największe zagęszczenie ludności było w powiatach grodzkich: m. Poznań oraz m. Leszno i wynosiło odpowiednio 2063 oraz 2014 os./km². Najmniejsze zagęszczenie było w powiecie złotowskim, które wynosiło 42 os./km².

Tabela 3. Gęstość zaludnienia w powiatach województwa wielkopolskiego

Jednostka administracyjna	Gęstość zaludnienia [os./km ²]
Powiat m. Poznań	2 063
Powiat m. Kalisz	1 473
Powiat m. Konin	917
Powiat m. Leszno	2 014
Powiat chodzieski	69
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	49
Powiat gnieźnieński	116
Powiat gostyński	94
Powiat grodziski	80
Powiat jarociński	122
Powiat kaliski	71
Powiat kępiński	93

Jednostka administracyjna	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Powiat kolski	87
Powiat koniński	82
Powiat kościański	110
Powiat krotoszyński	109
Powiat leszczyński	69
Powiat międzychodzki	50
Powiat nowotomyski	74
Powiat obornicki	84
Powiat ostrowski	139
Powiat ostrzeszowski	72
Powiat pilski	108
Powiat pleszewski	89
Powiat poznański	197
Powiat rawicki	109
Powiat słupecki	71
Powiat szamotulski	81
Powiat średzki	92
Powiat śremski	106
Powiat turecki	91
Powiat wągrowiecki	67
Powiat wolsztyński	84
Powiat wrzesiński	110
Powiat złotowski	42
województwo wielkopolskie	117

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W województwie wielkopolskim w roku 2016 przyrost naturalny na 1000 ludności był dodatni, na poziomie 1,7. Uległ on zwiększeniu porównując wynik z 2015 roku, w którym wynosił 1,0.

W 2016 roku pod względem ekonomicznych grup ludności przeważali mieszkańcy w wieku produkcyjnym, którzy stanowią 62,0% ludności województwa, w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) – 19,2% oraz w poprodukcyjnym – 18,8% ludności.

Analizując opracowanie prognozy demograficznej dla Polski do 2050 roku Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności województwa wielkopolskiego będzie się zmniejszać. Wg danych GUS w 2050 roku województwo zamieszkiwać będzie 3 287 926 osób.

3.3. Infrastruktura

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego długość czynnej sieci wodociągowej na terenie województwa wielkopolskiego w 2016 roku wynosiła 32 129,2km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania liczyła 573 848 szt. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca wyniosło średnio 37,4 m³ na rok. Na potrzeby gospodarki mieszkaniowej i komunalnej w 2016 roku na terenie województwa zużyto 129 950,3 dam³. Ogólne zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w roku 2016 wynosiło 1 643 526,5 dam³ i wzrosło względem roku 2015 o 137 850,4 dam³. Szczegółowe informacje dotyczące sieci wodociągowej w 2016 roku przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela 4. Sieć wodociągowa na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2016

Lp.	Powiat	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Połączenia prowadzące do budynków mieszk. [szt.]	Woda dostarczona gospodarstvom domowym [dam ³]	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]
1.	m. Poznań	1 185,7	42 502	21 774,3	528 800	40,2
2.	m. Kalisz	254,1	8 825	3 735,4	99 631	36,4
3.	m. Konin	190,5	5 557	2 328,4	73 399	30,8
4.	m. Leszno	154,6	8 108	2 201,5	63 303	34,1
5.	chodzieski	614,6	9 130	1 824,0	26 172	38,4
6.	czarnkowsko-trzcianecki	1 085,1	15 449	2 608,6	40 054	29,7
7.	gnieźnieński	1 497,2	20 177	5 245,5	88 387	36,1
8.	gostyński	760,8	12 210	3 533,9	31 563	46,4
9.	grodziski	539,3	9 579	1 998,5	17 776	38,8
10.	jarociński	671,0	13 362	2 579,7	29 409	35,9
11.	kaliski	1 566,2	19 734	3 861,6	1 517	46,6
12.	kępiński	618,7	11 496	1 958,6	14 308	34,7
13.	kolski	1 553,8	17 576	3 382,8	31 390	38,3
14.	koniński	2 390,6	32 105	4 491,1	17 463	34,7
15.	kościański	689,5	15 097	3 119,7	36 476	39,5
16.	krotoszyński	824,9	13 927	3 097,4	45 178	39,9
17.	leszczyński	598,1	12 826	2 497,2	4 750	45,4
18.	międzychodzki	418,2	7 036	1 267,5	15 940	34,2
19.	nowotomyski	872,4	13 862	2 523,8	33 296	33,7
20.	obornicki	651,4	10 665	1 685,1	29 146	28,3
21.	ostrowski	1 338,6	30 335	5 888,9	83 411	36,5
22.	ostrzeszowski	987,6	13 011	2 290,8	17 940	41,3
23.	pilski	1 033,0	15 651	4 810,9	86 527	35,0
24.	pleszewski	834,4	12 076	2 280,2	21 572	36,1
25.	poznański	2 800,8	78 440	14 148,8	130 722	38,3
26.	rawicki	440,8	10 539	2 379,2	28 445	39,5
27.	słupecki	929,2	11 973	2 311,6	16 408	38,8
28.	szamotulski	1 045,9	17 456	2 943,7	41 735	32,6
29.	średzki	690,5	10 071	2 254,2	22 915	39,2
30.	śremski	547,8	8 485	2 150,1	34 233	35,3
31.	turecki	1 321,3	19 214	3 042,7	32 086	36,1
32.	wągrowiecki	1 009,0	11 398	2 600,1	32 671	37,2
33.	wolsztyński	481,2	11 336	2 158,6	13 382	37,8

Lp.	Powiat	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Połączenia prowadzące do budynków mieszk. [szt.]	Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]
34.	wrzesiński	811,3	14 978	2 946,9	40 487	38,3
35.	złotowski	721,1	9 662	2 029,0	32 655	29,1
Σ	województwo wielkopolskie	32 129,2	573 848	129 950,3	1 863 147	37,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sieć kanalizacyjna

Dane GUS przedstawiają, że długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie województwa wielkopolskiego systematycznie wzrasta. W 2016 roku w województwie łącznie było 13 947,1 km sieci kanalizacyjnej. Z roku na rok zmienia się ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania - w 2016 roku było ich 348 456 szt. Systematycznie wzrasta również liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej. W 2016 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 71,4% mieszkańców województwa. Tabela nr 5 ukazuje szczegółowe dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie województwa.

Tabela 5. Sieć kanalizacyjna na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2016

Lp.	Powiat	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszk. [szt.]	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]
1.	m. Poznań	977,3	37 999	20 686,7	511 825
2.	m. Kalisz	236,4	6 701	3 371,8	91 841
3.	m. Konin	183,4	4 048	2 319,0	70 046
4.	m. Leszno	202,8	6 962	2 121,1	62 928
5.	chodzieski	356,7	7 156	1 417,4	38 697
6.	czarnkowsko-trzcianecki	326,6	8 664	1 816,4	54 517
7.	gnieźnieński	706,7	12 782	3 477,7	111 525
8.	gostyński	302,2	7 709	1 657,8	51 486
9.	grodziski	194,4	5 517	956,2	28 682
10.	jarociński	521,5	9 776	2 044,3	56 429
11.	kaliski	384,2	6 465	976,5	27 998
12.	kępiński	358,4	7 732	1 133,5	38 241
13.	kolski	242,6	5 975	1 278,7	40 285
14.	koniński	525,8	11 389	1 559,9	49 446
15.	kościański	384,9	10 355	1 919,8	57 479
16.	krotoszyński	205,2	6 648	1 783,4	45 273
17.	leszczyński	285,4	6 864	925,1	33 199
18.	międzychodzki	172,0	4 167	1 140,8	24 208
19.	nowotomyski	284,4	7 966	1 700,4	45 085
20.	obornicki	265,4	6 791	1 409,4	41 940
21.	ostrowski	578,7	14 728	4 221,2	103 171
22.	ostrzeszowski	254,7	4 680	1 297,6	30 868
23.	piłski	597,9	11 359	4 492,0	112 120
24.	pleszewski	204,8	5 940	1 127,2	32 517
25.	poznański	2 134,9	61 359	11 112,7	281 782
26.	rawicki	296,8	7 401	1 327,8	40 816
27.	słupecki	243,0	6 389	1 144,8	32 779

Lp.	Powiat	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszk. [szt.]	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]
28.	szamotulski	484,0	10 388	2 211,0	62 796
29.	średzki	233,7	4 455	1 782,2	38 587
30.	śremski	298,6	5 057	1 705,9	46 412
31.	turecki	223,9	7 025	1 587,2	40 657
32.	wągrowiecki	336,0	5 541	1 484,5	45 802
33.	wolsztyński	392,6	8 758	1 463,2	43 069
34.	wrzesiński	219,2	6 702	1 501,4	43 824
35.	złotowski	332,0	7 008	1 459,3	49 842
Σ	województwo wielkopolskie	13 947,1	348 456	91 613,9	2 486 172

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2016 roku największa liczba ludności korzystała z sieci kanalizacyjnej w m. Poznań oraz powiecie poznańskim, zaś najmniejsza w powiecie międzychodzkim.

Nieruchomości położone na terenach nieskanalizowanych, czyli terenach, gdzie budowa kanalizacji jest niemożliwa z różnych względów, takich jak czynniki ekonomiczne lub techniczne, wyposażone są w przydomowe oczyszczalnie ścieków bądź zbiorniki bezodpływowe. Ilość zbiorników bezodpływowych w województwie na dzień 31.XII.2016 wyniosła 197 724 szt., zaś przydomowych oczyszczalni było 22 355 szt.

W województwie wielkopolskim działa 247 biologicznych oczyszczalni ścieków oraz 92 oczyszczalnie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. Do 2016 r. funkcjonowała również jedna oczyszczalnia mechaniczna. Ilość ścieków odprowadzanych kanalizacją w 2016 wyniosła 114 763,0 dam³, natomiast ilość ścieków przemysłowych 1 454 600 dam³. Według danych GUS na koniec 2016 roku funkcjonowało 96 oczyszczalni ścieków przemysłowych.

Zaopatrzenie w gaz ziemny

Dane GUS informują, że ogólna długość czynnej sieci gazowej w 2016 roku na terenie województwa wielkopolskiego wynosiła 15 252,3 km. Porównując wynik do roku 2014 była dłuższa o 853,8 km. Czynna sieć rozdzielcza w 2016 roku miała długość 12 609,4 km. Liczba odbiorców gazu w miastach systematycznie rośnie. Natomiast liczba ludności ogrzewającej mieszkania gazem wzrasta gwałtownie. Liczba ludności korzystającej z sieci gazowej w 2016 roku wynosiła 1 653 400 osób i również wzrasta z roku na rok.

Tabela 6. Sieć gazowa na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2014 - 2016

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2014	2015	2016
Długość czynnej sieci ogółem	km	14 398 ,5	14 803 ,9	15 252,3
Długość czynnej sieci przesyłowej	km	2 611,9	2 632,0	2 642,9
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	11 786,6	12 171,8	12 609,4
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	236 529	242 797	256 780
Odbiorcy gazu	Gosp. domowe	565 056	570 799	580 477

Wyszczególnienie	Jednostka	Rok		
		2014	2015	2016
Odbiorcy gazu w miastach	Gosp. domowe	467 927	469 743	473 994
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	Gosp. domowe	129 479	154 204	209 563
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	1 644 527	1 646 047	1 653 400
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	47,36%	47,36%	47,49%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Charakterystyka zaopatrzenia województwa w energię elektryczną i energię ciepłą

W województwie wielkopolskim w 2016 roku było 1 200 845 odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu. W porównaniu do 2014 roku liczba ta wzrosła o 30 490 sztuk. Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w 2014 roku wyniosło 2 588 189 MWh, a w 2016 roku 2 658 215 MWh. Można zaobserwować spadek zużycia energii w 2015 roku w stosunku do 2014 r., jednak nie był on spowodowany zmniejszeniem liczby odbiorców.

Tabela 7. Odbiorcy i zużycie energii na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	Jedn.	Rok		
		2014	2015	2016
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	1 170 355	1 176 937	1 200 845
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	2 588 189	2 554 117	2 658 215

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 8. Sieć ciepła na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	Jedn.	Rok		
		2014	2015	2016
Kotłownie ogółem	szt.	3 205	2 992	3 017
Kotłownie w spółdzielniach mieszkaniowych	szt.	384	262	252
Długość sieci ciepłej przesyłowej	km	1 100,9	1 046,0	952,9
Długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów	km	700,1	698,2	656,9
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie	dam ³	187 870,4	180 396,5	192 818,9
Sprzedaż energii ciepłej ogółem	GJ	11 054 548,8	11 460 896,0	12 287 409,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Infrastruktura komunikacyjna

Teren województwa wielkopolskiego charakteryzuje się korzystnym położeniem komunikacyjnym ze względu na swoją lokalizację w zachodnio-centralnej części Polski, co pozwala na dość szybki dojazd do dowolnego miejsca w kraju. Przez obszar województwa przebiega autostrada A2 (E30), która łączy granicę niemiecką (Frankfurt nad Odrą, Berlin) z Warszawą i w przyszłości z granicą białoruską Terespol, Kukuryki– Brześć i dalej prowadzi do Mińska. Droga ta na terenie województwa ma długość 210 km i przebiega m.in. przez okolice: Nowego Tomyśla, Poznania, Wrześni, Konina i Koła. Przez województwo wielkopolskie przebiegają również następujące drogi krajowe: 5, S5, 8, S8, 10, S10, 11, S11, 12, 15, 22, 24, 25, 32, 36, 39, 72, 83, 92. Na terenie województwa znajduje się sieć dróg wojewódzkich o łącznej długości 2 720,946 km. Łączna długość dróg powiatowych wynosi zaś 11 305,8 km. Przez województwo wielkopolskie przebiegają także eksploatowane linie kolejowe normalnotorowe o łącznej długości 1 878 km, z czego 1 266 km jest zelektryfikowana. W Poznaniu znajduje się międzynarodowy port lotniczy Ławica, a mniejsze lotniska dla lokalnych pasjonatów mogące obsłużyć małe samoloty znajdują się m. in. w Pile, Michałkowie koło Ostrowa Wlkp. i Lesznie.

W tabeli poniżej zestawiono dane na temat długości dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, a także linii kolejowych w województwie wielkopolskim w 2016 r.

Tabela 9. Długość dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych w województwie wielkopolskim w roku 2016

Wyszczególnienie	Jednostka	Długość
Drogi krajowe		
ogółem	km	1 740,9
W tym drogi ekspresowe		150,2
W tym autostrady		210,5
Drogi wojewódzkie		
ogółem	km	2 743,0
Drogi powiatowe		
ogółem	km	11 305,8
Linie kolejowe		
normalnotorowe ogółem	km	1 878
normalnotorowe zelektryfikowane		1 266

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://drogipubliczne.eu/>

3.4. Gospodarka

Na terenie województwa wielkopolskiego w 2014 roku było 404 419 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON. Od tego roku można zaobserwować wzrost liczby podmiotów gospodarczych ponieważ w 2016 roku zarejestrowanych było już ich 414 798, czyli o 10 379 więcej niż w 2014 roku.

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2014-2016

Rok	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ogółem	Spółki handlowe		Spółki cywilne	Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		Razem	Z udziałem kapitału zagranicznego				
2014	404 419	40 486	6 983	25 475	1 957	11 868	300 782
2015	409 865	45 060	7 127	25 689	1 975	12 604	300 484
2016	414 798	49 251	7 364	25 844	2 027	13 232	299 906

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największy przyrost liczby podmiotów odnotowano pośród spółek handlowych, które w latach 2014-2016 zwiększyły swoją ilość o 8 765 szt. (przyrost ilości o 18%).

Tabela 11. Podmioty według rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2014-2016

Rok		2014	2015	2016
Rodzaj działalności	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11 215	11 354	11 447
	Przemysł i budownictwo	93 044	94 107	95 143
	Pozostała działalność (usługi)	300 160	304 404	308 208

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując liczbę podmiotów gospodarczych według grup rodzajów działalności, daje się zauważyć, że największy udział w ogóle podmiotów w województwie przypada na działalność pozostałą (usługi). Podmioty z tego działu stanowiły nieco ponad 74% wszystkich podmiotów gospodarczych w 2016 roku. Najmniejszy udział ma działalność rolnicza. Liczba podmiotów z działu rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo stanowiła w roku 2016 ok. 3% wszystkich podmiotów gospodarczych.

W województwie wielkopolskim w 2016 r. stopa bezrobocia wyniosła 4,9%. W porównaniu do lat wcześniejszych stopa bezrobocia systematycznie się zmniejsza. Na tle kraju województwo wielkopolskie charakteryzuje się dużo niższą stopą bezrobocia niż średnia dla Polski.

Tabela 12. Stopa bezrobocia w latach 2014-2016 w województwie wielkopolskim na tle kraju

Jednostka terytorialna	Stopa bezrobocia [%]		
	2014	2015	2016
Polska	11,4	9,7	8,2
woj. wielkopolskie	7,6	6,1	4,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największa stopa bezrobocia w 2016 roku była w powiecie konińskim – 14,1. Wartość ta zmniejszyła się na przestrzeni lat 2014-2016 z początkowej wartości 17,0. Spośród miast na prawach powiatu, największa stopa bezrobocia wystąpiła w mieście Konin i w 2016 r. wyniosła 10,6, jednakże również w porównaniu z wcześniejszymi latami zmniejszyła się. Najmniejszą stopą bezrobocia charakteryzowały się powiaty: kępiński – 2,1, poznański – 2,2 i wolsztyński – 2,5. Poznań, jako miasto na prawach powiatu charakteryzuje się najmniejszą stopą bezrobocia z całego województwa, w 2016 r. wynosiła ona 1,9.

Tabela 13. Bezrobocie w poszczególnych powiatach województwa w latach 2014-2016

Lp.	Powiat	Stopa bezrobocia		
		2014	2015	2016
1.	m. Poznań	3,1	2,4	1,9
2.	m. Kalisz	6,8	5,5	4,6
3.	m. Konin	12,4	11,2	10,6
4.	m. Leszno	6,7	5,6	4,8
5.	chodzieski	13,8	11,2	9,9
6.	czarnkowsko-trzcianiecki	11,8	8,3	7,0
7.	gnieźnieński	12,3	9,5	7,7
8.	gostyński	10,5	8,3	7,2
9.	grodziski	7,5	6,3	5,0
10.	jarociński	10,6	8,9	5,9
11.	kaliski	6,8	5,2	4,2
12.	kępiński	3,4	2,6	2,1
13.	kolski	14,5	12,8	10,0
14.	koniński	17,0	15,0	14,1
15.	kościański	6,7	5,8	4,8
16.	krotoszyński	8,4	5,8	4,9
17.	leszczyński	6,3	5,1	4,2
18.	międzychodzki	8,4	7,2	5,4
19.	nowotomyski	4,6	3,9	3,0
20.	obornicki	8,8	6,7	6,1
21.	ostrowski	7,8	5,9	4,5
22.	ostrzeszowski	8,9	6,8	5,6
23.	pilski	10,0	8,0	6,9
24.	pleszewski	9,6	6,8	5,4
25.	poznański	3,4	2,7	2,2
26.	rawicki	9,2	7,0	5,8
27.	śłupecki	14,7	11,3	9,5
28.	szamotulski	6,7	5,9	4,8
29.	średzki	12,1	10,9	9,3
30.	śremski	7,0	5,5	3,9
31.	turecki	9,0	7,0	5,2
32.	wągrowiecki	15,5	10,6	8,6
33.	wolsztyński	4,7	3,9	2,5
34.	wrzesiński	12,7	9,3	6,3
35.	złotowski	14,3	12,1	9,6
Σ	woj. wielkopolskie	7,6	6,1	4,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 14. Bezrobocie w województwie wielkopolskim wg poszczególnych grup bezrobotnych w latach 2014-2016, stan na dzień 31.XII. danego roku.

Rok	Bezrobotni ogółem	Absolwenci ogółem	Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	Bez prawa do zasiłku	Pozostający bez pracy pow. 1 roku
2014	116 410	6 032	7 945	98 813	43 052
2015	93 311	5 027	6 651	78 156	31 722
2016	77 697	3 502	4 731	65 323	27 187

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba osób bezrobotnych w województwie wielkopolskim spada. W 2014 r. wynosiła ona 116 410, zaś w 2016 r. już 77 697 osób. Bezrobocie wśród absolwentów od roku 2014 systematycznie spada, w roku 2014 wynosiło 6 032, a w 2016 już tylko 3 502. Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy również zmniejszają swój udział pośród osób bezrobotnych z 7 945 w roku 2014 do 4 731 w roku 2016.

Znacznie zmniejszyła się liczba osób bez prawa do zasiłku z 98 813 w roku 2014 do 65 323 w roku 2016. Ilość osób pozostających bez pracy powyżej 1 roku również spada. W 2014 r. było ich 43 052, zaś w 2016 r. już tylko 27 187.

3.5. Ukształtowanie powierzchni ziemi

Obszar województwa wielkopolskiego, zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym (Kondracki, 2002) położony jest w prowincji Niż Środkowoeuropejski, jego północna część w podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie (makroregiony: Pojezierze Południowopomorskie, Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka, Pojezierze Wielkopolskie, Pradolina Warszawsko-Berlińska, Pojezierze Leszczyńskie), a południowa – w podprowincji Niziny Środkowopolskie (mezoregiony: Nizina Południowowielkopolska oraz na niewielkim obszarze Pradolina Barucko-Głogowska i Wał Trzebnicki). Wyżej wymienione makroregiony dzielą się z kolei na mezoregiony, których rozmieszczenie przedstawia rycina nr 3.

Pojezierze Południowopomorskie

Obejmuje terytoria pomiędzy morenami fazy pomorskiej na północy, Pradolina Toruńsko-Eberswaldzką na południu, doliną Odry na zachodzie i doliną Wisły na wschodzie, na szlaku odpływu lodowcowo-rzeczno, który spowodował powstanie rozległych piaszczystych równin w dorzeczu dopływu Noteci – Drawy oraz dopływów Wisły – Brdy i Wdy. Pomiędzy dolinami tych rzek występują liczne jeziora wytopiskowe. Klimatycznie jest to region bardziej suchy (średnia roczna 500-550 mm) i cieplejszy niż Pojezierza Wschodnio- i Zachodniopomorskie. W składzie lasów przeważają tu bory sosnowe na sandrach. Mieszane lasy liściaste na wysoczyznach morenowych przeważnie ustąpiły miejsca polom uprawnym.

Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka

Jest to długie równoleżnikowe obniżenie w Polsce i Niemczech. Przecina młodoglacjalne wysoczyzny morenowe pojezierzy. Powstała ona podczas fazy pomorskiej zlodowacenia Wisły. Wyrzeźbiły ją wody z topniejącego lodowca, spływające wzdłuż jego czoła ku zachodowi. Dno pradoliny częściowo zatorfione, miejscami tworzą się wydmy, dominują lasy sosnowe Puszczy Noteckiej.

Pojezierze Wielkopolskie

Jego granice wyznaczają od północy Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka zajmowana obecnie przez Wisłę, Notec i Wartę, na południu Pradolina Warszawsko-Berlińska zajmowana przez Wartę i Obrę. Dwie południkowo położone struktury – Poznański Przełom Warty i położona bardziej na wschód rynn jezior goplańskich i Noteci dzieli makroregion na trzy wyraźne wysoczyzny (z zachodu na wschód): Pojezierze Poznańskie, Pojezierze Gnieźnieńskie i Pojezierze Kujawskie.

Pradolina Warszawsko-Berlińska

Jest to wielka wklęsła forma ukształtowania terenu, powstała w klimacie peryglacjalnym (plejstocen, m.in. vistulian) w okresie cofania się lądolodu z terenu Polski po zlodowaceniu północnopolskim. Pradolina ta, jak i inne, powstawały na skutek – nie tylko – działania erozji wielkich rzek powstałych z topniejących lodowców, ale także na skutek termoerozji (np. wytapiania klinów lodowych). Pradolina Warszawsko-Berlińska ciągnie się równoleżnikowo od okolic Warszawy aż po Berlin. Rozciągłość równoleżnikowa spowodowana jest zablokowaniem odpływu rzek na północ przez

łądołód. Jej szerokość jest zmienna i wynosi około 20 km, charakteryzuje ją płaskie dno, na którym często występują kilkukilometrowe równiny torfowe.

Pojezierze Leszczyńskie

Położone jest między doliną Odry i Warty. Zostało ukształtowane podczas ostatniego zlodowacenia w fazie jego najdalszego zasięgu (w fazie leszczyńskiej).

Nizina Południow Wielkopolska

Położona jest w dorzeczu środkowej Warty, nizina denudacyjna przecięta pradolinami Warty utworzonymi przez łądołód skandynawski, Prośny i Neru; największym miastem jest Kalisz. Nizina Południow Wielkopolska jest regionem rolniczym, o jednym z najważniejszych w Polsce poziomów rozwoju tego działu gospodarki. Przez stulecia była uważana za spichlerz Polski.

Pod względem geomorfologicznym cały obszar województwa jest ściśle związany z działalnością łądołodu skandynawskiego. Część południową od linii Sława Śląska-Leszno-Gostyń-Żerków-Konin stanowi pozbawiony naturalnych jezior obszar rzeźby staroglacjalnej powstałej podczas zlodowacenia środkowopolskiego. Rozległe równiny moreny dennej (wysoczyzny: Kaliska, Leszczyńska itd.) rozcięte są przez doliny, którymi płyną niewielkie rzeki. Wzgórza moren czołowych mają długie, silnie złagodzone stoki, a deniwelacje na powierzchni terenu są niewielkie. Na północ od wspomnianej linii występuje rzeźba młodoglacjalna. Występują tutaj liczne rynny i jeziora polodowcowe, oczka wytopiskowe, moreny czołowe, kemy i ozy. Najmłodszymi formami powierzchni są wydmy zbudowane z piasków wodnolodowcowych na terasach pradolinnych oraz piasków sandrowych, występujące na Międzyrzeczu Warciańsko-Noteckim, w kotlinach: Odolanowskiej, Grabowskiej i Rychwalskiej, w okolicach Rawicza oraz w dolinie Orli (dopływu Baryczy). Najwyżej położony punkt w województwie to Kobyła Góra 283,8 m n.p.m., najniżej położony jest brzeg Warty w Zamyślinie 28,9 m n. p. m.

Rycina 3. Mezoregiony fizycznogeograficzne wg Kondrackiego w granicach województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie CBDG

3.6. Geologia i surowce mineralne

Województwo wielkopolskie położone jest w obrębie paleozoicznej Platformy Zachodnioeuropejskiej w większości w obszarze dwóch jednostek: Monokliny Przedsudeckiej, a także Niecki Szczecińsko-Miechowskiej. Północne krańce województwa (powiat złotowski, wschodnia część powiatu pilskiego i kolskiego) należą do Antyklinorium Środkowopolskiego.

Monoklina Przedsudecka

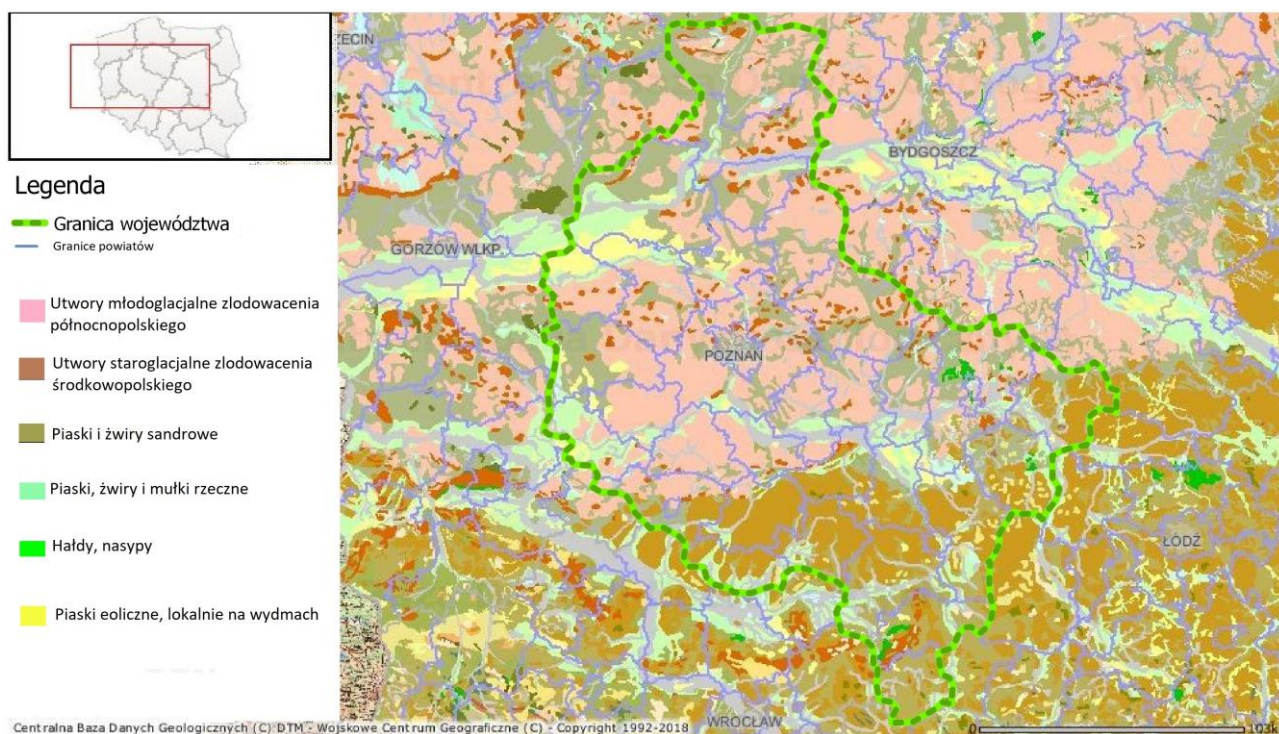
Zbudowana jest ze skał permsko-mezozoicznych, leżących niezgodnie na sfałdowanym podłożu paleozoicznym. Utwory permsko-mezozoiczne zalegają generalnie pod kątem kilku stopni ku północy i północnemu wschodowi. Utwory permskie, to czerwono zabarwione piaskowce, zlepieńce i łupki czerwonego spągowca z wkładkami porfirów, melafirów i ich tufów. Osady dolnopermskie mają zmienną miąższość. Wyżej zalegają jasnoszare piaskowce oraz rytmiczne osady cechsztynu. Te ostatnie, to łupki miedzionośne, wapienie, dolomity, anhydryty, gipsy sole kamienne i potasowe oraz łupki ilaste. Osady dolnego i środkowego pstręgo piaskowca o miąższości ok. 500 m, wapienia muszlowego, kajpru o miąższości ok. 500 m oraz retyku o miąższości ok. 400 m. pochodzą z triasu. Osady jury występują jedynie w północno-wschodniej części monokliny.

Synklinorium Szczecińsko-Miechowskie

Synklinorium (niecka) szczecińsko-łódzko-miechowskie rozciąga się od Szczecina na północnym zachodzie aż do brzegu Karpat na południu Polski. Granice tej jednostki wyznacza zasięg utworów górnej kredy. Północno-wschodnia granica synklinorium jest zarazem południowo-zachodnią granicą antyklinorium śródpolskiego. Od południowego zachodu graniczy z monokliną przedsudecką i monokliną śląsko-krakowską

Antyklinorium środkowopolskie stanowi trzeciorzędowe wyniesienie, gdzie znaleźć można liczne wysady permskiej soli kamiennej, wydobywanej m. in. w Kłodawie.

Rycina 4. Podglądowa mapa geologiczna obszaru województwa wielkopolskiego

Źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych

Do najważniejszych zasobów naturalnych województwa wielkopolskiego należą złoża surowców energetycznych – węgla brunatnego i gazu ziemnego. Dużą rolę w rozwoju gospodarczym regionu odgrywają także złoża soli kamiennej zlokalizowane w okolicach Kłodawy. Najważniejszą kopalnią dla gospodarki województwa występującą na jego terenie jest węgiel brunatny. Eksploatowany jest on w kopalniach odkrywkowych w rejonie Konina i Turku (KWB Adamów i KWB Konin). Z eksploatacją węgla brunatnego związane jest potencjalne obciążenie środowiska, na które składają się przede wszystkim: całkowite przekształcenie powierzchni terenu w obrębie konturu budowanej odkrywki, przekształcenia hydrogeologiczne i hydrologiczne związane z odwadnianiem odkrywki, deformacje geomechaniczne, problem zagospodarowania odpadów wydobywczych.

Największe złoża gazu ziemnego to Brońsko, Międzychód, Kościan S, Paproć, Bogdaj-Uciechów, Radlin. Sól kamienna eksploatowana jest ze złoża Kłodawa I w Kłodawie w powiecie kolskim. Na terenie całego województwa występują także liczne złoża piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej, a także po kilka złóż innych rodzajów kopalin. W województwie występuje 5 złóż wód termalnych – Dobrów w powiecie kolskim, Swarzędz na terenie Poznania, Ślesin – powiat koniński, Środa – powiat średzki oraz Tarnowo Podgórne - powiat poznański.

Tabela 15. Złoża kopalin na terenie województwa wielkopolskiego

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Ważniejsze złoża węgla brunatnego (tys. t)					
1.	Adamów	E	15 223	9 875	2 940
2.	Adamów – soczewka Małgorzata	R	5 796	-	-
3.	Adamów – soczewka Rogi	P	880	-	-
4.	Czempin	P	1 034 578	-	-
5.	Dęby Szlacheckie	R	103 171	-	-
6.	Dobrow	P	17 815	-	-
7.	Drzewce	E	9 825	9 772	1 572
8.	Gostyń	P	1 988 830	-	-
9.	Grochowy -Śiąszyce	R	48 208	-	-
10.	Izbica Kujawska	P	-	-	-
11.	Kopalnia Wanda	R	47	-	-
12.	Koźmin	Z	11 217	7 552	513
13.	Krzywin	P	666 507	-	-
14.	Lubstów	Z	1 859	-	-
15.	Mąkoszyn - Grochowska	R	50 857	-	-
16.	Morzyczyn	R	26 113	-	-
17.	Mosina	P	1 495 412	-	-
18.	Naramowice	P	296 324	-	-
19.	Ochle	P	1 229	-	-
20.	Oczkowice	R	996 298	-	-
21.	Ościsłowo	R	41 317	-	-
22.	Pątnów I	Z	-	-	-
23.	Pątnów III	Z	3 809	-	-
24.	Pątnów IV	E	14 712	13 279	5 187
25.	Piaski	R	108 414	-	-
26.	Rumin	R	58	-	-
27.	Szamotuły	P	746 326	-	-
28.	Tomisławice	E	44 918	32 809	2 289
29.	Trzcianka	R	300 077	-	-
30.	Władysławów	Z	1 358	-	-
31.	Władysławów II	R	11 814	-	-
Eksploatacja gazu ziemnego (mln m³)					
1.	Buk	E	9.56	-	0.05
2.	Brońsko	E	15 015.66	13 615.73	782.1
3.	Elżbieciny	E	52.72	52.72	18.84
4.	Grotów	E	867.68	720.50	28.46
5.	Jabłonna	E	281.96	281.96	39.17
6.	Jabłonna S	E	89.25	35.6	28.02
7.	Jabłonna W	E	187.5	186.83	26.64
8.	Jarocin	E	389.52	257.81	0,87
9.	Kaleje	E	404.39	257.25	0.03
10.	Kaleje-E	E	3.39	2.94	2.35
11.	Kromolice	E	64.82	64.73	34.9
12.	Kromolice S	E	445.50	395.77	13.46
13.	Lisewo	E	824.31	820.31	53.84
14.	Lubiatów	E	1 299.54	1 029.21	163.17
15.	Łęki	E	31.90	26.05	4.07
16.	Michorzewo	E	5.51	-	1.58
17.	Miedzvchód	E	4 261.12	2 137.27	48.58

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
18.	Młodasko	E	17.00	30.00	27.00
19.	Nowy Tomyśl	E	432.86	311.76	23.0
20.	Kościan S	E	3 419.79	1 842.79	362.15
21.	Paproć	E	3 249.88	2 837.63	188.91
22.	Paproć W	E	2 058.26	1 878.30	113.24
23.	Podrzewie	E	326.34	4.76	3.99
24.	Bogdaj-Uciechów	E	3 448.81	2 223.68	82.32
25.	Radlin	E	3 085.46	1 301.44	140.90
26.	Roszków	E	206.56	206.46	39.66
27.	Ruchocice	E	439.98	408.28	44.74
28.	Środa Wlkp.	E	156.96	156.93	21.84
29.	Tarchały	E	1 524.45	416.60	13.29
30.	Ujazd	E	103.39	-	0.25
31.	Wielichowo	E	763.73	752.97	99.89
32.	Winna Góra	E	126.3	122.42	19.77
33.	Wysocko	E	4.99	2.96	0.9
34.	Wysocko Małe E	E	48.47	48.26	3.6
35.	Załącze	E	358.15	-	107.43
Złoża soli kamiennej (tys. t)					
1.	Kłodawa	P	10 960 415	-	-
2.	Kłodawa 1	E	939 918	388 498	440
3.	Wapno	Z	-	-	-
Złoża soli potasowo-magnezowych (tys. t)					
1.	Kłodawa 1	R	72 818	2 737	-
Złoża gipsu i andydytu (tys. t)					
1.	Wapno	R	7 683	-	-
Złoża kredy jeziornej i kredy piszącej (tys. t)					
1.	Bełęcin	R	466	-	-
2.	Błotkowo	R	179	-	-
3.	Czapury	R	70	-	-
4.	Gorszewice AW 2	R	40	-	-
5.	Kalwy Cieśle	Z	482	-	-
6.	Kwiejce-Zbiornik D	R	342	-	-
7.	Łękno	Z	1 299	-	-
8.	Objezierze	Z	1 329	-	-
9.	Panienka	R	348	-	-
10.	Sierpówko-Kińczyn	R	2 328	-	-
11.	Skic	Z	410	-	-
12.	Skic-Kujan	R	2 894	-	-
13.	Strzyżewo Kościelne	Z	78	-	-
14.	Sypniewo II	Z	10	-	-
15.	Wrzaca	Z	26	-	-
16.	Zbąszyń	Z	149	-	-
Złoża piasków formierskich (tys. t)					
1.	Rumin	R	13 070	-	-
Złoża piasków kwarcowych (tys. t)					
1.	Dęby Szlacheckie	R	4 090.1	-	-
2.	Drawsko	P	1 550.00	-	-
3.	Piła- Jez. Piaszczyste	E	3 113.55	2 845.37	41.44
4.	Tuchorza	E	1 325.35	336.35	31.04
5.	Buczek Mały - Czyżykowo	E	389.46	201.62	4.98
6.	Łękno JP	R	4 372.45	4 031.94	-

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
7.	Przysieczyn II	R	864.00	-	-
8.	Romanowo Dolne	P	10 978.00	-	-
9.	Sienno	E	416.14	-	40.65
10.	Wieleń	Z	257.51	-	-
11.	Żabinko	E	3 822.17	-	114.20

Wyjaśnienie skrótów:

E - złoża eksploatowane

P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2 + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)

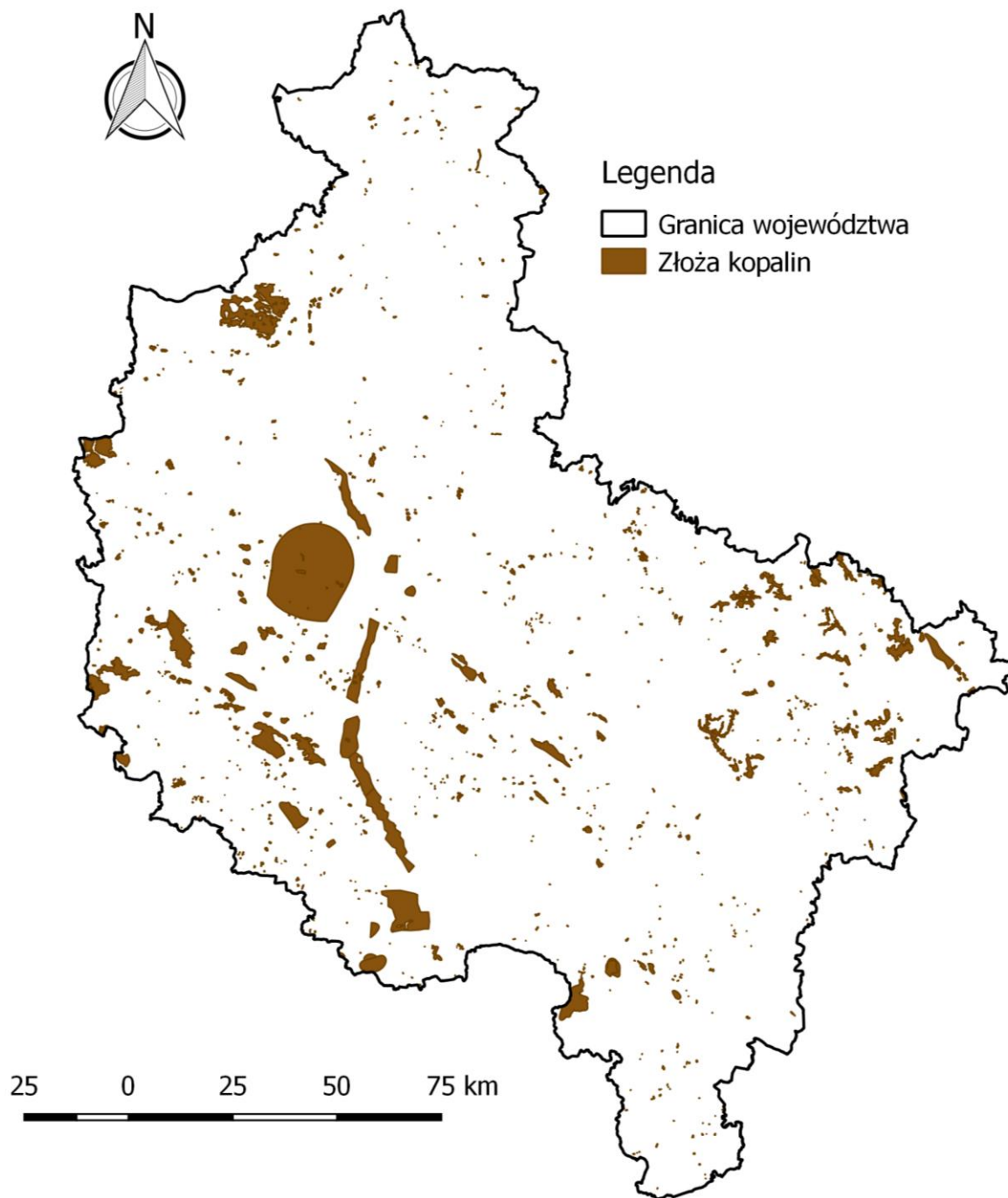
R - złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1)

Z - złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane

Lp.	Jednostka	Ilość złóż	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
Piaski i żwiry (tys. t)					
1.	woj. wielkopolskie	1 162	990 991	332 563	12 510
Surowce ilaste ceramiki budowlanej (tys. m ³)					
1.	woj. wielkopolskie	106	113 503	8 782	93
Torfy (tys. m ³)					
1.	woj. wielkopolskie	76	5 477	1 064	37
Wody termalne, solanki					
1.	woj. wielkopolskie	8	-	496.20 m ³ /h	19 656.00 m ³ /r

Źródło: Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce (stan na 31.12.2016 r.)

Rycina 5. Złoże kopalin na obszarze województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG

3.7. Klimat

Województwo wielkopolskie, według regionalizacji klimatycznej Polski wg W. Wiszniewskiego i W. Chelchowskiego (1987) znajduje się w obszarze 4 regionów klimatycznych: pomorsko-warmińskiego, wielkopolsko-mazowieckiego, lubusko-dolnośląskiego oraz łódzko-wieluńskiego. Terytorium województwa znajduje się pod wpływem oceanicznych mas powietrza, co wpływa na łagodność klimatu. Im dalej na wschód tym bardziej zaznacza się kontynentalizm klimatu. Obszar województwa znajduje się w wielkopolsko-śląskiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Średnia roczna temperatura wynosi ok. +8,2 °C, ku północy spada do +7,6 °C, a na krańcach południowych i zachodnich osiąga +8,5 °C. Liczba dni w roku z pokrywą śnieżną dochodzi do 57 dni w Kaliszu. Okres wegetacyjny należy do najdłuższych w Polsce. Na Nizinie Południowowielkopolskiej wynosi ok. 228 dni i na północ od Gniezna i Szamotuł zaczyna powoli spadać do 216 dni na krańcach północnych. Opady roczne wahają się od 500 do 550 mm. Jednak region zmaga się z deficytem opadów, zwłaszcza we wschodniej części województwa (okolice Słupcy, Kazimierza Biskupiego, Kleczewa) gdzie spada czasem zaledwie 450 mm opadów w roku, co grozi pojawieniem się procesu stepowienia terenu. Przypuszczalnie jest to skutkiem wykarczowania lasów oraz eksploatacji kopalni węgla brunatnego. Liczba opadów wzrasta na północnych i południowych (Ostrów Wielkopolski, Ostrzeszów) krańcach Wielkopolski ponad 650 mm. Przeważają wiatry zachodnie. Według regionalizacji klimatycznej A. Wosia w województwie wielkopolskim można wyróżnić 2 regiony klimatyczne: region XV – Środkowowielkopolski w północnej części województwa oraz region XVI - Południowowielkopolski w południowej części.

Region XV – Środkowowielkopolski pod względem zajmowanego obszaru jest największym wydzielonym na obszarze Polski regionem klimatycznym. Środkową jego część stanowi Pojezierze Gnieźnieńskie. Granice regionu odznaczają się różnym stopniem ostrości. Najmniej wyraźny jest odcinek granicy południowej, oddzielający go od Regionu Południowowielkopolskiego. Taki charakter granic świadczy o wielu podobieństwach klimatu panującego w omawianym regionie do stosunków klimatycznych obszarów z nim sąsiadujących. Ten fakt wyraża między innymi brak występowania skrajnie dużych lub małych, w porównaniu z innymi regionami, rocznych liczb dni z wyróżnionymi typami pogody. Na tle innych obszarów, a podobnie jak w regionie XVIII, zwraca uwagę względnie bardzo duża roczna liczba dni z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadu. Dni takich jest około 39 w roku.

Region XVI – Południowowielkopolski obejmuje południową część Niziny Wielkopolskiej. Ma w miarę wyraźną granicę wschodnią i zachodnią. Klimat tego regionu ma najwięcej wspólnych cech ze stosunkami klimatycznymi panującymi w Regionie Środkowowielkopolskim. W omawianym regionie na uwagę zasługuje, w porównaniu z innymi obszarami, stosunkowo duża liczba dni w roku z typem pogody 210. Dni umiarkowanie ciepłych, jednocześnie pochmurnych i bez opadu, jest w roku prawie 48. Do stosunkowo licznych należą także dni bardzo ciepłe z pogodą pochmurną, bez opadu, których jest ponad 38 w roku.

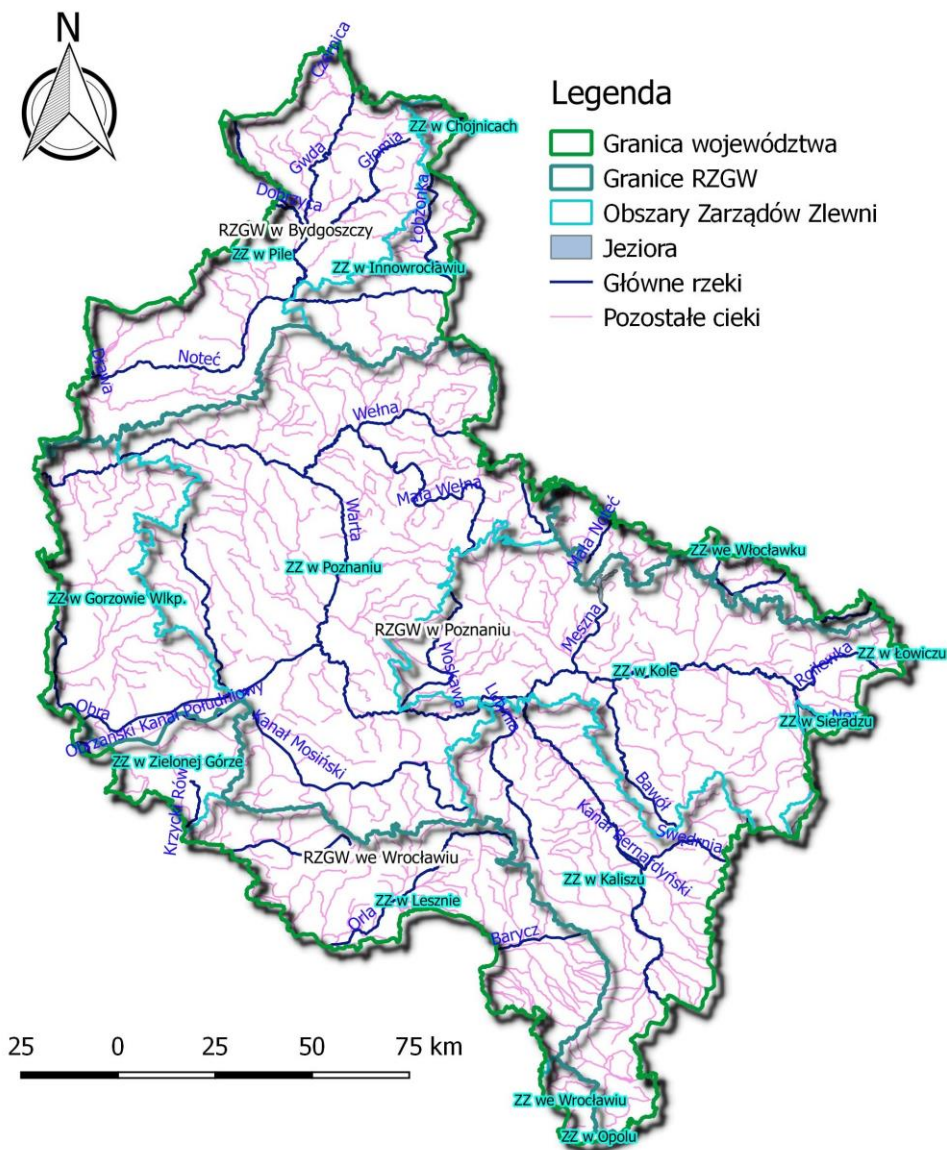
3.8. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe województwa wielkopolskiego należą do Obszaru Dorzecza Odry i wchodzą w skład Regionu Wodnego Warty i Regionu Wodnego Środkowej Odry. Na terenie województwa działają trzy Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej: w Poznaniu, we Wrocławiu i w Bydgoszczy. Wodami w północnej i północno-wschodniej części województwa zarządza RZGW w Bydgoszczy. Obszarem centralnym zaś RZGW w Poznaniu. Południowo-zachodnie krańce województwa (terytorium Zarządu Zlewni w Lesznie oraz mała część Zarządu Zlewni we Wrocławiu) należą do obszaru RZGW we Wrocławiu.

Główną rzeką, płynącą naprzemiennie, południkowo-równoleżnikowo, w związku z kolejnymi stadiami zlodowaceń jest Warta. Inne ważniejsze rzeki województwa to: Noteć, Gwda, Drawa, Prosna, Obra czy Wełna. Pod względem występowania wód powierzchniowych stojących obszar województwa jest dość zróżnicowany. Przeważającą część obejmują pojezierza i pradoliny wielkopolskie. Znajduje się tu wiele jezior różnej genezy i zróżnicowanej wielkości, jednak dominują niewielkie zbiorniki o powierzchniach z reguły nie przekraczających 100 ha. Najliczniej jeziora występują w zachodniej części województwa, którą obejmuje pojezierze Poznańskie i Bruzda Zbąszyńska oraz w części wschodniej i północno-wschodniej położonych na terenie pojezierzy Gnieźnieńskiego i Chodzieskiego. Największe jeziora województwa to Jezioro Powidzkie w gminach Powidz i Ostrowite (1 224 ha), Jezioro Niedźmieńskie (Skorzęcińskie) w gminie Witkowo (641 ha), dwa jeziora wchodzące w skład ciągu tzw. Jezior Zbąszyńskich położonych w dolinie Obry tj. Jezioro Zbąszyńskie w gminie Zbąszyń (742 ha) i Jezioro Chobienieckie w gminie Siedlec (230 ha), a także tworzące jeden kanał żeglowny jeziora Pątnowskie (283 ha), Mikorzyńskie (251 ha) i Ślesińskie (152 ha) położone na pograniczu gminy Ślesin i miasta Konin, oraz jezioro Kaliszańskie (297 ha). Mniejszy jest udział jezior w części północnej obejmującej fragment Pojezierza Wałeckiego oraz centralnej położonej na Równinie Wrzesińskiej.

Rycina 6. Wody powierzchniowe na obszarze województwa wielkopolskiego

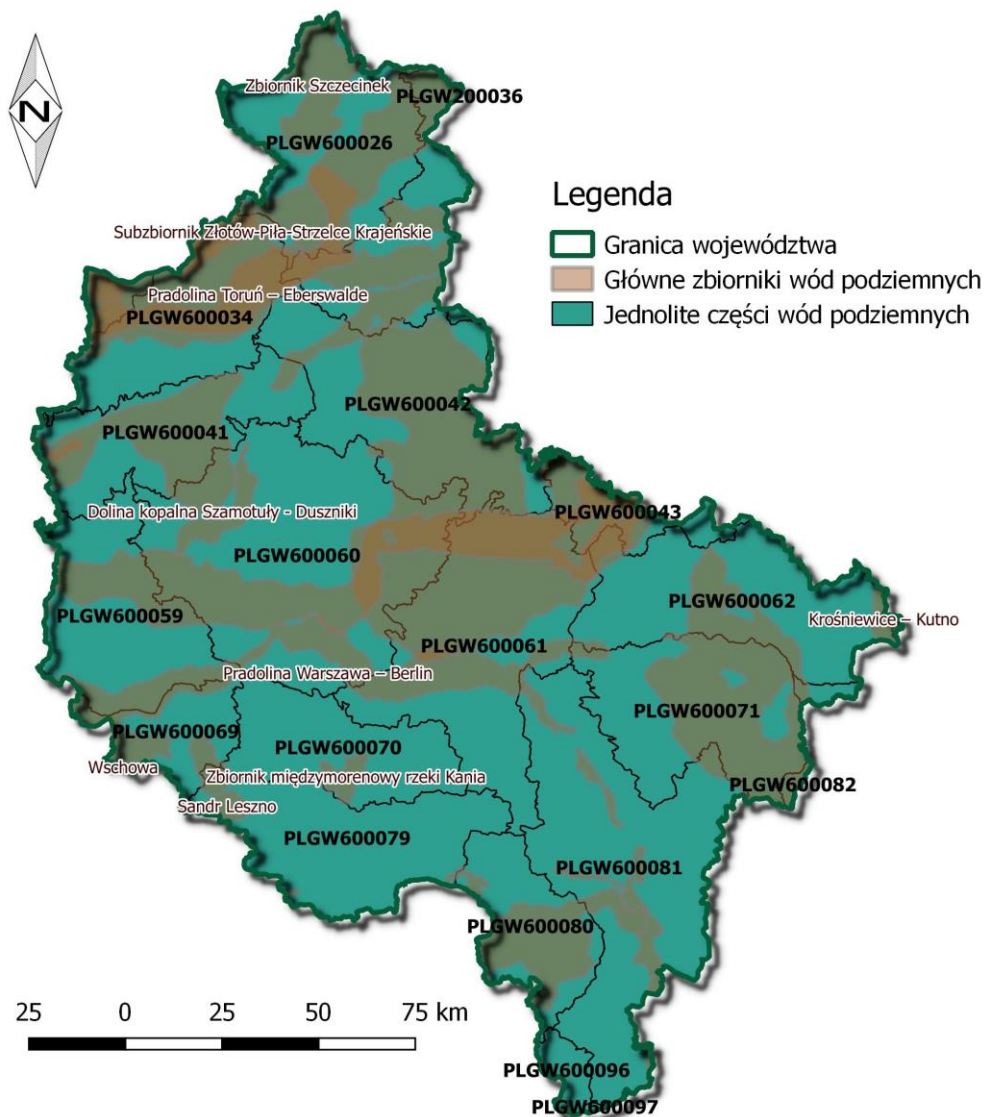
Źródło: opracowanie własne

Wody podziemne

Zasoby eksploatacyjne zwykłych wód podziemnych w województwie wielkopolskim w 2014 r. (wg danych GUS) wynosiły 1 649 mln m³, tj. 9,37% zasobów Polski. Wielkość zasobów w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 8,3 mln m³. W przeliczeniu zasobów na powierzchnię województwa, Wielkopolska zajmuje 8 pozycję w Polsce (55 tys. m³/rok/km²). Z ogólnej wielkości zasobów wód podziemnych województwa: ok. 60,4% stanowią zasoby piętra czwartorzędowego (996,7 mln m³), ok. 24,6% zasoby piętra trzeciorzędowego (405,7 mln m³), ok. 13,3% zasoby piętra kredowego (220,2 mln m³), ok. 1,6% warstw starszych od kredowych (26,4 mln m³). Z występujących poziomów wodonośnych największe znaczenie gospodarcze mają utwory czwartorzędowe.

W granicach województwa wielkopolskiego znajdują się w całości lub w części 24 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Dziewięć z nich położonych jest w obrębie województwa w całości lub prawie w całości. Są to w większości zbiorniki o niewielkich powierzchniach do 200 km². Pod względem stratygrafii przeważają zbiorniki czwartorzędowe.

Rycina 7. Wody podziemne na obszarze województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne

3.9. Zasoby przyrodnicze

Województwo wielkopolskie według klasyfikacji przyrodniczo – leśnej (2010) należy prawie w całości do Krainy III – Wielkopolsko-Pomorskiej, a jej południowa część (powiat ostrzeszowski, powiat kępiński) zaliczana jest już do krainy V – Śląskiej, zaś powiat kolski (wschodnia granica województwa) przynależy do krainy IV – Mazowiecko-Podlaskiej. W krainie Wielkopolsko-Pomorskiej występują głównie grądy środkowoeuropejskie w odmianie śląsko-wielkopolskiej i suboceaniczny bór sosnowy. Grądy dominują w centralnej i wschodniej części krainy, natomiast środkowoeuropejskie bory sosnowe w części zachodniej i północnej, tj. w mezoregionach Borów Tucholskich, Równiny Wałeckiej, Puszczy Noteckiej i Puszczy Rzepińskiej. Bory mieszane występują w rozproszeniu. Łęgi zajmują większe obszary w mezoregionach Doliny Środkowej Noteci, Puszczy Noteckiej (część północna), Ujścia Warty, Doliny Środkowej Odry, Kanałów Obry i Doliny Środkowej Warty. Na terenie krainy występują cztery parki narodowe: Ujście Warty (8074 ha, w tym lasy 82 ha), Drawieński (11 342 ha, w tym lasy 9548 ha), Wielkopolski (7584 ha, w tym lasy 4707 ha) i Bory Tucholskie (4613 ha, w tym lasy 3936 ha). Lasy rozmieszczone są nierównomiernie. Lesistość krainy wynosi 33,2%.

Obszary i obiekty prawnie chronione

Obszary prawnie chronione w województwie wielkopolskim w 2016 r. według danych GUS zajmowały powierzchnię 943 927,64 ha i stanowiły 31,6% powierzchni ogólnej województwa. Powierzchnia parków narodowych wynosiła 7 975 ha, rezerwatów – 4 109,64 ha, parków krajobrazowych – 179 870,60 ha, obszarów chronionego krajobrazu – 750 065,23 ha, użytków ekologicznych – 3 606,25 ha, stanowisk dokumentacyjnych – 1,7 ha, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych – 2 855,51 ha.

Na terenie województwa wielkopolskiego znajdują się dwa parki narodowe, 13 parków krajobrazowych, 33 obszary chronionego krajobrazu, 246 użytków ekologicznych, 76 obszarów Natura 2000, jedno stanowisko dokumentacyjne, 5 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz 98 rezerwatów przyrody i 3175 pomników przyrody (w tym 3072 drzewa, 6 krzewów, 1 źródło, 63 głązy narzutowe oraz 11 innych pomników przyrody).

Parki narodowe:

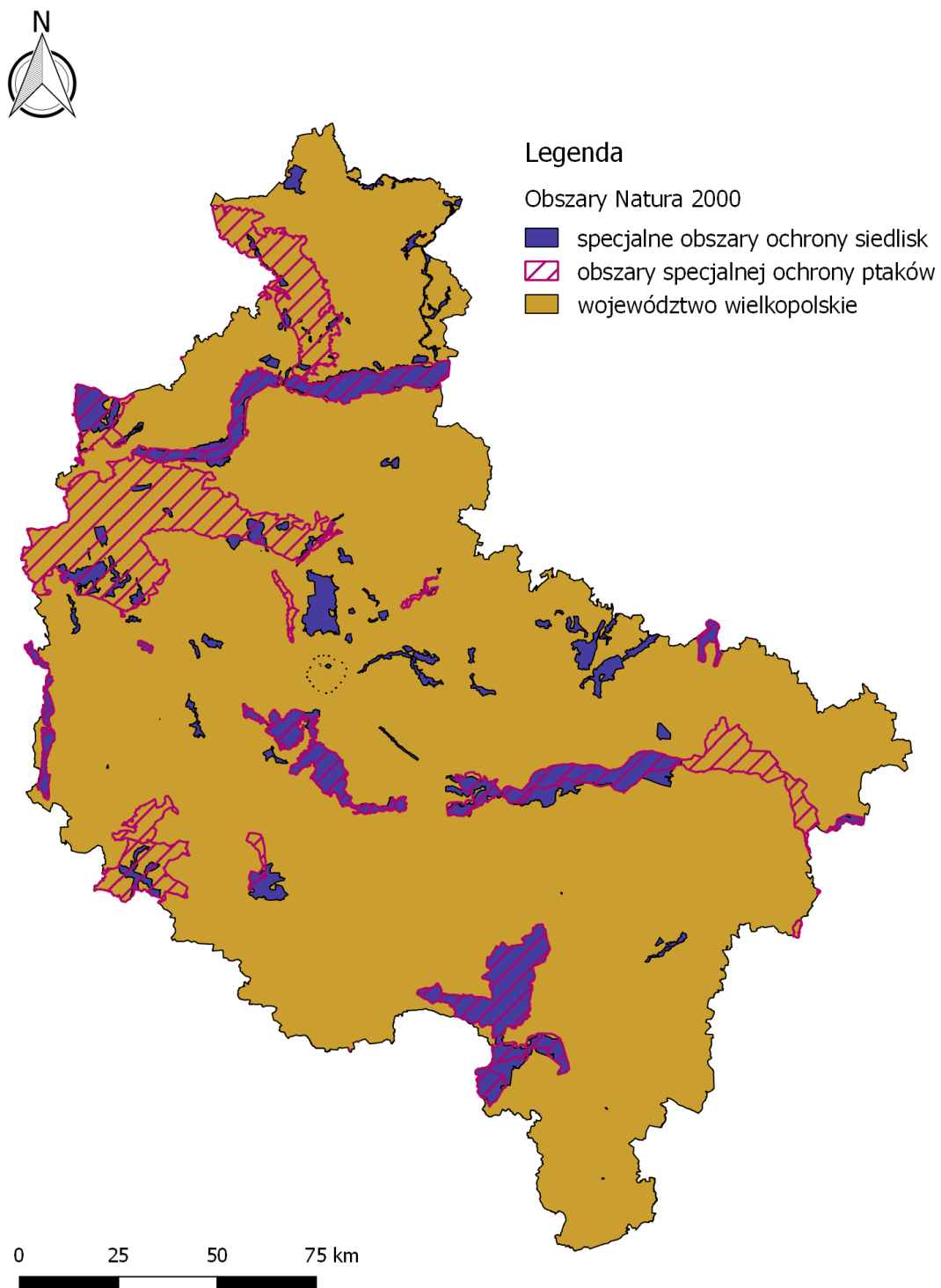
- 1) Wielkopolski Park Narodowy, o powierzchni 7 584 ha (a wraz z otuliną 14 840 ha), utworzony w roku 1957, celem ochrony krajobrazu polodowcowego, naturalnych zbiorowisk roślinnych i licznych gatunków zwierząt;
- 2) Drawieński Park Narodowy, utworzony w roku 1990, będący częścią kompleksu leśnego Puszczy Drawskiej, o całkowitej powierzchni ponad 11,53 tys. ha (powierzchnia otuliny 40 896 ha), w tym na obszarze województwa wielkopolskiego w gminie Krzyż (powiat czarnkowsko-trzcianecki) – 377,8 ha;

Parki krajobrazowe:

- 1) Powidzki Park Krajobrazowy,
- 2) Pszczewski Park Krajobrazowy,

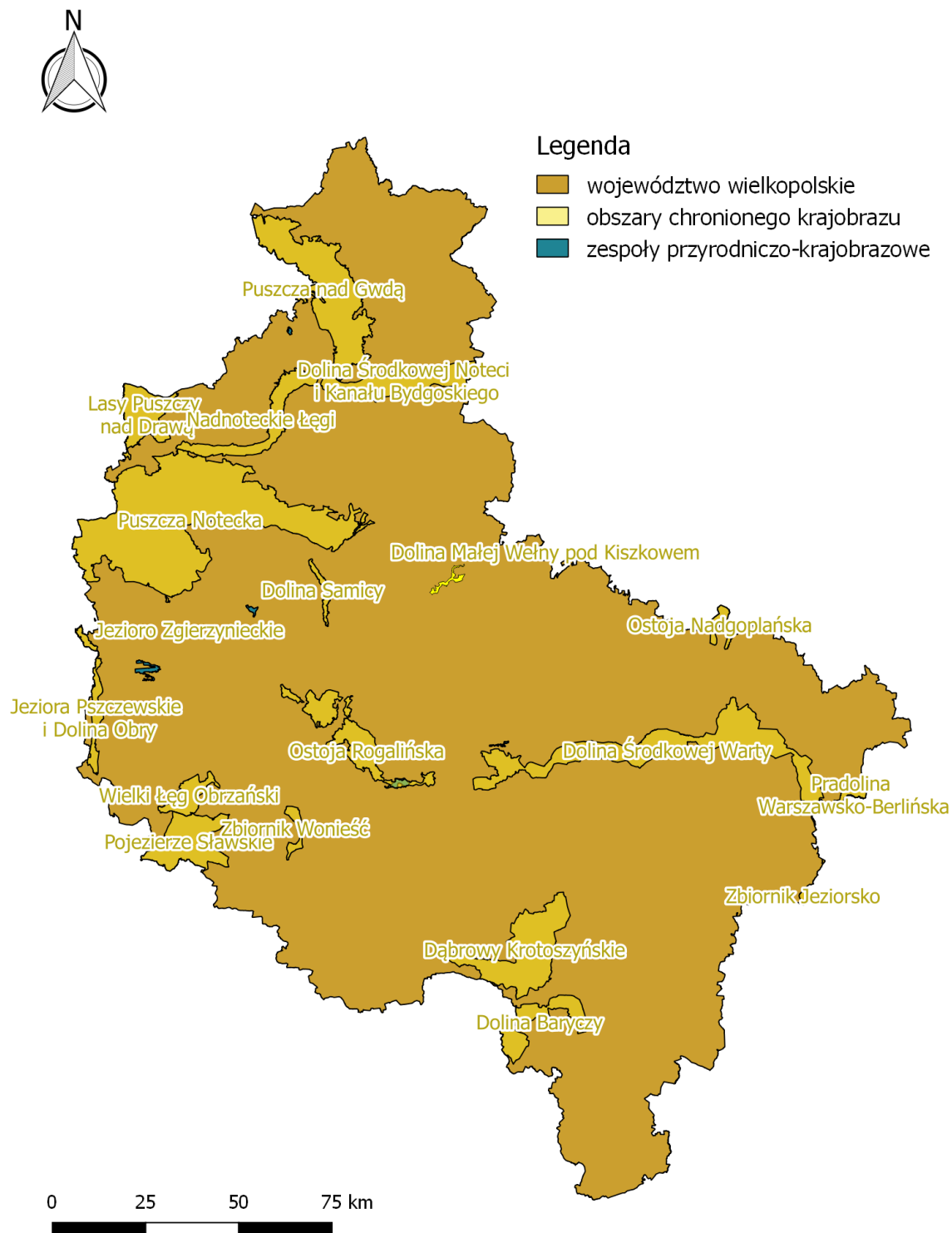
- 3) Lednicki Park Krajobrazowy,
- 4) Przemęcki Park Krajobrazowy,
- 5) Sierakowski Park Krajobrazowy,
- 6) Park Krajobrazowy im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego,
- 7) Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka,
- 8) Park Krajobrazowy Promno,
- 9) Żerkowsko-Czeszewski Park Krajobrazowy,
- 10) Nadwarciański Park Krajobrazowy,
- 11) Park Krajobrazowy Dolina Baryczy,
- 12) Rogaliński Park Krajobrazowy,
- 13) Nadgoplański Park Tysiąclecia.

Rycina 8. Obszary ochrony przyrody w województwie wielkopolskim – obszary Natura 2000

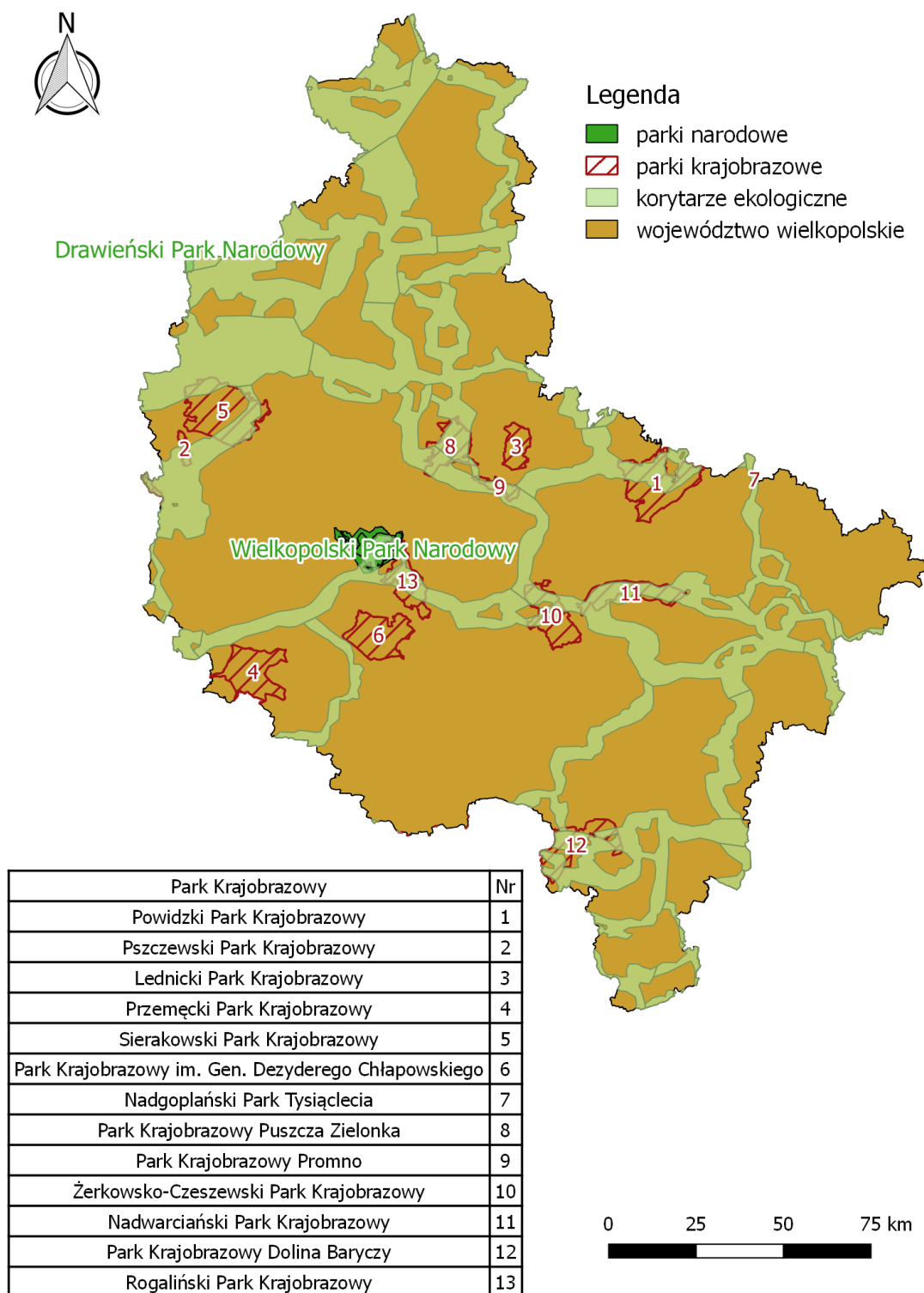
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Rycina 9. Obszary ochrony przyrody w województwie wielkopolskim – obszary chronionego krajobrazu i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Rycina 10. Obszary ochrony przyrody w województwie wielkopolskim - parki narodowe, parki krajobrazowe i korytarze ekologiczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOS

Lasy

Lasy w Wielkopolsce zajmują ponad jedną czwartą powierzchni regionu, ale ich rozmieszczenie jest bardzo nierównomierne. Najcenniejsze, unikatowe fragmenty obszarów leśnych chronią liczne w regionie rezerwy. Największe kompleksy leśne to Puszcza Notecka, drugi co do wielkości kompleks leśny w Polsce, zajmujący powierzchnię około 1350 km kw. i porastający obszary w międzyrzeczu Warty i Noteci oraz Puszcza Drawska rozciągająca się wzdłuż rzeki Drawy, której jednak tylko niewielki fragment leży w granicach województwa wielkopolskiego.

Lasy na obszarze województwa wielkopolskiego są zarządzane przede wszystkim przez: RDLP w Poznaniu (centralna i południowa część) oraz RDLP w Pile (północna część). Niewielkie peryferyjne obszary województwa należą do: RDLP w Szczecinie i RDLP w Zielonej Górze (zachodnia część) oraz RDLP w Toruniu (gmina Trzemeszno). Lesistość w województwie wielkopolskim w latach 2014-2016 oscylowała na poziomie ok 25,7%. Największy udział lasów można odnotować w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim, gdzie zajmują one ponad połowę jego obszaru – 50,81% oraz powiecie międzychodzkiem – 44,59% i złotowskim – 46,58%. Najmniejszą lesistością odznacza się miasto Konin – zaledwie 3,18% oraz m. Kalisz – 5,84% i m. Leszno – 7,56%. W Poznaniu lesistość kształtuje się na poziomie 14,85%. Spośród powiatów ziemskich najmniej powierzchni lasy zajmują w powiecie kolskim (11,75%), kościańskim (13,45%) i gostyńskim (13,83%).

Tabela 16. Zmiany lesistości poszczególnych powiatów województwa wielkopolskiego w latach 2014-2016

Powiat	Lesistość [%]		
	2014	2015	2016
Powiat chodzieski	35,21	35,21	35,25
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	50,82	50,80	50,80
Powiat gnieźnieński	14,54	14,55	14,55
Powiat gostyński	13,86	13,84	13,82
Powiat grodziski	23,62	23,61	23,61
Powiat jarociński	18,40	18,41	18,42
Powiat kaliski	20,29	20,29	20,09
Powiat kępiński	19,89	20,02	19,87
Powiat kolski	11,69	11,79	11,79
Powiat koniński	16,16	16,12	16,22
Powiat kościański	13,46	13,44	13,44
Powiat krotoszyński	18,49	18,50	18,50
Powiat leszczyński	24,67	24,69	24,66
Powiat międzychodzki	44,47	44,51	44,61
Powiat nowotomyski	38,17	38,20	38,20
Powiat obornicki	31,07	31,08	31,09
Powiat ostrowski	27,99	27,99	28,08
Powiat ostrzeszowski	34,74	34,76	34,79
Powiat pilski	28,72	28,74	28,74
Powiat pleszewski	19,32	19,31	19,31
Powiat poznański	22,29	22,29	22,31
Powiat rawicki	14,90	14,89	14,91
Powiat słupecki	15,24	15,27	15,27
Powiat szamotulski	30,66	30,68	30,70
Powiat średzki	16,30	16,26	16,30
Powiat śremski	19,55	19,54	19,54
Powiat turecki	24,81	24,79	24,63

Powiat	Lesistość [%]		
	2014	2015	2016
Powiat wągrowiecki	19,01	19,01	19,04
Powiat wolsztyński	30,26	30,25	30,33
Powiat wrzesiński	18,84	18,89	18,79
Powiat złotowski	46,44	46,49	46,55
Powiat m. Kalisz	5,82	5,82	5,84
Powiat m. Konin	3,19	3,18	3,18
Powiat m. Leszno	7,52	7,53	7,53
Powiat m. Poznań	14,65	14,73	14,73
województwo wielkopolskie	25,74	25,75	25,75

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Zieleń urządzona

Na terenie województwa wielkopolskiego według danych GUS w 2016 r. było 443 parków spacerowo-wypoczynkowych o łącznej powierzchni ok. 3 000 ha oraz 1 975 zieleńców obejmujących obszar 1 267,48 ha. Zieleń uliczna zajmowała 2 069,71 ha, zaś tereny zieleni osiedlowej 2 038,17 ha. W województwie zarejestrowano 1 296 cmentarzy, których powierzchnia wyniosła 1 513,95 ha.

Tabela 17. Tereny zieleni urządzonej w województwie wielkopolskim

Jednostka terytorialna	parki spacerowo – wypocz.		zieleńce		zieleń uliczna	tereny zieleni osiedlowej	cmentarze	
	szt.	ha	szt.	ha	ha	ha	szt.	ha
Powiat chodzieski	4	28,20	4	0,70	23,60	16,84	37	25,70
Powiat czarnkowsko-trzcianecki	6	28,90	38	28,45	21,40	24,79	91	70,37
Powiat gnieźnieński	21	152,30	54	25,70	36,20	69,07	73	50,50
Powiat gostyński	12	43,50	90	55,71	11,30	21,54	31	34,30
Powiat grodziski	9	33,10	38	24,30	4,10	14,66	28	22,20
Powiat jarociński	4	44,50	16	10,30	30,20	29,62	31	26,50
Powiat kaliski	14	62,10	11	6,90	28,20	2,81	36	52,50
Powiat kępiński	9	52,30	40	37,30	28,80	25,86	40	29,60
Powiat kolski	9	50,07	32	23,23	6,40	20,11	28	43,59
Powiat koniński	11	55,68	37	16,70	23,30	14,34	46	64,80
Powiat kościański	4	37,20	71	61,80	34,30	37,94	29	28,10
Powiat krotoszyński	10	91,70	67	29,28	9,20	19,90	32	36,40
Powiat leszczyński	4	23,70	67	43,10	6,20	5,05	34	15,00
Powiat międzychodzki	3	24,50	28	15,20	1,82	18,52	15	22,30
Powiat nowotomyski	29	187,90	87	54,30	15,00	30,91	38	30,20
Powiat obornicki	6	33,30	12	10,30	17,10	39,34	15	17,40
Powiat ostrowski	23	130,46	46	30,29	36,30	74,21	65	79,60
Powiat ostrzeszowski	4	9,60	21	20,35	5,10	10,21	22	21,33
Powiat pilski	5	30,20	53	40,40	46,50	78,45	54	71,66
Powiat pleszewski	11	216,60	30	31,68	8,40	21,01	39	39,99
Powiat poznański	43	244,05	141	84,80	102,80	232,94	114	95,86
Powiat rawicki	7	27,78	44	31,20	4,90	22,49	18	19,80
Powiat słupecki	10	39,73	44	25,89	11,09	11,46	34	34,37
Powiat szamotulski	31	156,40	34	23,41	7,40	32,61	39	41,50
Powiat średzki	16	81,11	23	17,81	143,70	20,22	18	19,00
Powiat śremski	16	147,97	64	75,40	25,60	170,65	35	21,60

Jednostka terytorialna	parki spacerowo – wypocz.		zieleńce		zieleń uliczna	tereny zieleni osiedlowej	cmentarze	
	szt.	ha	szt.	ha	ha	ha	szt.	ha
Powiat turecki	9	170,37	67	21,12	23,30	29,18	28	41,60
Powiat wągrowiecki	7	30,50	23	14,26	25,05	16,92	63	41,85
Powiat wolsztyński	9	71,60	75	50,80	4,30	30,69	20	23,50
Powiat wrzesiński	28	176,90	46	41,89	8,07	44,09	36	30,44
Powiat złotowski	8	91,13	28	19,64	28,40	29,06	69	51,79
Powiat m. Kalisz	9	57,90	184	36,46	42,00	72,69	10	37,60
Powiat m. Konin	6	21,14	218	146,55	247,00	69,97	1	11,70
Powiat m. Leszno	2	10,00	19	16,10	46,68	52,81	5	9,30
Powiat m. Poznań	44	338,14	123	96,16	956,00	627,21	22	252,00
województwo wielkopolskie	443	3 000,53	1 975	1 267,48	2 069,71	2 038,17	1 296	1 513,95

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

4. REALIZACJA ZADAŃ W LATACH 2015 – 2016

Z racji tego, iż realizacja zadań w Raporcie obejmuje dwa programy ochrony środowiska, zostały one rozdzielone pomiędzy dwie tabele dla każdego z programów. W celu ujednolicenia obszarów działań przedstawionych w programach ochrony środowiska, zaproponowano następujące obszary:

1. ochrona powietrza i odnawialne źródła energii,
2. ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi
3. ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno – ściekowa,
4. ochrona powierzchni ziemi i zasobów naturalnych,
5. racjonalna gospodarka odpadami,
6. ochrona przyrody i krajobrazu,
7. zagrożenie poważnymi awariami,
8. edukacja ekologiczna,
9. monitoring środowiska
10. zadania zrealizowane, nieujęte w Programie ochrony środowiska.

Dane dotyczące realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w programach ochrony środowiska za lata 2015 i 2016 pozyskano poprzez ankietyzację jednostek wyznaczonych jako wdrażające poszczególne zadania w danym roku. Ankiety wysłano łącznie do 419 jednostek. Ogólny procent informacji zwrotnej wyniósł 50,6%.

4.1. Ochrona jakości powietrza i odnawialne źródła energii

Województwo wielkopolskie podzielone jest na trzy strefy kontrolne dla monitoringu jakości powietrza: aglomerację poznańską, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska. W tabeli nr 18 przedstawiono klasyfikację stref w województwie wielkopolskim z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie.

Tabela 18. Roczna ocena jakości powietrza w strefach woj. wielkopolskiego w roku 2014

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM _{2,5}	Pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	B	C	C	A	A	A	A	A
miasto Kalisz	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A
strefa wielkopolska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: WIOŚ Poznań

Tabela 19. Roczna ocena jakości powietrza w strefach woj. wielkopolskiego w roku 2015

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM _{2,5}	Pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A (D2)
miasto Kalisz	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A (D2)
strefa wielkopolska	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A (D2)

Źródło: WIOŚ Poznań

Tabela 20. Roczna ocena jakości powietrza w strefach woj. wielkopolskiego w roku 2016

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM _{2,5}	Pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A (D2)
miasto Kalisz	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C (D2)
strefa wielkopolska	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	C (D2)

Źródło: WIOŚ Poznań

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za rok 2015 przeprowadzonej w województwie wielkopolskim przez WIOŚ, zaobserwowano przekroczenie poziomu stężenia dla pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, które w wyniku analiz zostały zakwalifikowane do klasy jakościowej C. Dla strefy wielkopolskiej odnotowano też przekroczenia w stężeniu ozonu. Dla wszystkich stref poziom długoterminowy ozonu wynosił D2. W pozostałych przypadkach nie zaobserwowano przekroczenia wartości dopuszczalnych, dlatego też reszta substancji mieści się w klasie jakościowej A. W 2016 r. strefa wielkopolska odnotowała poprawę w stężeniu pyłów PM_{2,5} z klasy B na klasę A oraz stężenia ozonu z klasy C na klasę A. Źródłem wysokich stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} jest proces spalania paliw w celach grzewczych oraz zanieczyszczenia z sektora komunikacyjnego.

W zakresie ochrony powietrza na terenie województwa wyznaczono do realizacji szereg inwestycji. W celu realizacji zamierzonych celów w latach 2015-2016 na terenie województwa wielkopolskiego zrealizowano poniżej przedstawione zadania.

4.1.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona powietrza i odnawialnych źródeł energii

Tabela 21. Realizacja zadań z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2015

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2015		
1.	Monitoring jakości powietrza	zadanie ciągle w ramach PMŚ	WIOŚ w Poznaniu, WSSE, PSSE	Koszty w ramach PMŚ	Budżet państwa, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez WIOŚ w Poznaniu
2.	Badanie wpływu oczyszczalni na otoczenie – badania oddziaływania w zakresie fizykochemicznych i bakteriologicznych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza z terenów oczyszczalni	2012-2023	Aquanet S.A. – COŚ Koziegłowy	66 045,00	Środki własne	Zadanie zrealizowane przez Aquanet S.A. – COŚ Koziegłowy
3.	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i innych obiektów komunalnych	2012-2023	Gminy, Powiaty, ZOZ, Szpitale, szkoły	5 443 124,88	Środki własne gminy, powiatów, dofinansowania z Ministerstwa Sportu i Turystyki, UMWW, pożyczki z WFOŚiGW, fundusze sołeckie	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Golina, Babiak, Krobia, Gostyń, Dobrzyca, Baranów, Kleszczewo, Pępowo, Kłcko, Słupca, Dopiewo, Mycelin, Doruchowie, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Kobyla Góra, Wolsztyn, Trzcianka, Okonek, Tuliszków, Nowe Miasto nad Wartą, Mikstat, Komorniki, Raszków, Wyrzysk, Oborniki Powiaty: koniński, wągrowiecki, chodzieski, rawicki, wolsztyński, czarnkowsko-trzcianecki

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2015		
4.	Projekty w zakresie ochrony powietrza i energetyki (m.in. rozbudowa układów energetycznych, modernizacja kotłowni, modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczych itp.)	2012-2023	Gminy, Powiaty, Szpitale, ZOZ, Szkoły, MPEC Konin, Ostrowski Zakład Ciepłowniczy S.A., Miejska Energetyka Ciepłna sp. z o.o. Chodzież, Geotermia Czarnków, Energetyka Ciepłna – Kępno Sp. z o.o., MPEC Leszno, ENERGIA Elektrociepłownia Kalisz S.A., PGKiM Sp. z o.o. w Turku, Sapa Aluminium Sp. z o.o., ZE PAK S.A. - Elektrownia Adamów, ZE PAK S.A. - Elektrownia Pątnów, Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. we Wronkach, WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. Ostrów Wielkopolski	8 521 452,74	budżety gmin, budżety powiatów, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Program Senior+, Program Operacyjny Pomoc Techniczna, środki spółek prywatnych, środki własne mieszkańców	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Golina, Osieczna, Rawicz, Witkowo, Zakrzewo, Babiak, Krobia, Czarnków, , Dobrzyca, Kołaczkowo, Słupca, Mycielin, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Gniezno, Okonek, Nowy Tomyśl, Ujście, Nowe Miasto nad Wartą, Ryczywół, m. Konin, Świeciechowa, Lwówek, Wyrzysk, Krotoszyn Powiaty: międzychodzki, koniński, wągrowiecki, Inne jednostki: Energetyka Ciepłna – Kępno, MPEC Leszno, MPEC Konin
5.	Wspieranie ekologicznych form transportu - budowa ścieżek rowerowych	2012-2023	Kalisz, Leszno, Murowana Goślina, powiat rawicki i gminy z terenu powiatu	1 327 075,09	Budżet powiatu	Zadanie zrealizowane przez powiat rawicki
6.	Poszukiwanie partnerów inwestycyjnych i źródeł finansowania dla realizacji projektu ogrzewania miasta przy pomocy źródeł geotermalnych	2012-2023	Geotermia-Czarnków Sp. z o.o.	b.d.	b.d.	b.d.
7.	Budowa elektrowni wiatrowych	2012-2023	Inwestor prywatny (m. Dobieszczyzna gm. Żerków i m. Potrzyca gm. Jarocin pow. jarociński)	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2015		
8.	Budowa biogazowni rolniczych	2012-2023	Inwestor prywatny (Golina gm. Jarocin pow. jarociński) Polska Grupa Biogazowni : Wysoczka (gm. Wysoka), Brzostowo (gm. Miasteczko Krajeńskie), Wyrzysk, Ruda, Falmierowo (gm. Wyrzysk) RSP Bądecz : Bądecz, Czajcze (gm. Wysoka) RSP Chrustowo : Ługi Ujskie (gm. Ujście)	b.d.	b.d.	b.d.
9.	Budowa systemów energetycznych wykorzystujących odnawialne źródła energii – montaż kolektorów słonecznych	2012-2015	powiat Turecki, powiat słupecki, gm. Dopiewo, gm. Przykona	55 000,00	budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Przykona
10.	Budowa kotła na biomasę	2013-2015	Energetyka Ciepła - Kępno	-	-	Zadanie nie zrealizowane
Koszty w roku 2015				15 412 697,71		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 22. Realizacja zadań z zakresu ochrony powietrza na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2016

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania własne						
1.	Programy ochrony powietrza (POP) i ich aktualizacje	2016-2020	Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Sejmik Województwa Wielkopolskiego	-	-	Zadanie niezrealizowane
Zadania monitorowane – instytucje						
2.	Bieżąca weryfikacja oraz prowadzenie bazy obiektów posiadających system ochrony przeciwpożarowej zawierające >3kg substancji zubożających warstwę ozonową oraz niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych	2016-2020	KWPSP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Termomodernizacja budynków łącznie z zastosowaniem OZE w budynkach	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
4.	Termomodernizacja nieruchomości przy ul. Kazimierza Wielkiego 24/26 w Poznaniu; opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej na modernizację elewacji siedziby Delegatury WUW w Pile przy ul. Dzieci Polskich 26; modernizacja elewacji siedziby Delegatury WUW w Pile przy ul. Dzieci Polskich 26	2016-2017	WUW w Poznaniu	339 456,48	WUW – budżet własny	Zadanie zrealizowane przez WUW w Poznaniu
5.	Instalacja kolektorów słonecznych	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
6.	ścieżka pieszo-rowerowa Koziegłowy – Czerwonak (DW 196); ścieżka pieszo-rowerowa Sękowo – Nowy Tomyśl (DW 302)	2016	WZDW w Poznaniu	1 200 089,76	WORD Piła, WORD Poznań, Gmina Czerwonak, WORD Konin, WORD Leszno, Gmina Nowy Tomyśl, WZDW	Zadanie zrealizowane przez WZDW w Poznaniu

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane - JST						
7.	Plany Gospodarki Niskoemisyjnej	2016-2020	gminy	673 760,59	Budżety gmin, WFOŚiGW, POIiŚ, Poznań, dotacje z Ministerstwa Środowiska, WRPO	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Babiak, Czarnków, Baranów, Dopiewo, Drawsko, Golina, Gołańcz, Jutrosin, Kawęczyn, Kłecko, Kotlin, Koźminek, Krajenka, Krobia, Krzykosy, Miedzichowo, Miejska Góra, Miłosław, Mycielin, Olszówka, Osieczna, Ostrowite, Pakosław, Pępowo, Rawicz, Rogoźno, Słupca, Sulmierzyce, Witkowo, Zakrzewo, Skoki, Zaniemyśl, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Wysocka, Chocz, Kobyła Góra, Brudzew, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Wierzbinek, Pogorzela, Ryczywół, Grzegorzew, Pobiedziska, Lubowo, Chodów, Niechanowo, Lwówek, Sieroszewice, Szamotuły, Wyrzysk

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
8.	Modernizacja budynków w celu poprawy efektywności energetycznej, stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów, budownictwo pasywne	2016-2020	gminy/powiaty	20 228 362,04	Budżety gmin, dotacje z Ministerstwa Sportu i Turystyki, WFOŚiGW, Program „Małuch”, kredyty bankowe	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Baranów, Jutrosin, Kleszczewo, Kotlin, Koźminek, Margonin, Pakosław, Rawicz, Słupca, Zakrzewo, Skoki, Mosina, Wolsztyn, Władysławów, Ryczywół, Pobiedziska, Lwówek, Sieroszewice, Wyrzysk, Oborniki Powiaty: pleszewski, rawicki
9.	Poprawa efektywności energetycznej procesów technologicznych poprzez wytworzenie i dystrybucję energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii		gminy/powiaty	19 740,00	Budżet powiatu, środki własne mieszkańców	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Krzyż Wielkopolski Powiaty: turecki
10.	Zakup pojazdów niskoemisyjnych: spełniających normy EURO6, zasilanych paliwem alternatywnym		gminy/powiaty	614 578,11	Budżet województwa, WFOŚiGW, budżety gmin, budżety powiatów, środki własne prywatnych przedsiębiorstw	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Olszówka, Brudzew, Mosina, Władysławów, Pniewy Powiaty: pleszewski, rawicki
11.	Modernizacja energochłonnej infrastruktury wodno-ściekowej		gminy	539 289,73	Budżety Gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Dopiewo, Kobylin, Przykona, Wolsztyn, Lubowo
12.	Instalacje oczyszczania powietrza poprocesowego na terenie zakładów gospodarki odpadami		gminy	-	-	Zadanie nie zrealizowane

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
13.	Budowa i modernizacja dróg	2016-2020	gminy/powiaty	138 518 049,33	UMWW, budżety gmin, budżety powiatów, FOGR, dofinansowanie z Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019, PROW, WFOŚiGW, fundusze sołeckie, GDDKiA, środki PRGiPID	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Babiak, Czarnków, Baranów, Dopiewo, Drawsko, Golina, Gołańcz, Gostyń, Jutrosin, Kaczory, Kawęczyn, Kleszczewo, Kłecko, Kobylin, Kołaczkowo, Kotlin, Koźminek, Krajenka, Krobia, Krzykosy, Krzyż Wlkp., Margonin, Miedzichowo, Miejska Góra, Miłosław, Mycielin, Olszówka, Osieczna, Ostrowite, Pakosław, Pępowo, Przykona, Rawicz, Rogoźno, Słupca, Sulmierzyce, Witkowo, Zakrzewo, Przedecz, Zaniemyśl, Doruchowie, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Wysoka, Chocz, Kobyła Góra, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Wierzbinek, Zagórów, Gniezno, Pogorzela, Ryczywół, Pobiedziska, Lubowo, Chodów, Niechanowo, Lwówek, Pniewy, Szamotuły Powiaty: leszczyński, międzychodzki, turecki, powiat nowotomyski, ostrowski, wągrowiecki, pleszewski, rawicki, grodziski, wrzesiński

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
14.	Monitoring zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych	2016-2020	gminy/powiaty	100 660,66	ZGM	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Rawicz, Wolsztyn, Ryczywół, Lubowo Powiaty: wągrowiecki
15.	Promocja ecodriving		gminy/powiaty	-	brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Krzyż Wlkp., Rawicz, Ryczywół, Pobiedziska Powiaty: rawicki
16.	Wprowadzenie rozwiązań typu e-urząd		gminy/powiaty	18 441,09	Budżety gmin, Europejski Fundusz Społeczny	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Golina, Gołańcz, Jutrosin, Kleszczewo, Krobia, Krzyż Wlkp., Rawicz, Rogoźno, Witkowo, Skoki, Gołańcz, Kostrzyn, Pogorzele, Pobiedziska, Lubowo Powiaty: nowotomyski, wągrowiecki
17.	Instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych		gminy/powiaty	50 750,00	Budżety gmin, środki własne mieszkańców	Zadanie zrealizowane przez gminy: Koźminek, Krzyż Wlkp., Przykona, Rawicz, Osiek Mały, Wolsztyn, Ryczywół
18.	Budowa farm/elektrowni/ciepłowni z wykorzystaniem OZE		gminy	b.d.	Środki własne mieszkańców, środki własne inwestorów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Krzyż Wlkp., Rawicz, Skoki, Władysławów, Ryczywół

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
19.	Uwzględnienie w m.p.z.p. zapisów dotyczących korzystania z odnawialnych źródeł energii	2016-2020	gminy	121 488,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Czarnków, Kleszczewo, Krzyż Wlkp., Margonin, Rawicz, Skoki, Jarocin, Mosina, Wolsztyn, Władysławów, Kostrzyn, Pobiedziska, Lubowo
20.	Promocja OZE		gminy/powiaty	11 180,00	Budżety gmin, środki Związku Gmin Powidzkiego Parku Krajobrazowego, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Drawsko, Gołańcz, Sulmierzyce, Witkowo, Zakrzewo, Skoki, Gołańcz, Władysławów, Ryczywół, Gniezno, Pobiedziska, Lubowo Powiaty: nowotomyski, wągrowiecki, rawicki
21.	Zmiana sposobu ogrzewania z pieców indywidualnych na centralne ogrzewanie z kotłowni lokalnych		gminy	2 823 081,26	Budżety gmin, środki własne mieszkańców, środki MPEC	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Czarnków, Kleszczewo, Słupca, Gniezno, Ryczywół, Krzyż Wlkp.
22.	Rozbudowa sieci ciepłowniczych		gminy	1 439 322,00	środki PEC, budżet Gminy Gniezno	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Krzyż Wlkp., Rawicz, Nowy Tomyśl, Gniezno

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
23.	Budowa dróg/ścieżek rowerowych	2016-2020	gminy/powiaty	17 620 718,97	Budżety gmin, budżety powiatów, FOGR, UMWW, WUW w Poznaniu	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Dopiewo, Drawsko, Golina, Gostyń, Kotlin, Krajenka, Krobia, Krzyż Wlkp., Margonin, Miedzichowo, Olszówka, Osieczna, Pakosław, Pępowo, Rawicz, Rogoźno, Witkowo, Zakrzewo, Jarocin, Chocz, Wolsztyn, Wierzbiniek, Gniezno, Lwówek, Łobżenica Powiaty: leszczyński, nowotomyski, ostrowski, pleszewski, rawicki, grodziski, wrzesiński, kościański,
24.	Budowa systemów rowerów miejskich, uruchomienie wypożyczalni rowerów		gminy/ miasta na prawach powiatu	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane przez Miasto Poznań
25.	Budowa parkingów buforowych, typu Park&Ride		gminy/ miasta na prawach powiatu	831 308,08	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Krajenka, Gniezno
26.	Budowa/rozbudowa węzłów przesiadkowych		gminy/powiaty	107 010,00	Budżety gmin, WRPO 2014-2020	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Krajenka, Mosina
27.	Budowa / rozbudowa infrastruktury transportu publicznego		gminy/powiaty	150 459,96	Budżety gmin, budżety powiatów, WRPO 2014-2020	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Dobrzyca, Krajenka, Krzykosy, Jarocin, Mosina, Wolsztyn, Powiaty: powiat wągrowiecki
28.	Rozbudowa taboru transportu publicznego		gminy/powiaty	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez Gminę Mosina

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
29.	Promocja transportu zbiorowego i transportu przyjaznego środowisku	2016-2020	gminy/powiaty	999,38	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Czarnków, Władysławów, Lubowo Powiaty: rawicki
30.	Systemy taryfikacyjne		gminy / miasta na prawach powiatu	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez Gminę Wolsztyn
31.	Opracowanie planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego		gminy / miasta na prawach powiatu	36 818,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Kleszczewo, Zakrzewo, Jarocin, Małanów
32.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych		gminy/powiaty	13 749 867,74	Budżety gmin, budżety powiatów, fundusze sołeckie, WFOŚiGW, WRPO, kredyty bankowe	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Czarnków, Dopiewo, Drawsko, Golina, Kleszczewo, Kłecko, Kotlin, Krajenka, Krobia, Krzyż Wlkp., Pępowo, Rawicz, Zakrzewo, Doruchów, Jarocin, Kłodawa, Chocz, Kobyla Góra, Mały Osiek, Wolsztyn, Opalenica, Pobiedziska, Chodów, Sieroszewice, Pniewy, Wyrzysk, Krotoszyn, Oborniki Powiaty: turecki, rawicki

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
33.	Modernizacje kotłowni, modernizacja kogeneratorów; Wymiana kotłów opalanych węglem na wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (olej, gaz, biomasa)	2016-2020	gminy/powiaty	422 363,13	Budżety gmin, budżety powiatów, WFOŚiGW,	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Dopiewo, Kleszczewo, Krobia, Miedzichowo, Miejska Góra, Mycielin, Pępowo, Rawicz, Skoki, Doruchów, Jarocin, Kobyła Góra, Osiek Mały, Wolsztyn, Krotoszyn Powiaty: wągrowiecki
34.	Rozwój sieci gazowej, gazyfikacja		gminy	2 352 619,43	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Jutrosin, Kleszczewo, Kłęcko, Rawicz, Witkowo, Lubowo, Krotoszyn Inne jednostki: PSG Sp. z o.o.
35.	Modernizacja oświetlenia budynków – wymiana na systemy energooszczędne		gminy/powiaty	31 637,32	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Kleszczewo, Miedzichowo, Miejska Góra
36.	Montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego/drogowego		gminy/powiaty	12 419 222,95	Budżety gmin, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Babiak, Czarnków, Dobrzyca, Baranów, Gostyń, Kleszczewo, Kołaczkowo, Krajenka, Krzyż Wlkp., Mycielin, Osieczna, Pępowo, Rawicz, Rogoźno, Słupca, Skoki, Jarocin, Osiek Mały, Wolsztyn, Gniezno, Pobiedziska, Lubowo, Sieroszewice, Pniewy, Szamotuły, Krotoszyn Powiaty: nowotomyski

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
37.	Zastosowanie inteligentnego systemu sterowania oświetleniem ulicznym; Rozwój wykorzystania ogniw fotowoltaicznych w systemach hybrydowych do zasilania urządzeń i instalacji infrastruktury drogowej (znaków, świateł ostrzegawczych)	2016-2020	gminy/powiaty	324 109,88	Budżety gmin, budżety powiatów, WFOŚiGW, środki PZD	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Babiak, Kleszczewo, Koźminek, Rogoźno, Jarocin Powiaty: nowotomyski, wągrowiecki
38.	Budowa systemów ostrzegania i reagowania w sytuacji zjawisk ekstremalnych		gminy/powiaty	24 305,28	Budżety gmin, budżety powiatów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Babiak, Gołańcz, Kołaczkowo, Jarocin, Gołańcz, Wysoka, Wolsztyn, Kostrzyn, Pobiedziska, Lubowo, Malanów Powiaty: nowotomyski, rawicki
Koszty w roku 2016				214 769 689,20		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.2. Ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi

Najważniejsze problemy województwa w zakresie ochrony przed hałasem i pól elektromagnetycznych to:

1. Brak stałego monitoringu natężenie ruchu oraz emisji hałasu komunikacyjnego.
2. Wzrost natężenia ruchu pojazdów osobowych na terenie województwa wielkopolskiego.
3. Brak wystarczającej wiedzy mieszkańców na temat wpływu promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie ludzi

W związku z powyższymi problemami na terenie województwa wielkopolskiego zrealizowano zadania zawarte w tabelach poniżej.

4.2.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi

Tabela 23. Realizacja zadań z zakresu mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi ochrony w 2015 roku

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
1.	Wprowadzanie do m.p.z.p. zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem (rozgraniczenie terenów o różnicowanej funkcji)	2012-2023	Gminy	215 418,15	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Margonin, Witkowo, Baranów, Dopiewo, Jarocin, Kłodawa, Wolsztyn, Trzcianka, Ujście, Ryczywół, Pobiedziska, m. Konin, Raszków, Lubowo
2.	Bieżąca kontrola zakładów pracy w zakresie emisji hałasu	Zadanie ciągłe w ramach PMŚ	WIOŚ w Poznaniu	-	Budżet państwa	Zadanie zrealizowane przez WIOŚ w Poznaniu
3.	Wzmocnienie działalności kontrolnej organów samorządowych w porozumieniu z WIOŚ w zakresie emisji hałasu przez podmioty korzystające ze środowiska	2012-2023	Gminy	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez: Gmina: Jarocin, Mosina, Ryczywół, Pobiedziska
4.	Rejestr obszarów, na których występuje przekroczenie norm poziomu hałasu pochodzącego z węzłów komunikacyjnych	Zadanie ciągłe w ramach PMŚ	WIOŚ w Poznaniu	-	Budżet państwa	Zadanie zrealizowane przez WIOŚ w Poznaniu
5.	Działania obniżające ponadnormatywny hałas w zakładach pracy	2012-2023	Zakłady pracy	b.d.	b.d.	b.d.
6.	Realizacja zabezpieczeń akustycznych środowiska (ekranów akustycznych, pasów zieleni izolacyjnej) w miejscach przekroczeń hałasu, w szczególności w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej	2012-2023	Gmina Kłodawa	-	-	Zadanie nie zrealizowane

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
7.	Wprowadzanie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne	2012-2023	Gminy	67 996,50	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Jarocin, Kłodawa, Wolsztyn, Gniezno, Trzcianka, Okonek, Kostrzyn, Ryczywół, Pobiedziska, m. Konin, Dąbie, Komorniki, Lubowo, Szamotuły, Wyrzysk, Krotoszyn
8.	Państwowy monitoring PEM w środowisku na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi	zadanie ciągłe w ramach PMŚ	WIOŚ w Poznaniu	-	Budżet państwa	Zadanie zrealizowane przez WIOŚ w Poznaniu
9.	Inwentaryzacja i kontrola źródeł emisji pól elektromagnetycznych	2012-2023	Prowadzący instalacje, użytkownicy urzędzeń, WIOŚ w Poznaniu	-	Budżet państwa	Zadanie zrealizowane przez WIOŚ w Poznaniu
10.	Prowadzenie rejestru terenów zagrożonych niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym oraz jego aktualizacja (art.124 ustawy POŚ)	2012-2023	WIOŚ w Poznaniu	-	Budżet państwa	Zadanie zrealizowane przez WIOŚ w Poznaniu
Koszty w roku 2015:				283 414,65		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 24. Realizacja zadań z zakresu mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi ochrony w 2016 roku

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania własne						
1.	Programy ochrony środowiska przed hałasem (POH) i ich aktualizacje	2016-2020	Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Sejmik Województwa Wielkopolskiego	-	-	Zadanie niezrealizowane
Zadania monitorowane - instytucje						
2.	Stosowanie tzw. cichych nawierzchni podczas remontów i przebudów istniejącej sieci drogowej	2016-2020	GDDKiA	-	-	Zadanie nie zrealizowane przez GDDKiA
Zadania monitorowane – JST						
3.	Budowa ekranów akustycznych	2016-2020	gminy	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane przez Gminę Władysławów
4.	Zieleń osłonowa, izolacyjna	2016-2020	gminy	28 156,00	Budżety gmin, WFOŚiGW, środki firm zewnętrznych	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Krzyż Wlkp., Kłodawa, Wolsztyn
5.	Stosowanie tzw. cichych nawierzchni podczas remontów i przebudów istniejącej sieci drogowej	2016-2020	gminy	1 644 955,35	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Kleszczewo, Krzyż Wlkp., Skoki, Pniewy

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
6.	Modernizacja nawierzchni dróg	2016-2020	gminy	39 454 761,41	Budżety gmin, UMWW, WUW, PROW, FOGR	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Dobrzyca, Baranów, Dopiewo, Drawsko, Gołańcz, Jutrosin, Kaczory, Kleszczewo, Klecko, Koźminek, Krajenka, Krzykosy, Krzyż Wlkp., Mycielin, Olszówka, Opalenica, Ostrowite, Przykona, Rawicz, Słupca, Sulmierzyce, Wijewo, Witkowo, Skoki, Zaniemyśl, Jarocin, Gołańcz, Brudzew, Osiek Mały, Wolsztyn, Pogorzele, Nowe Miasto nad Wartą, Pobiedziska, Lubowo, Lwówek, Pniewy, Wyrzysk, Krotoszyn
7.	Opracowanie mapy akustycznej, POH, przebudowa ulic, pomiary hałasu	2016-2020	Miasto Poznań	b.d.	b.d.	b.d.
8.	Modernizacja transportu tramwajowego: korekcja profilu obręczy kół tramwajowych, zakup nowych/modernizacja tramwajów, poprawa stanu technicznego torowisk	2016-2020	Miasto Poznań	b.d.	b.d.	b.d.
9.	Wprowadzenie do m.p.z.p. zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	2016-2020	gminy	97 182,40	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Czarnków, Dopiewo, Kleszczewo, Krzyż Wlkp., Margonin, Opalenica, Przykona, Jarocin, Władysławów, Kostrzyn, Opalenica, Grzegorzew, Pobiedziska

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
10.	Ograniczanie koncentracji źródeł promieniowania - elektromagnetycznego na etapie planowania i wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych	2016-2020	gminy	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez gminy: Kawęczyn, Krzyż Wlkp., Margonin, Mycielin, Jarocin, Wolsztyn, Władysławów, Pogorzele, Grzegorzew, Pobiedziska, Szamotuły
Koszty w roku 2016:				41 225 055,16		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.3. Ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno - ściekowa

Na terenie województwa wielkopolskiego na stan zasobów wodnych wpływ mają przede wszystkim:

- punktowe zrzuty ścieków do wód lub do ziemi,
- obszarowe źródła zanieczyszczeń pochodzące z rolnictwa,
- pobór wody,
- presja ze strony przemysłu górniczego – obniżenie zwierciadła wód podziemnych.

Ze względu na ilość powstających ścieków oraz na niedostateczne oczyszczanie części z nich, największe zagrożenie dla wód stanowią ścieki komunalne i przemysłowe. Wraz ze ściekami do wód trafiają: zanieczyszczenia organiczne i substancje biogenne powodujące ich eutrofizację, substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, tj. specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne, a także substancje priorytetowe i inne substancje zanieczyszczające. Zagrożeniem dla stanu wód jest również niedostateczna sanitacja terenów wiejskich oraz terenów rekreacyjnych

W latach 2013–2015 we właściwości WIOŚ w Poznaniu znajdowało się 336 jednolitych części wód powierzchniowych płynących: 221 naturalnych i 115 silnie zmienionych. Należą one przede wszystkim do dorzecza Odry i w tym dorzeczu znajdują się punkty monitoringu służące ocenie wód. W latach 2013–2015 badaniami monitoringowymi objęto 157 JCWP, czyli 46,7% ogólnej liczby JCWP w województwie.

Na obszarze województwa wielkopolskiego przebadano cieki reprezentujące następujące typy abiotyczne:

- typ 0 – nieokreślony – kanały i zbiorniki zaporowe,
- typ 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- typ 17 – potok nizinny piaszczysty,
- typ 18 – potok nizinny żwirowy,
- typ 19 – rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta,
- typ 20 – rzeka nizinna żwirowa,
- typ 21 – wielka rzeka nizinna,
- typ 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- typ 24 – mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- typ 25 – ciek łączący jeziora.

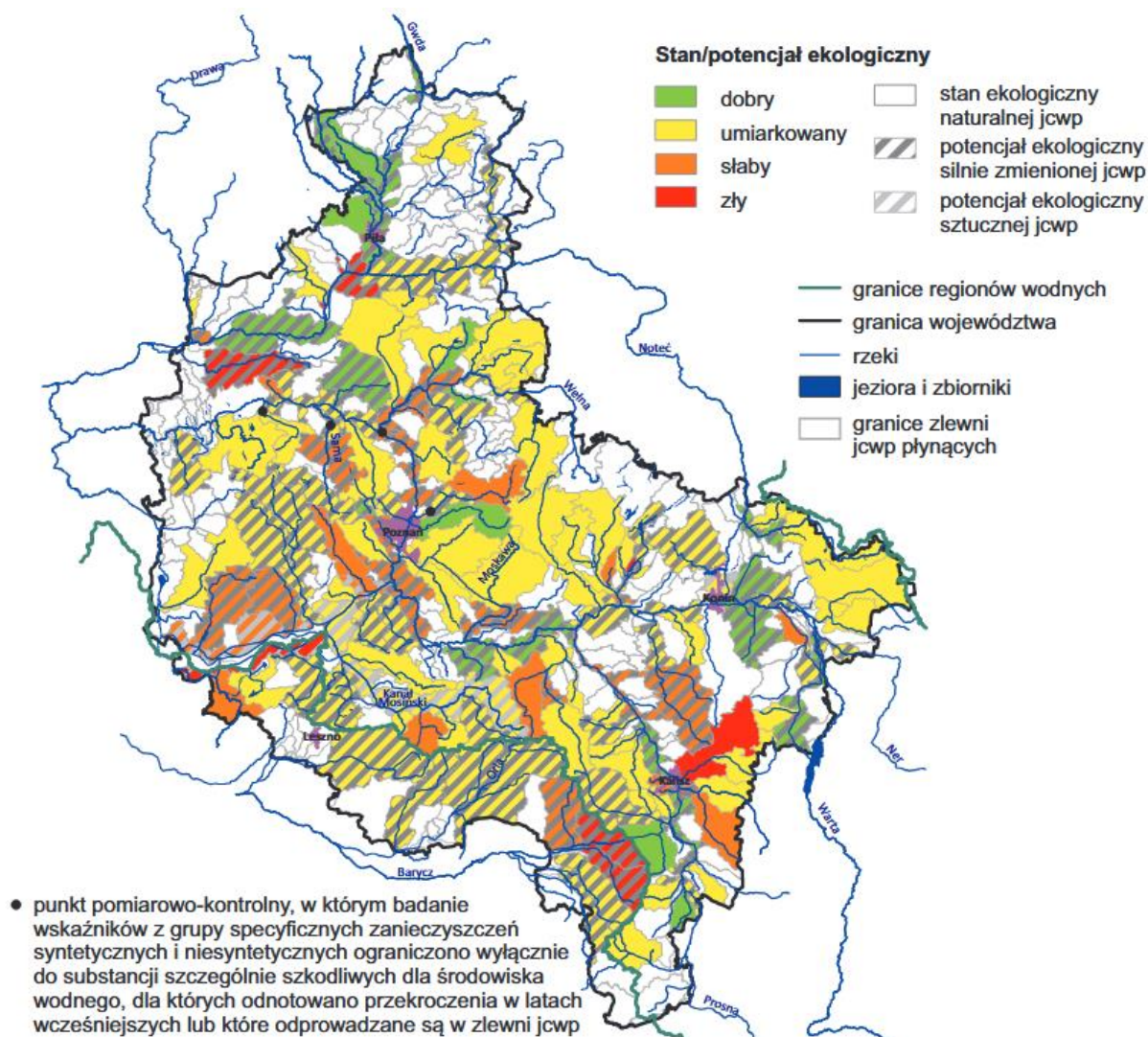
Na terenie województwa wielkopolskiego naturalne JCWP stanowią 65,8% całości. Badaniami stanu ekologicznego objęto 71 JCWP z 221 naturalnych JCWP, czyli 32,1%. Bardzo dobry stan ekologiczny osiągnęło 6 JCWP (2,7% ogólnej liczby naturalnych JCWP), dobry – 20 JCWP (9,1%). Stan ekologiczny poniżej dobrego charakteryzował 20,4% naturalnych JCWP, w tym:

- umiarkowany – 33 (14,9%),
- słaby – 11 (5%),
- zły – 1 (0,5%).

Jednolite części wód powierzchniowych silnie zmienione i sztuczne stanowią 34,2% całości. Spośród 115 JCWP przebadano 86 JCWP – blisko 75%. Maksymalny potencjał osiągnęły 4 JCWP (3,5%), dobry 30 JCWP (26,1%). Natomiast potencjałem ekologicznym poniżej dobrego charakteryzowało się 45,2% silnie zmienionych i sztucznych JCWP, w tym:

- umiarkowanym – 25 (21,7%),
- słabym – 21 (18,3%),
- złym – 6 (5,2%).

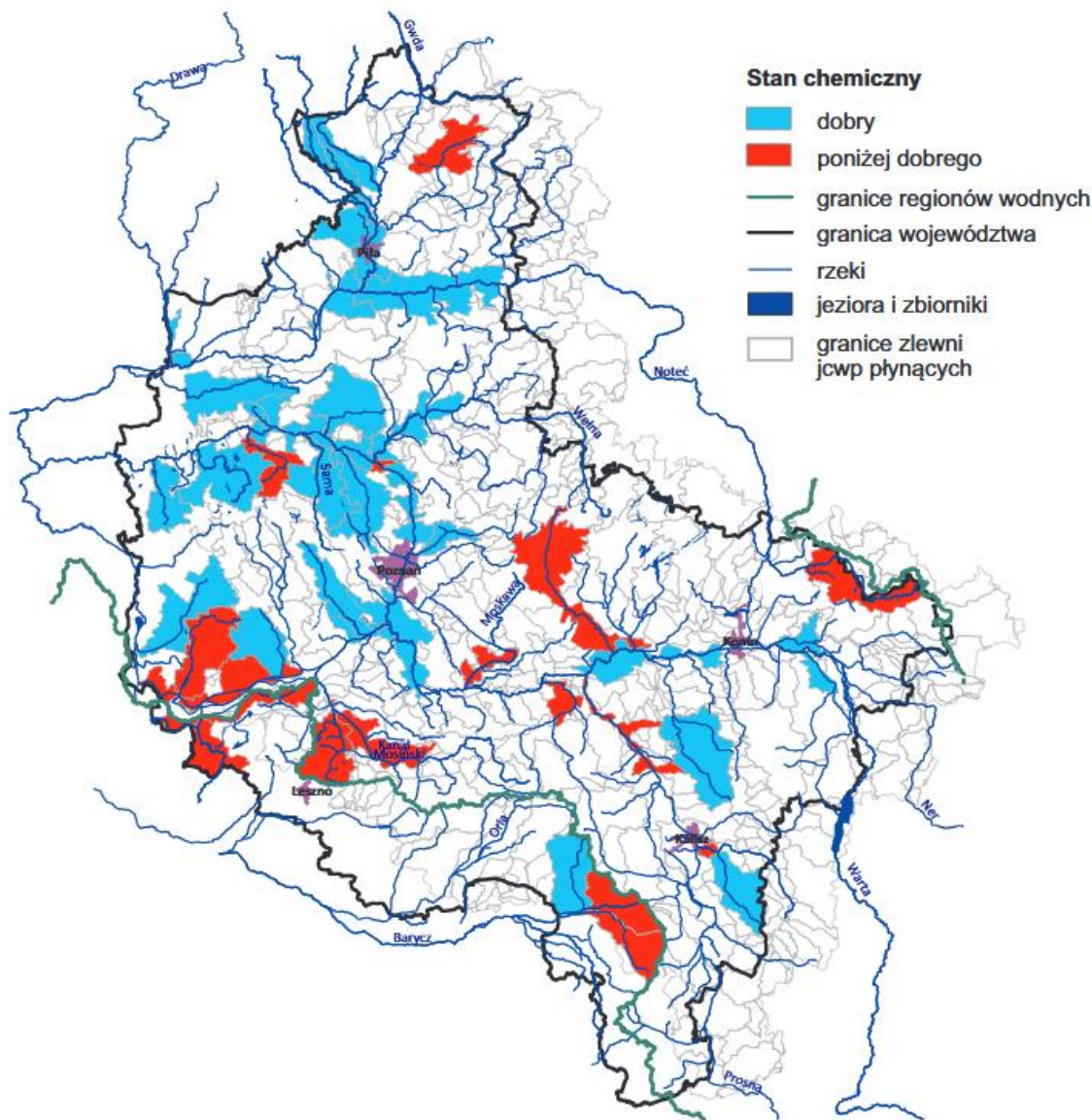
Rycina 11. Stan/potencjał ekologiczny JCWP płynących w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015

Źródło: WIOŚ Poznań

Stan chemiczny monitorowano zgodnie z założeniami Programu Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015 w 52 JCWP (15,5% ogólnej liczby). Dobry stan chemiczny osiągnęły 34 JCWP (10,1% ogólnej liczby). Stan chemiczny poniżej dobrego charakteryzował 18 JCWP, tj. 5,4% ogólnej liczby.

Rycina 12. Stan chemiczny JCWP płynących w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015

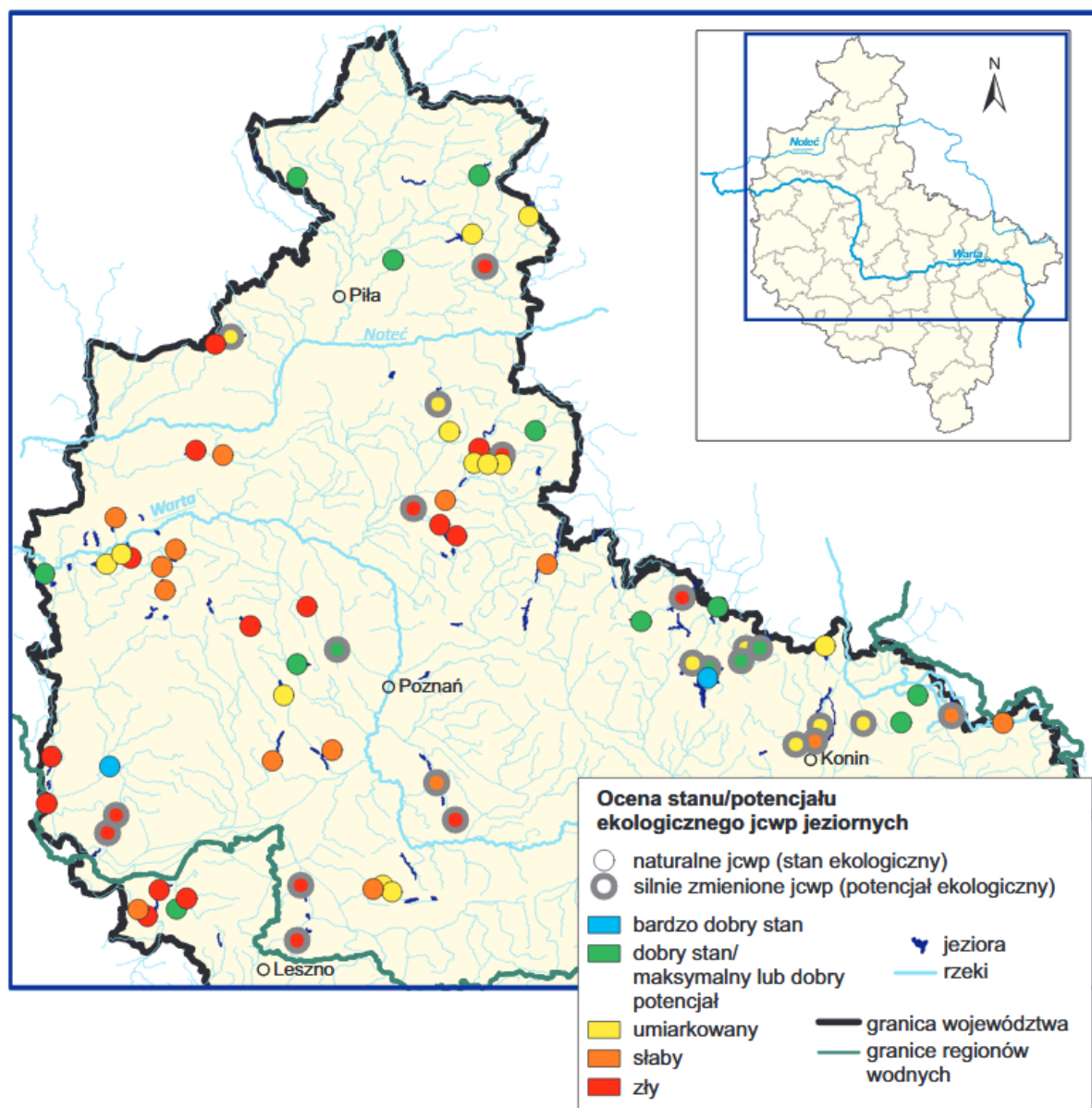

Źródło: WIOŚ Poznań

Wszystkie JCWP jeziorne w województwie wielkopolskim leżą w dorzeczu Odry, w regionach wodnych. Warty i Środkowej Odry. W latach 2013–2015 monitoringiem objęto 73 jeziora. Badania prowadzono w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i obszarów chronionych.

W latach 2013-2015 dla 50 JCWP naturalnych określono stan ekologiczny, natomiast dla 23 silnie zmienionych – potencjał ekologiczny. W ocenie stanu ekologicznego najmniej jezior, bo tylko 2 (Powidzkie i Kuźnickie) uzyskały ocenę bardzo dobrą. Są to jeziora stratyfikowane, o małym wpływie zlewni (typ 2a). Dobrym stanem ekologicznym charakteryzuje się 11 JCWP jeziornych. Jakość wód pozostałych 37 badanych jezior odpowiadała stanowi ekologicznemu umiarkowanemu, słabemu lub złemu – przy czym liczba JCWP jeziornych w poszczególnych klasach ocen była zbliżona. Badania silnie zmienionych JCWP jeziornych kwalifikują po 2 jeziora do wód o maksymalnym potencjale ekologicznym (Budziśławskie i Wilczyńskie) oraz dobrym potencjale ekologicznym (Kierskie i Powidzkie Małe). Pozostałe 19 JCWP charakteryzuje się potencjałem ekologicznym umiarkowanym, słabym lub złym.

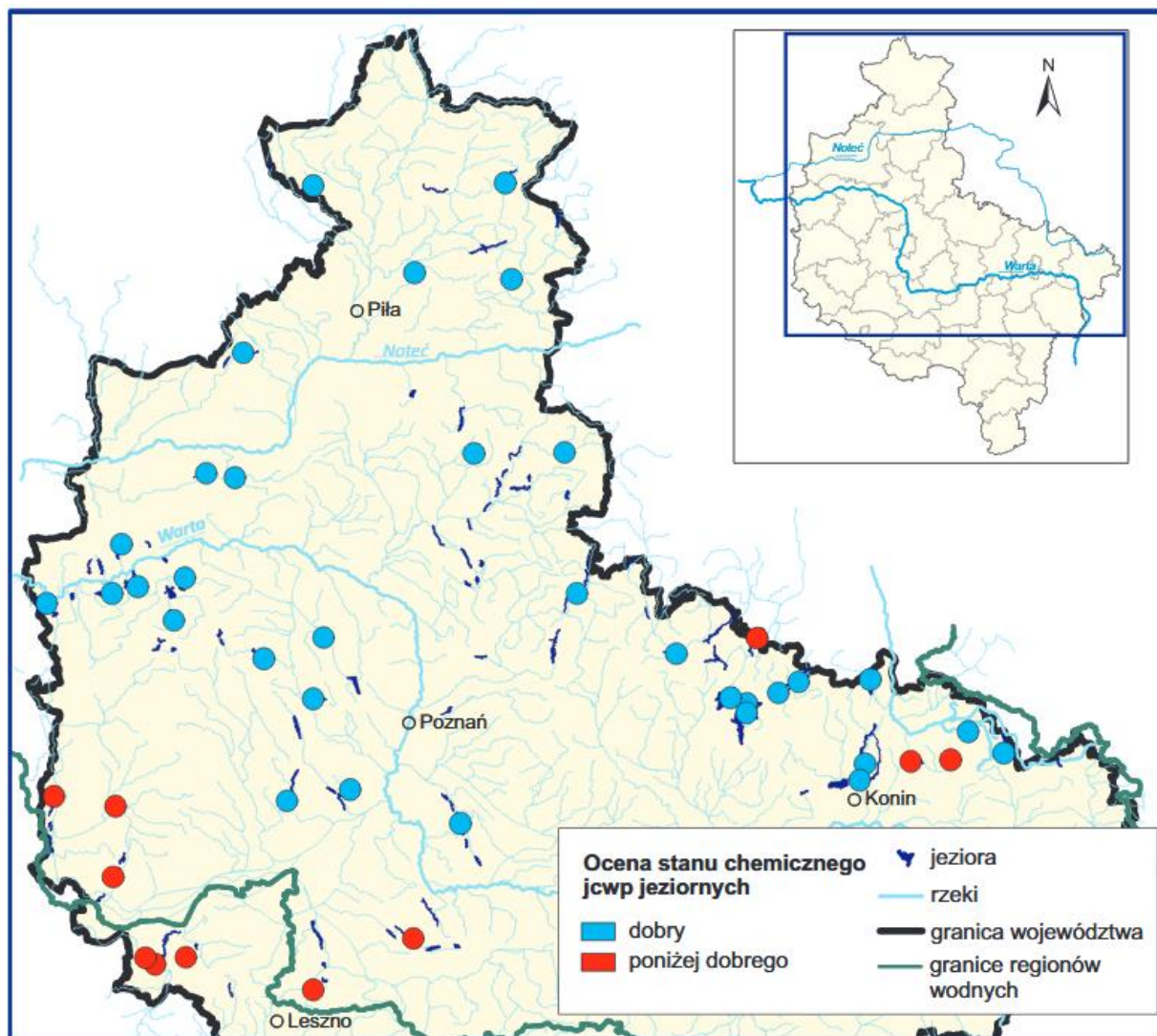
Rycina 13. Ocena stanu/potencjału ekologicznego JCWP jeziornych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015

Źródło: WIOŚ Poznań

Badania stanu chemicznego przeprowadzono w 44 spośród 73 JCWP jeziornych badanych w latach 2013–2015. Stan chemiczny 33 JCWP oceniono jako dobry, a 11 jako zły.

Rycina 14. Ocena stanu chemicznego JCWP jeziornych w województwie wielkopolskim w latach 2013-2015

Źródło: WIOŚ Poznań

W latach 2013-2015, na terenie województwa wielkopolskiego było wyznaczonych 18 JCWPd: 14 w regionie wodnym Warty, w obszarze działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu (nr 27, 28, 36, 42, 43, 61, 62, 63, 64, 72, 73, 77, 78, 79) oraz 4 w regionie wodnym Środkowej Odry, w obszarze działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (nr 71, 74, 76, 93). W latach 2013–2015 badania chemizmu wód podziemnych w sieci krajowej, na terenie Wielkopolski prowadzone były w ramach monitoringu operacyjnego w 216 punktach pomiarowych. Wód o bardzo dobrej jakości (I klasy) nie oznaczono. Wody dobrej jakości odnotowano w 41 punktach pomiarowych. Najczęściej (w 127 przypadkach) wody mieściły się w klasie III czyli zadowalającej jakości. Wody słabej jakości (IV klasa) odnotowano w 37 punktach, a złej jakości (V klasa) – w 11.

Badania wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (OSN) na terenie województwa wielkopolskiego wykonywane są od roku 2005. W latach 2013–2015 prowadzono badania w 17 punktach pomiarowych. W latach 2013–2015 w 12 punktach pomiarowych na OSN w zlewniach: rzek Czarna Woda i Kuroch, Kanału Mosińskiego i Kanału Książ, Mogilnicy i Kanału Grabarskiego oraz Strugi Bawół nie stwierdzono zagrożenia zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego – stężenia azotanów kształtowały się poniżej 40 mg/l).

W 4 punktach, w których badaniami objęto płytkie wody gruntowe (do 15 m), w miejscowościach: Bukownica (OSN w zlewni rzeki Rów Polski), Szkaradowo (OSN w zlewni rzeki Orla), Mórka (OSN w zlewni Olszynki, Rowu Racockiego i Żydowskiego Rowu), Kucharki (OSN w zlewni rzek Giszki, Lipówki, Ołoboku i Trzemnej), oraz w studni o zwierciadle nawierconym 31 m p.p.t. w miejscowości Raszewy (OSN w zlewni rzeki Lutynia) stwierdzono zawartość azotanów powyżej 50 mg/l, świadczącą o zanieczyszczeniu wód. W miejscowościach Bukownica i Mórka wartości takie odnotowywane są od 2005 r., a w Kucharkach od 2011 r. Zanieczyszczenie wód podziemnych azotanami jest spowodowane bieżącym, niewłaściwym sposobem gospodarowania nawozami oraz wcześniejszymi zanieczyszczeniami, które obecnie nadal migrują do wód podziemnych.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów w latach 2015-2016 roku realizowano zadania, które przedstawiają tabele poniżej.

4.3.1. Zadania zrealizowane w obszarze – ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno - ściekowa

Tabela 25. Realizacja zadań z zakresu ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarki wodno-ściekowej w 2015 r.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
1.	Modernizacje, odbudowa i regulacje obwałowania rzek: - Warty na odcinku Konin - Koło gm. Kramsk, Krzymów, pow. koniński - Warty na odcinku Konin - Koło, m. Koło, gm. Koło, Kościelec, pow. kolski - Warty Krzykosy-Orzechowo Szczodrzejewo, gmina Krzykosy, Miłosław, Nowe Miasto n. Wartą, - Noteć i Margoninka, gm. Szamocin, Białośliwie, pow. chodzieski, pilski, -Rów Polski w km 8+100 - 21+100, gm. Rydzyna, Poniec, pow. leszczyński, gostyński	2012-2023	WZMiUW Poznań (PGW Wody Polskie - RZGW Poznań)	-	-	Zadanie zrealizowane
2.	Zbiorniki wodne: - Zbiornik wodny Jaraczewo, gm. Jaraczewo, - Zbiornik wodny Nędzrzew, gm. Opatówek, - Zbiornik Laskownica, gm. Gołańcz,	2012-2015	WZMiUW Poznań (PGW Wody Polskie - RZGW Poznań)	-	-	Zadanie zrealizowane
3.	Monitoring jakości ścieków	2012-2023	Właściciele instalacji	b.d.	b.d.	b.d.
4.	Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych na ścieki (szamba)	2012-2023	Gminy: Krajenka, Dopiewo, Kleszczewo, Miasto Kalisz	-	-	Zadanie nie zrealizowane

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
5.	Kontrola i likwidacja nieszczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe (szamb)	2012-2023	Gminy	99 550,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Margonin, Wijewo, Zakrzewo, Rogoźno, Czarnków, Krajenka, Dobrzyca, Kotlin, Kołaczkowo, Skoki, Sulmierzyce, Opalenica, Kłodawa, Kobyla Góra, Mosina, Wolsztyn, Nowy Tomyśl, Nowe Miasto nad Wartą, Ryczywół, Pogorzela, Pobiedziska, Mikstat
6.	Koncepcje gospodarki wodnościekowej w gminach, projekty, studia wykonalności, itp.	2012-2023	Gminy: Godziesze Wielkie, Swarzędz PWiK Sp. z o.o. w Jarocinie, Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Wronki, PWiK Sp. z o.o. Konin	94 890,00	Środki własne PWiK	Zadanie zrealizowane przez: PWiK Sp. z o.o. w Jarocinie
7.	Wykonanie automatyki sterowania SUW Stefanów i Potarzycza	2012-2023	PWiK Sp. z o.o. w Jarocinie	-	-	Zadanie nie zrealizowane (planowane do realizacji w latach 2018-2019)
8.	Monitoring sieci wodociągowej i kanalizacyjnej z systemem sterowania pracą sieci i pompowni ścieków	2015	MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie	-	-	Zadanie nie zrealizowane (planowane do realizacji)
9.	Projekty w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (sieci wodociągowe, stacje uzdatniania wody, sieci kanalizacyjne,	2012-2023	Gminy: Dobrzyca, Kłodawa, Murowana Goślina, Nowe Skalmierzyce, Swarzędz, Złotów, miejska Złotów, Wronki, Gostyń, Lisków, Koźminek, Dominowo, Grzegorzew, Łądek, Trzcianka, Małanów, Pępowo, Brzeziny, Miasto Ostrów Wlkp., Kleczew,	151 051 260,93	Budżety gmin, WRPO, Europejski Fundusz Rozwoju Wsi, środki własne przedsiębiorstw, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Golina, Kobylin, Przykona, Wijewo, Witkowo, Zakrzewo, Koźminek, Krobia, Krajenka, Dobrzyca, Kotlin, Kołaczkowo,

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
			Chodzież, Miłosław, Krajenka, Gniezno, Środa Wlkp., Dopiewo, Kostrzyn, Babiak, Puszczykowo, Sulmierzyce, Blizanów, Bojanowo, Bralin, Brodnica, Brudzew, Buk, Czarnków, Czermin, Damasławek, Drawsko, Gizałki, Godziesze Wielkie, Golina, Kamieniec, Kaźmierz, Lipno, Kleszczewo, Kobylin, Kołaczkowo, Koło, Kościelec, Kotlin, Koźmin Wlkp., Krzemieniewo, Krzykosy, Lwówek, Łobżenica, Mycielin, Nowy Tomyśl, Ostrowite, Ostrów Wlkp., Perzów, Piaski, Pleszew, Przygodzice, Przykona, Skoki, Rokietnica, Rychtal, Rydzyna, Sęszew, Strzałkowo, Ujście, Śrem, Ostroróg, Wągrowiec, Wijewo, Witkowo, Kępno, Września, Zakrzewo, Zduny, Żelazków, Luboń, Chodów, Dolsk, Gołuchów, Jarocin, Jutrosin, Olszówka, Opalenica, Pakosław, Piła, Raszków, Stare Miasto, Suchy Las, Święciechowa, Gołańcz, Żerków, Miejska Górka, Sompolno, Doruchów, Duszniki, Szamocin, Borek Wlkp., Wolsztyn, Krotoszyn, Turek, Krobia, Pogorzela, Kalisz, Przemęt, Wysoka, Komorniki, Czempin, Kościan, Rozdrażew, Grodziec, Lubasz, Trzemeszno, Kiszkowo PWiK Sp. z o.o. Konin, Aquanet S.A. Poznań, Związek Międzygminny Puszcza Zielonka, ZWiK w Gostyniu, Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Chodzież, MPECWiK Sp. z o.o. Środa Wlkp., Zakład Komunalny			Olszówka, Jutrosin, Kleszczewo, Pępowo, Opalenica, Dopiewo, Mycielin, Doruchów, Jarocin, Gołańcz, Wysoka, Brudzew, Wolsztyn, Gniezno, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Bralin, Buk, Czempin Inne jednostki: Wodociągi Ostrzeszowskie, MPWiK Leszno, SWŚ GWDA w Pile, SWŚ Proсна, Aquanet S.A. Poznań

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
			w Kostrzynie, Zakład Usług Wodnych w Koninie, Zakład Usług Komunalnych w Grabowie nad Prosną, Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Kobyla Góra, MPWiK Sp. z o. o w Lesznie, Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. (gm.Lwówek), Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Nowym Tomyslu, Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich w Strzelcach Wielkich, Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Rokietnicy, PWiK Śrem, Spółka AQUANET Ostroróg, Zakład Gospodarki Komunalnej w Zaniemyślu, PWiK Sp. z o.o. w Jarocinie, MWiK Piła, SWŚ GWDA Sp. z o.o., Wodociągi Kępińskie Sp. z o.o., Wodociągi Ostrzeszowskie Sp.z o.o., Spółka Wodno – Ściekowa „STRZEGOWA”, , MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie, BZWiK Sp. z o.o. w Karolewie, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Krotoszynie, PGKiM Sp. z o.o. w Turku, Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich w Strzelcach Wielkich, Grodzkie Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o. o. Grodzisk Wlkp., PWiK Sp. z o.o. we Wrześni, ZE PAK S.A.-Elektrownia Adamów, Konin, Pątnów, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Gostyniu Sp. z o.o., Spółka			

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
			Wodno-Ściekowa „PROSNA”, Grupowa Oczyszczalnia Ścieków Gołuchów, Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. we Wronkach, Środa XXI Sp. z o.o. w Środzie Wlkp. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Wolsztynie, Zakład Eksploatacji Urządzeń Komunalnych Sp. z o.o. Siedlec			
Koszty w roku 2015				151 245 700,93		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 26. Realizacja zadań z zakresu ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarki wodno-ściekowej w 2016 r.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane – instytucje						
1.	Przegląd i aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego	2016-2018	KZGW (PGW Wody Polskie)	b.d.	b.d.	b.d.
2.	Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego	2016-2019	KZGW (PGW Wody Polskie)	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty	2016-2019	RZGW w Poznaniu KZGW (PGW Wody Polskie)	262 605,00	NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez RZGW w Poznaniu
4.	Przeprowadzenie aktualizacji dla zadania pn.: „Projekt Planu przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze działania RZGW we Wrocławiu wraz z procedurą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”	2016-2017	RZGW we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.
5.	Tworzenie „niebieskiej” infrastruktury	2016-2021	powiaty, gminy	-	-	Zadanie nie zrealizowane
6.	Plan utrzymania wód w regionie wodnym Warty	2016	RZGW w Poznaniu	141 500,00	Środki własne, NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez RZGW w Poznaniu
7.	Plany Utrzymania Wód na obszarze działania RZGW we Wrocławiu	2016	RZGW we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
8.	Zadania związane z budową/modernizacją zbiorników, melioracjami szczegółowymi, odbudową kanałów, nawadnianiem i odwadnianiem terenów, budową rurociągów tłocznych, rewitalizacją jezior, modernizacją pompowni, budową urządzeń piętrzących	2016-2021	WZMiUW w Poznaniu (Wody Polskie RZGW w Poznaniu)	2 550 173,00	Budżet państwa	Zadanie zrealizowane częściowo przez RZGW w Poznaniu (WZMiUW)
9.	Weryfikacja: Map Zagrozenia Powodziowego (MZP), Map Ryzyka Powodziowego (MRP), przegląd i aktualizacja Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)	2016-2021	RZGW we Wrocławiu KZGW (PGW Wody Polskie)	b.d.	b.d.	b.d.
10.	Zadania związane z budową i modernizacją wałów przeciwpowodziowych	2016-2021	WZMiUW W Poznaniu (Wody Polskie, RZGW w Poznaniu)	5 055 563,67	Budżet państwa	Zadanie zrealizowane częściowo przez RZGW w Poznaniu (WZMiUW)
11.	Zakup sprzętu dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej woj. wielkopolskiego w celu doposażenia na potrzeby usuwania skutków powodzi	2016-2020	KWPSP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
12.	Nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności	2016-2021	WCZK	b.d.	b.d.	b.d.
13.	Opracowanie dokumentacji dla wyznaczenia obszaru ochronnego zbiornika śródlądowych wód powierzchniowych – Jeziora Niedźmiegiel zgodnie z art. 60 ustawy Prawo wodne	2016-2017	RZGW w Poznaniu	72 900,00	NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez RZGW w Poznaniu (zrealizowano w 2017 r.)
14.	Opracowanie dokumentacji pn. „Oszacowanie kosztów ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 138 – Pradolina Toruń-Eberswalde”	2016-2017	RZGW w Poznaniu	89 175,00	NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez RZGW w Poznaniu
15.	Realizacja postanowień aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry	2016-2021	RZGW we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
16.	Życie dla rzeki: przywrócenie ciągłości ekologicznej rzeki Wełny i Flinty oraz rewitalizacji ich dolin. Powiat obornicki	2016-2019	WZMiUW w Poznaniu (PGW Wody Polskie, RZGW w Poznaniu)	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowano przez RZGW w Poznaniu (WZMiUW)
17.	Weryfikacja w regionu wodnego Warty: - wykaz wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia; - wykaz wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych; - wykaz obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie; wykaz wielkości emisji i stężeń priorytetowych dla których zostały określone środowiskowe normy jakości; - wykaz wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych Identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocena ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych w regionie wodnym Warty – na potrzeby kolejnej aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry; Opracowanie projektu warunków korzystania z wód dla 11 zlewni: Obry od Kanału Dźwińskiego do Paklicy, Mogilnicy, Noteci od źródeł do oddzielenia się Kanału Noteckiego, Kanału Ślesińskiego i Strugi Biskupiej, Kanału Grójeckiego, Mieszny, Małej Wełny, Wełny do Lutomni, Maskawy, Warty od Prosny do Maskawy oraz Zbiornika Jeziorsko	2014-2019	RZGW w Poznaniu	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez RZGW w Poznaniu
18.	Zadania wskazane do realizacji w aktualizacji Programu Wodnośrodowiskowego Kraju	2016-2021	RZGW we Wrocławiu	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
19.	Zagospodarowanie retencyjne zlewni Rowu Złotnickiego m. Poznań, gm. Suchy Las	2016-2018	WZMiUW w Poznaniu (PGW Wody Polskie – RZGW w Poznaniu)	-	b.d.	Zadanie zrealizowane przez RZGW w Poznaniu (zrealizowano w latach 2017-2018)
20.	Budowa przepławki z przebudową jazu w km 0+571 rzeki Człapi - gm. Krzyż Wlkp., pow. czarnkowsko-trzcianecki; Budowa przepławek. Kanał Molita - gm. Krzyż Wielkopolski, pow. czarnkowsko-trzcianecki	2016-2019	WZMiUW w Poznaniu (PGW Wody Polskie – RZGW w Poznaniu)	b.d.	b.d.	b.d.
21.	Weryfikacja wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych (OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć oraz opracowanie programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na OSN	2016-2020	RZGW w Poznaniu; RZGW we Wrocławiu	-	Środki własne RZGW	Zadanie zrealizowane przez RZGW w Poznaniu
22.	Przyłącze wodociągowe do leśniczówki Stary Młyn	2016	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
23.	Budowa studni w osadzie Borowy Młyn	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
24.	Budowa biologicznej przydomowej oczyszczalni ścieków dla budynku mieszkalnego leśniczówki Karczma Borowa; Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków w Leśnictwie Czarny Las; Budowa małej, przydomowej oczyszczalni ścieków w leśnictwie Kaźmierz	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane – JST						
25.	Odbudowa systemów melioracji szczegółowych	2016-2020	gminy	498 068,07	Budżety gmin, środki starostw powiatowych, UMWW	Zadanie zrealizowane przez gminy: Gostyń, Kaczory, Kleszczewo, Koźminek, Skoki, Chocz, Mosina, Wolsztyn, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Sieroszewice
26.	Budowa i utrzymanie zbiorników retencyjnych/ przeciwpowodziowych		gminy	850 910,29	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Jutrosin, Skoki, Szamotuły
27.	Zwiększenie retencji wodnej poprzez inwestowanie w „zieloną” i „niebieską” infrastrukturę		gminy/powiaty	61 807,68	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gmina Kołaczkowo, Gmina Jarocin, Gmina Kłodawa
28.	Utrzymanie stawów wiejskich		gminy	117 553,87	Budżety gmin, fundusze sołeckie, KWB Konin w Kleczewie S.A.	Zadanie zrealizowane przez: Gmina Gostyń, Gmina Kleszczewo, Gmina Mycielin, Gmina Witkowo, Gmina Osiek Mały, Gmina Wolsztyn, Gmina Kostrzyn, Gmina Wierzbiniek
29.	Konserwacja rzek, kanałów, rowów		gminy	906 609,95	Budżety gmin, budżet Związku Spółek Wodnych w Środzie Wlkp.	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Gostyń, Jutrosin, Mycielin, Olszówka, Opalenica, Rawicz, Słupca, Witkowo, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Wysoka, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Wierzbiniek, Gniezno, Szamotuły

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
30.	Dotacje dla spółek wodnych	2016-2020	powiaty	544 667,00	Budżety powiatów	Zadanie zrealizowane przez powiaty: leszczyński, turecki, nowotomyski, ostrowski, wągrowiecki, gnieźnieński, wrzesiński, kościański
31.	Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych		gminy	b.d.	Środki WZMiUW	Zadanie zrealizowane przez gminy: Jutrosin, Rawicz
32.	Remonty przepustów i budowli piętrzących wody		gminy	58 635,39	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gmina Drawsko, Gmina Gostyń, Gmina Jutrosin, Gmina Witkowo, Gmina Skoki, Gmina Mosina, Gmina Władysławów, Gmina Wierzbinek
33.	Konserwacja rowów melioracyjnych		gminy	1 702 100,57	Budżety gmin, KWB Konin w Kleczewie S.A., środki Związku Spółek Wodnych	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Dopiewo, Gołańcz, Gostyń, Jutrosin, Kawęczyn, Kobylin, Koźminek, Opalenica, Przykona, Rogoźno, Sulmierzyce, Zakrzewo, Zduny, Skoki, Kłodawa, Wysoka, Wolsztyn, Władysławów, Kostrzyn, Wierzbinek, Nowe Miasto nad Wartą, Pobiedziska, Pniewy, Szamotuły

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
34.	Zakup pompy pożarniczej	2016-2020	gminy	278 283,44	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Klecko, Krobia, Wysoka, Osiek Mały, Kostrzyn, Pobiedziska, Malanów
35.	Odwadnianie terenów i modernizacja systemów odwodnieniowych		gminy/powiaty	561 385,60	Budżety gmin, budżety powiatów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Drawsko, Krzykosy, Skoki Powiaty: rawicki
36.	Wypożyczenie magazynu przeciwpowodziowego		gminy	21 502,20	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Drawsko, Opalenica, Rawicz, Jarocin, Kostrzyn, Pobiedziska
37.	Plany operacyjne ochrony przed powodzią oraz plany zarządzania kryzysowego		gminy/powiaty	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Jutrosin, Kleszczewo, Krobia, Mycielin, Olszówka, , Skoki, Władysławów, Pobiedziska Powiaty: leszczyński, nowotomyski, wągrowiecki, pleszewski, rawicki

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
38.	Uwzględnianie w m.p.z.p. obszarów zagrożenia powodziowego	2016-2020	gminy	50 738,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Czarnków, Gostyń, Gina Kleszczewo, Krobia, Rogoźno, Jarocin, Mosina, Pobiedziska, Łobżenica, Szamotuły
39.	Naprawa/konserwacja systemów drenarskich i rurociągów melioracyjnych na użytkach rolnych		gminy	115 646,29	Budżety gmin, środki Gminnego Funduszu Spółek Wodnych	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Gołańcz, Jutrosin, Kawęczyn, Kleszczewo, Krajenka, Mycielin, Sulmierzyce, Kostrzyn, Pobiedziska, Łobżenica, Szamotuły
40.	Monitoring wód podziemnych		gminy	48 271,40	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Kawęczyn, Kleszczewo, Kobylin, Kotlin, Witkowo, Skoki, Kłodawa, Osiek Mały, Władysławów, Kostrzyn, Ryczywół, Lwówek, Pniewy
41.	Programy obniżania strat wody		gminy	b.d.	Środki przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych	Zadanie zrealizowane przez gminy: Kobylin, Władysławów, Szamotuły

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
42.	Działania edukacyjne oraz akcje promujące oszczędzanie wody	2016-2020	gminy/powiaty	1 500,00	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Drawsko, Kobylin, Mycielin, Wysoka, Pobiedziska Powiaty: nowotomyski, rawicki
43.	Zabudowa punktów pomiarowych zużycia wody wraz z wyposażeniem sieciowym		gminy	60 000,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Jutrosin, Kobylin, Osiek Mały, Sieroszewice, Malanów, Łobżenica
44.	Edukacja rolników w zakresie ochrony wód		gminy	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez gminy: Drawsko, Jutrosin, Pępowo, Rawicz, Sulmierzyce, Jarocin, Władysławów, Pobiedziska, Łobżenica
45.	Rekultywacja jezior, stawów		gminy	423 841,10	Budżety gmin, dofinansowanie UMWW, dofinansowanie z powiatów	Zadanie zrealizowane przez gminy: Krobia, Rogoźno, Osiek Mały, Wolsztyn, Gniezno, Łobżenica, Szamotuły

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
46.	Budowa/ rozbudowa sieci wodociągowych	2016-2020	gminy	12 089 553,58	Budżety gmin, WFOŚiGW, budżet Międzygminnego Związku Wodociągów i Kanalizacji w Strzelcach Wielkich, PGKiM KOMOPAL, środki przedsiębiorstw wodociągów i kanalizacji	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Dobrzyca, Dopiewo, Drawsko, Golina, Kaczory, Kleszczewo, Kobylin, Krajenka, Krobia, Miedzichowo, Miejska Góra, Mycielin, Opalenica, Osieczna, Ostrowite, Pakosław, Pępowo, Przykona, Rawicz, Słupca, Witkowo, Zakrzewo, Zduny, Skoki, Zaniemyśl, Jarocin, Wysoka, Chocz, Kobyla Góra, Brudzew, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Ryczywół, Nowe Miasto, Lubowo, Sieroszewice, Pniewy, Łobżenica, Szamotuły
47.	Budowa / modernizacja ujęć wód i stacji uzdatniania wód		gminy	3 092 444,91	Budżety gmin, WFOŚiGW, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Dopiewo, Kleszczewo, Kobylin, Kotlin, Krajenka, Margonin, Miłosław, Opalenica, Ostrowite, Pakosław, Pępowo, Witkowo, Zakrzewo, Zaniemyśl, Jarocin, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Ryczywół, Grzegorzew, Sieroszewice, Szamotuły

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
48.	Inteligentne systemy zarządzania siecią wodociągową	2016-2020	gminy	21 000,00	Budżety gminy	Zadanie zrealizowane przez: Gmina Dopiewo, Gmina Kleszczewo, Gmina Kobylin, Gmina Ryczywół
49.	Budowa/modernizacja kanalizacji sanitarnej		gminy	72 272 367,46	Budżety gmin, WRPO, WFOŚiGW, środki przedsiębiorstw gospodarki komunalnej	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Dobrzyca, Dopiewo, Drawsko, Golina, Kaczory, Kleszczewo, Kołaczkowo, Kotlin, Koźminek, Krzyż Wlkp., Opalenica, Osieczna, Ostrowite, Pakosław, Pępowo, Przykona, Rawicz, Słupca, Witkowo, Skoki, Zaniemyśl, Doruchów, Jarocin, Wysoka, Chocz, Osiek Mały, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Nowe Miasto nad Wartą, Pobiedziska, Lubowo, Sierszewice, Pniewy
50.	Budowa/modernizacja kanalizacji deszczowej		gminy/powiaty	14 232 521,86	Budżety gmin, budżety powiatów, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Dopiewo, Drawsko, Gostyń, Krobia, Krzyż Wlkp., Opalenica, Słupca, Witkowo, Zakrzewo, Gmina Skoki, Jarocin, Wolsztyn, Gniezno, Pniewy, Szamotuły Powiaty: międzychodzki, pleszewski, rawicki

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
51.	Budowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków	2016-2020	gminy	6 874 292,29	Budżety gmin, WFOŚiGW, środki przedsiębiorstw gospodarki komunalnej	Zadanie zrealizowane przez: Dobrzyca, Dopiewo, Drawsko, Golina, Gołańcz, Kaczory, Kleszczewo, Kołaczkowo, Kotlin, Krzykosy, Miedzichowo, Mycielin, Pakosław, Zakrzewo, Jarocin, Kobyła Góra, Kostrzyn, Nowe Miasto nad Wartą, Łubowo
52.	Podczyszczanie wód opadowych		gminy/powiaty	89 916,51	Budżety gmin, budżety powiatów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Zakrzewo, Skoki, Kłodawa, Wysoka, Wolsztyn, Oborniki Powiaty: pleszewski
53.	Inteligentne systemy zarządzania siecią kanalizacyjną		gminy	6 200,00	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Ryczywół

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
54.	Dotacje do przydomowych oczyszczalni ścieków		gminy	1 436 708,52	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Gołańcz, Gostyń, Kaczory, Kobylin, Kołaczkowo, Kotlin, Koźminek, Krajenka, Krobia, Margonin, Osieczna, Pakosław, Pępowo, Przykona, Rawicz, Witkowo, Zakrzewo, Doruchów, Wysoka, Osiek Mały, Brudzew, Wierzbinek, Ryczywół, Nowe Miasto nad Wartą, Lubowo, Niechanowo, Sieroszewice, Łobżenica, Wyrzysk, Krotoszyn
Koszty w roku 2016:				124 588 442,70		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.4. Ochrona powierzchni ziemi oraz zasobów naturalnych

Do najważniejszych zasobów naturalnych województwa wielkopolskiego należą złoża surowców energetycznych – węgla brunatnego i gazu ziemnego. Dużą rolę w rozwoju gospodarczym regionu odgrywają także złoża soli kamiennej. Węgiel brunatny jest z gospodarczego punktu widzenia najważniejszą kopaliną występującą na terenie województwa wielkopolskiego. Eksploatowany jest w kopalniach odkrywkowych w KWB Adamów i KWB Konin. Eksploatacja bieżąca prowadzona jest w obrębie pięciu spośród 31 zarejestrowanych złóż – Adamów, Drzewce, Koźmin, Pątnów IV, Tomislawice. Największe złoża gazu ziemnego to Brońsko, Międzychód, Kościan S, Paproć, Bogdaj-Uciechów, Radlin. Na terenie całego województwa występują także liczne złoża piasków i żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej, a także po kilka złóż innych rodzajów kopaliny oraz złoża wód termalnych.

Warunki glebowe województwa wielkopolskiego zmieniają się od dobrych na wysoczyznach morenowych zbudowanych z glin piaszczystych (część środkowa i południowa województwa) do niekorzystnych na sandrach, wysoczyznach, w strefach krawędziowych i w dolinach zbudowanych z utworów piaszczystych (część zachodnia, północno-zachodnia i wschodnia województwa). Większość gleb wytworzyła się ze skał pochodzenia lodowcowego (tj. piasków, ilów, glin). W warstwie przypowierzchniowej dominują utwory piaszczyste i gliniaste. Większość gleb to gleby lekkie i bardzo lekkie, reprezentowane przez:

- gleby autogeniczne, w tym
 - gleby brunatnoziemne (brunatne i pseudobielicowe),
 - gleby bielicoziemne,
- gleby hydrogeniczne, w tym
 - gleby bagienne (mułowe i torfowe),
 - gleby pobagienne (murszowe i czarne ziemie),
- gleby napływowe, w tym
 - gleby aluwialne (mady rzeczne).

Oceny jakości gleb dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Według publikacji GUS „Ochrona środowiska 2015” struktura odczynu gleb w województwie wielkopolskim (na podstawie danych Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej) w latach 2011- 2014 wynosiła:

- odczyn bardzo kwaśny pH <4,5: 11%
- odczyn kwaśny pH 4,6 - 5,5: 25%
- odczyn lekko kwaśny pH 5,6 - 6,5: 35%
- odczyn obojętny pH 6,6 - 7,2: 17%
- odczyn zasadowy pH >7,2: 12%.

Badania gleb może także prowadzić WIOŚ w ramach sieci wojewódzkich, stosownie do specyficznych potrzeb regionu. W celu osiągnięcia zamierzonych celów związanych z ochroną zasobów naturalnych i jakości gleb w latach 2015-2016 podjęto realizację następujących zadań, przedstawionych w tabelach nr 27 i 28.

4.4.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona gleb i zasobów naturalnych

Tabela 27. Realizacja zadań z zakresu ochrony gleb i zasobów naturalnych w 2015 roku

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
1.	Wprowadzenie do m.p.z.p. konieczności ochrony gleb klasy I-IV i racjonalnego gospodarowania ich zasobami	2012-2023	Gminy	23 581,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Kłodawa, Kostrzyn, Ryczywół, Pobiedziska, m. Konin, Komorniki, Lubowo, Lwówek, Szamotuły
2.	Promowanie zasad KDPR	2012-2023	Gminy, ODR	b.d.	Środki własne gmin, dotacja celowa	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Witkowo, Jastrowie, Jutrosin, Mycielin, Kłodawa, Ujście, Ryczywół, Pobiedziska Inne jednostki: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu
3.	Promocja programów rolnośrodowiskowych	2012-2023	Gminy, Powiaty, ODR	b.d.	Środki własne	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Witkowo, Zakrzewo, Jutrosin, Pępowo, Mycielin, Kłodawa, Ujście, Pobiedziska Powiaty: rawicki Inne jednostki: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
4.	Wspieranie i promocja gospodarstw ekologicznych	2012-2023	Gminy	-	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez gminy: Witkowo, Zakrzewo, Mycielin, Ujście
5.	Monitoring gleb zgodnie z wymaganiami prawnymi (w cyklach 5-letnich)	2012-2023	GIOŚ, IUNG w Puławach	b.d.	b.d.	b.d.
6.	Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną	2012-2023	Gminy, rolnicy indywidualni	130 024,22	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Kobylin, Miłosław, Witkowo, Krobia, Jutrosin, Doruchów, Mosina, m. Konin
7.	Wykonywanie badań glebowych.	2012-2023	Powiat Gnieźnieński, gmina Kłodawa	3 000,00	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Kłodawa
8.	Rekultywacja składowisk wyłączonych z użytkowania	2012-2023	Gminy, Zarządzający składowiskami	359 035,46	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Margonin, Zakrzewo, Krajenka, Gostyń, Jastrowie, Ostrowite, Krzykosy, Kłecko, Wysoka, Wolsztyn, Tuliszków, Ujście, Nowe Miasto nad Wartą, Wyrzysk, Malanów, Niechanowo
9.	Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji	2012-2023	Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu, Marszałek, Starostowie, Minister Środowiska	-	Środki własne OUG	Zadanie zrealizowane przez OUG w Poznaniu i UMWW

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
10.	Ochrona obszarów występowania złóż kopalin przed zagospodarowaniem uniemożliwiającym eksploatację poprzez wprowadzanie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i m.p.z.p. odpowiednich zapisów	2012-2023	Gminy	78 773,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Margonin, Babiak, Jarocin, Kłodawa, Wolsztyn, Okonek, Ryczywół, Czempin, m. Konin, Lubowo, Szamotuły
11.	Wykonywanie pomiarów geodezyjnych wyrobisk powstałych w wyniku nielegalnej eksploatacji kruszywa, wykonanie badań określających standardy jakości ziemi w ramach monitoringu	2012-2023	Powiat Gnieźnieński	b.d.	b.d.	b.d.
12.	Rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych	2012-2023	Koncesjonariusze	b.d.	b.d.	b.d.
Koszty w roku 2015:				594 413,68		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 28. Realizacja zadań z zakresu ochrony gleb i zasobów naturalnych w 2016 roku

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane - instytucje						
1.	Ochrona środowiska przed ujemnymi skutkami działalności górniczej	2016-2020	KWB Konin, KWB Adamów	b.d.	b.d.	b.d.
2.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych, w tym prace związane z przyszłą rekultywacją techniczną i biologiczną wyrobisk	2016-2020	KWB Konin, KWB Adamów	b.d.	b.d.	b.d.
Zadania monitorowane – JST						
3.	Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w m.p.z.p.	-	gminy	30 738,00	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Margonin, Jarocin, Kłodawa, Mosina, Kostrzyn, Grzegorzew, Szamotuły
4.	Kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji oraz eliminacja nielegalnych eksploatacji	-	powiaty, UMWW, Minister Środowiska	-	Brak kosztów	Zadane zrealizowane przez powiaty: leszczyński, turecki, nowotomyski, ostrowski, gnieźnieński, pleszewski, rawicki, grodziski, kościański, UMWW
5.	Ochrona złóż przed zabudową poprzez uwzględnienie złóż w m.p.z.p.	-	gminy	-	Koszty ujęte w innych zadaniach	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Jarocin, Kłodawa, Mosina, Władysławów, Kostrzyn, Ryczywół, Grzegorzew, Szamotuły
6.	Rekultywacja kopalni kruszyw naturalnych	-	gminy	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane przez Gminę Witkowo

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
7.	Wykonywanie badań glebowych	-	gminy/powiaty	24 119,60	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Baranów, Drawsko, Kawęczyn, Przykona, Witkowo, Kłodawa, Władysławów, Nowy Tomyśl, Pniewy, Szamotuły
8.	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt do remediacji terenów zanieczyszczonych	-	gminy	1 960,00	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Rawicz
9.	Rekultywacja terenów zdegradowanych / przemysłowych	-	gminy/powiaty	5 772,40	Brak kosztów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Władysławów, Wyrzysk, Powiaty: pleszewski, rawicki, wrzesiński,
Koszty w roku 2016:				62 590,00		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.5. Racjonalna gospodarka odpadami

W województwie wielkopolskim w latach 2015-2016 obowiązywał „Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017”, przyjęty uchwałą nr XXV/440/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 r.

Plan gospodarki odpadami obejmuje pełen zakres informacji dotyczących głównych rodzajów odpadów powstających na terenie województwa, a w szczególności odpadów komunalnych, z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, niebezpiecznych i innych rodzajów odpadów. Określa również priorytety, cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami.

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 r. Nr 152, poz. 897). Zapisy tej ustawy wymogły na gminach obowiązek zorganizowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie oraz osiągnięcie wskazanych poziomów odzysku i ograniczenia składowania określonych frakcji odpadów.

Zgodnie z art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1454), gminy w województwie wielkopolskim są zobowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r.:

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo.

Zgodnie z art. 3c ust. 1 ww. ustawy, gminy są obowiązane również ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- do dnia 16 lipca 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Gospodarka odpadami w województwie wielkopolskim, funkcjonuje w oparciu o regiony gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK). Odpady komunalne zmieszane, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania i pozostałości po procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczone do składowania mogą być zagospodarowywane wyłącznie w ramach danego regionu. Dla każdego regionu wskazane zostały instalacje regionalne i zastępcze. Kierowanie odpadów do poszczególnych instalacji powinno opierać się na podstawie Uchwały nr XXV/441/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017 (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 4431 z późn. zm.). Dokument ten zawiera wykaz instalacji w podziale na 10 regionów. W ramach regionów gospodarki odpadami ww. PGO dla Województwa Wielkopolskiego przynależą gminy z sąsiednich województw: dolnośląskiego (Międzybórz g. m., Syców, g. m. Oleśnica, g. m., Oleśnica g. w., Dziadowa g. w., Kłoda g. w., Cieszków g. w., Milicz g.mw.); lubuskiego (Skwierzyna g. m., Przytoczna g. w., Pszczew g. w.); łódzkiego (Sieradz g. m., Warta g. m., Sieradz g. w., Wróblew g. w., Goszczanów g. w.). Do regionu gospodarki odpadami województwa łódzkiego przynależą natomiast wielkopolskie gminy Przedecz i Chodów z powiatu kolskiego.

Każda z gmin województwa wielkopolskiego we własnym zakresie realizowała zadania gospodarki odpadami, zgodnie z zapisami ustawy o odpadach i planów gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego. Zestawienie zadań w ramach racjonalnej gospodarki odpadami przedstawia tabela 29.

4.5.1. Zadania zrealizowane w obszarze racjonalna gospodarka odpadami

Tabela 29. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami w 2016 roku

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania własne						
1.	Wojewódzki plan gospodarki odpadami – wdrażanie i realizacja	2016-2022	Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Sejmik Województwa Wielkopolskiego	70 000,00	Budżet Województwa Wielkopolskiego	Zadanie zrealizowane
Zadania monitorowane - JST						
2.	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych	-	gminy	47 162 008,55	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przed gminy: Babiak, Czarnków, Dobrzyca, Baranów, Dopiewo, Drawsko, Gołańcz, Kleszczewo, Kłecko, Kołaczkowo, Kotlin, Koźminek, Krzykosy, Margonin, Mycielin, Olszówka, Opalenica, Osieczna, Ostrowite, Pępowo, Przykona, Rogoźno, Słupca, Sulmierzyce, Witkowo, Zakrzewo, Skoki, Zaniemyśl, Jarocin, Kłodawa, Wysoka, Chocz, Kobyla Góra, Brudzew, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Władysławów, Tuliszków, Kostrzyn, Wierzbiniek, Gniezno, Pogorzela, Ryczywół, Nowe Miasto nad Wartą, Lubowo, Chodów, Lwówek, Sieroszewice, Pniewy, Malanów, Szamotuły, Oborniki

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
3.	Budowa stacji przeładunkowych	-	gminy	436 131,90	Budżety gmin, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez: Gostyń, Kołaczkowo, Pępowo, Zakrzewo, Jarocin, Wolsztyn, Lubowo
4.	Zakup pojemników i kontenerów na odpady	-	gminy	1 634 558,38	Budżety gmin, kredyty BOŚ, środki ZM GOAP, środki ZGO-NOVA Sp. z o.o.	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dobrzyca, Dopiewo, Drawsko, Gostyń, Kleszczewo, Kołaczkowo, Pępowo, Zakrzewo, Jarocin, Wysoka, Wolsztyn, Władysławów, Kostrzyn, Wierzbinek, Ryczywół, Lubowo, Pniewy, Szamotuły
5.	Zakup kontenerów / pojemników do selektywnego zbierania odpadów komunalnych	-	gminy	822 933,70	Budżety gmin, środki ZGO-NOVA Sp. z o.o., kredyt BOŚ	Zadanie zrealizowane przez: Gostyń, Kleszczewo, Kołaczkowo, Miłosław, Opalenica, Ostrowite, Pępowo, Zakrzewo, Jarocin, Wysoka, Wolsztyn, Kostrzyn, Lubowo, Szamotuły
6.	Budowa/modernizacja PSZOK	-	gminy	428 167,89	Budżety gmin, budżety związków międzygminnych, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dobrzyca, Gostyń, Opalenica, Osieczna, Pępowo, Zakrzewo, Skoki, Władysławów, Wierzbinek, Ryczywół, Lubowo, Oborniki

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
7.	Zakup pojazdów na potrzeby zbierania odpadów	-	gminy	740 619,09	B.d. (Środki przedsiębiorstw świadczących usługi komunalne)	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dobrzyca, Gostyń, Zakrzewo, Ryczywół, Lubowo, Pniewy, Szamotuły
8.	Budowa/modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów	-	gminy	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dobrzyca, Gostyń, Kołaczkowo, Zakrzewo, Ryczywół, Lubowo
9.	Zagospodarowanie biogazu	-	gminy	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane przez gminy: Gostyń, Zakrzewo, Jarocin, Lubowo
10.	Likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów	-	gminy	172 550,67	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Golina, Kleszczewo, Rogoźno, Zakrzewo, Zaniemyśl, Kłodawa, Wolsztyn, Władysławów, Kostrzyn, Gniezno, Ryczywół, Pniewy, Szamotuły, Krotoszyn
11.	Promocja budowy przydomowych kompostowników	-	gminy	4 800,03	Budżety gmin	Zadanie zrealizowane przez: Dobrzyca, Kołaczkowo, Zakrzewo, Ryczywół, Szamotuły

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
12.	Działania edukacyjne dla mieszkańców	-	gminy/powiaty	103 039,12	Budżety gmin, środki Związków Międzygminnych, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Babiak, Czarnków, Dobrzyca, Baranów, Dopiewo, Drawsko, Gołańcz, Kleszczewo, Kłecko, Kołaczkowo, Krobia, Krzykosy, Margonin, Miedzichowo, Mycielin, Opalenica, Pakosław, Pępowo, Rogoźno, Sulmierzyce, Witkowo, Zakrzewo, Skoki, Zaniemyśl, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Wysoka, Kobyla Góra, Osiek Mały, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Wierzbinek, Ryczywół, Nowe Miasto nad Wartą, Grzegorzew Powiaty: rawicki
13.	Rekultywacja składowisk odpadów lub zamkniętej kwatery	-	gminy	125 704,07	Budżety gmin, środki własne zarządzających składowiskami	Zadanie zrealizowane przez gminy: Babiak, Kłecko, Krzykosy, Margonin, Witkowo, Zakrzewo, Jarocin, Wysoka, Wolsztyn, Władysławów, Ryczywół, Grzegorzew, Malanów

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
14.	Demontaż azbestu i unieszkodliwianie odpadów azbestu	-	gminy/powiaty	2 153 211,64	Budżety gmin, budżety powiatów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Czarneków, Dobrzyca, Baranów, Dopiewo, Drawsko, Gołańcz, Gostyń, Kaczory, Kleszczewo, Kłecko, Kołaczkowo, Kotlin, Koźminek, Krajenka, Krobia, Margonin, Opalenica, Ostrowite, Pępowo, Przykona, Rogoźno, Słupca, Sulmierzyce, Witkowo, Zakrzewo, Zaniemyśl, Skoki, Gołańcz, Wysoka, Chocz, Kobyła Góra, Brudzew, Mosina, Wolsztyn, Władysławów, Tuliszków, Kostrzyn, Gniezno, Pogorzela, Ryczywół, Grzegorzew, Lubowo, Niechanowo, Sieroszewice, Pniewy, Malanów, Wyrzysk, Krotoszyn Powiaty: wrzesiński, kościański, międzychodzki, turecki, ostrowski, wągrowiecki, gnieźnieński, pleszewski, rawicki

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
15.	Zagospodarowanie osadów ściekowych	-	gminy	1 250 712,82	Budżety gmin, środki przedsiębiorstw gospodarki komunalnej	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Drawsko, Gołańcz, Kaczory, Kleszczewo, Kłecko, Kołaczkowo, Mycielin, Pępowo, Przykona, Wijewo, Witkowo, Zakrzewo, Gołańcz, Wysoka, Kobyla Góra, Osiek Mały, Władysławów, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Gniezno, Ryczywół, Niechanowo, Sieroszewice, Pniewy, Malanów
16.	Budowa instalacji do przetwarzania odpadów innych niż komunalne	-	gminy	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane przez: Gmina Dopiewo, Gmina Kleszczewo, Gmina Zakrzewo, Gmina Ryczywół
Łączne koszty w roku 2016:				55 104 437,86		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.6. Ochrona przyrody i krajobrazu

Na terenie województwa wielkopolskiego występują liczne formy ochrony przyrody, chronione gatunki roślin i zwierząt oraz grunty leśne i zieleń urządzona. Ochrona przyrody była wyznaczonym celem działań w obydwu programach ochrony środowiska, z jakich sporządzany jest niniejszy raport.

W celu realizacji zamierzonych działań w zakresie działań z zakresu ochrony przyrody w latach 2015 – 2016 zrealizowano zadania przedstawione w tabelach nr 30 i 31.

4.6.1. Zadania zrealizowane w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu

Tabela 30. Realizacja zadań z zakresu działań w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu w 2015 roku

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
1.	Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie województwa wielkopolskiego	2012-2023	RDOŚ w Poznaniu - Regionalny Konserwator Przyrody	314 584,06	POliŚ	Zadanie zrealizowane przez RDOŚ w Poznaniu
2.	Czynna ochrona przyrody (ocena stanu zdrowotnego, pielęgnacja pomników, zabiegi ochronne, itp.)	2012-2023	Gminy: Kłodawa, Czermin, Murowana Goślina, Skoki, Witkowo, Zakrzewo, Ostrzeszów, Leszno, Kalisz, Swarzędz	-	-	Zadanie niezrealizowane
3.	Utworzenie nowych pomników przyrody	2012-2023	Gminy: Dopiewo, Damasławek, Skoki, Kłodawa, Stęszew, Rakoniewice, Wronki, Złotów	-	-	Zadanie niezrealizowane
4.	Działania związane z ochroną gatunków, obiektów i obszarów prawnie chronionych (waloryzacje, plany ochrony, wdrażanie sieci Natura 2000, itp.) oraz ochroną gatunkową	2012-2023	Gminy: Miłosław, Kołaczkowo, Duszniki, Borek Wlkp., Powiat Gnieźnieński, Powiat Kościański, Obwody Łowieckie na terenie całego Powiatu Słupeckiego, Wielkopolskie Stowarzyszenie Przyrodnicze Borek	2 000,00	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Miłosław

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
5.	Ochrona przyrody na terenie lasów Nadleśnictw RDLP Piła oraz RDLP Poznań	2012-2023	RDLP Piła, RDLP Poznań, Nadleśnictwa	638 814,02	Środki własne nadleśnictw, dotacje WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez jednostki: Nadleśnictwa: Koło, Piaski, Konstantynowo, Konin, Łopuchówko, Grodziec, Grodzisk, Pniewy, Oborniki, Włoszakowice, Kalisz, Taczanów, Babki, Czerniejewo, Turek, Kościan, Jastrowie, Kaczory, Krucz, Lipka, Okonek, Płynica, Potrzebowice, Wronki, Zdrojowa Góra, Złotów, Karczma Borowa, Góra Śląska RDLP Piła RDLP Poznań
6.	Renowacja i rewitalizacja zabytkowych parków, parków miejskich i skwerów oraz konserwacja zabytkowych drzewostanów, itp.	2012-2023	Gminy, Powiaty, inne	2 732 903,50	Budżet gmin, dotacje WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez jednostki: Gminy: Miłosław, Rawicz, Babiak, Baranów, Kleszczewo, Słupca, Dopiewo, Jarocin, Gołańcz, Mosina, Wolsztyn, Gniezno, Gmina Tuliszków, Kostrzyn, m. Konin, Wielichowo, Szamotuły, Wyrzysk, Krotoszyn Powiaty: wągrowiecki, rawicki, wolsztyński

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
7.	Urządzanie terenów zieleni, w tym skwerów i parków, przebudowa terenów zieleni miejskiej, nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz bieżące utrzymanie zieleni	2012-2023	Gminy, Powiaty, inne	9 879 942,10	Budżet gmin, budżet powiatów, środki własne PZD, dotacje WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez Gminy: Golina, Kobylin, Margonin, Miłosław, Osieczna, Przykona, Wijewo, Witkowo, Zakrzewo, Miejska Górka, Babiak, Koźminek, Krobia, Rogoźno, Czarnków, Krajenka, Gostyń, Jastrowie, Ostrowite, Krzyż Wlkp., Krzykosy, Jutrosin, Kleszczewo, Pępowo, Skoki, Słupca, Opalenica, Dopiewo, Mycielin, Doruchów, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Wysocka, Kobyła Góra, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Gniezno, Okonek, Tuliszków, Kostrzyn, Wierzbinek, Ujście, Nowe Miasto nad Wartą, Ryczywół, Pobiedziska, Mikstat, Buk, m. Konin, Wielichowo, Święciechowa, Kamieniec, Komorniki, Raszków, Lwówek, Sieroszewice, Malanów, Łobżenica, Szamotuły, Wyrzysk, Krotoszyn Powiaty: międzychodzki, koniński, wągrowiecki, rawicki, pleszewski, wolsztyński, kaliski, wrzesiński

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
8.	Realizacja ochrony lasów w oparciu o plany urządzenia lasów i uproszczone plany urządzenia lasów (w tym opracowanie brakujących lub ich aktualizacja)	2012-2023	RDLP w Poznaniu, RDLP w Pile, Nadleśnictwa, Powiaty	12 536 520,80	Budżet powiatów	Zadanie zrealizowane przez: Powiaty: międzychodzki, leszczyński, turecki, nowotomyski, ostrowski, śremski, koniński, wągrowiecki, chodzieski, rawicki, gnieźnieński, pleszewski, wolsztyński, kaliski, czarnkowsko-trzcianecki, grodziski, kościański Nadleśnictwa: Koło, Sieraków, Konstantynowo, Konin, Łopuchówko, Grodziec, Grodzisk, Gniezno, Pniewy, Oborniki, Włoszakowice, Kalisz, Taczanów, Babki, Czerniejewo, Durowo, Jastrowie, Kaczory, Krucz, Krzyż, Lipka, Okonek, Płytnica, Podanin, Potrzebowice, Sarbia, Trzcianka, Wałcz, Wronki, Zdrojowa Góra, Karczma Borowa, Góra Śląska
9.	Zalesienia gruntów Lasów Państwowych w ramach Krajowego Programu Zwiększania Lesistości	2012-2023	RDLP Piła, RDLP Poznań	13 647,61	Fundusz Leśny	Zadanie zrealizowane przez nadleśnictwa: Krucz, Trzcianka, Złotów

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
10.	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	2012-2023	Nadleśnictwa, Gminy,	21 859 894,64	Budżet gmin, środki własne nadleśnictw	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Margonin, Osieczna, Wijewo, Skoki, Słupca, Gołańcz, Mosina, Opalenica, Ryczywół, Pobiedziska, Mikstat, m. Konin, Raszków, Pniewy, Szamotuły, Krotoszyn Nadleśnictwa: Koło, Sieraków, Konstantynowo, Konin, Grodziec, Grodzisk, Gniezno, Pniewy, Oborniki, Włoszakowice, Kalisz, Taczanów, Babki, Czerniejewo, Turek, Syców, Święciechowa, Karczma Borowa, Góra Śląska
11.	Sporządzanie przez Nadleśnictwa: Podanin, Trzcianka, Wronki, Kaczory, Złotów, Lipka planów zalesień dla gruntów niestanowiących zasobów Skarbu Państwa	2012-2023	RDLP Piła	3 282,64	Środki Nadleśnictw, Budżet Państwa, Fundusz Leśny	Zadanie wykonane przez nadleśnictwa: Kaczory, Trzcianka, Złotów
12.	Sporządzanie przez Nadleśnictwa RDLP Poznań planów zalesień dla gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa	2012-2023	RDLP Poznań	b.d.	b.d.	b.d.
13.	Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych	2012-2023	RDLP Piła, RDLP Poznań	51 644,09	Środki własne nadleśnictw	Zadanie zrealizowane przez nadleśnictwa: Durowo, Jastrowie, Zdrojowa Góra

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
14.	Program restytucji cisa w Nadleśnictwach: Durowo, Okonek, Potrzebowice, Złotów, Krucz, Lipka, Zdrojowa Góra, Podanin, Wronki	2012-2023	RDLP Piła	5 587,28	Fundusz Leśny, środki własne nadleśnictw	Zadanie zrealizowane przez nadleśnictwa: Krucz, Okonek, Potrzebowice, Złotów
15.	Program restytucji brekinii w Nadleśnictwach: Durowo, Jastrowie, Okonek, Podanin, Potrzebowice, Sarbia, Trzcianka, Wronki, Kaczory, Zdrojowa Góra, Złotów, Krucz, Lipno	2012-2023	RDLP Piła	5 052,44	Środki własne nadleśnictw	Zadanie zrealizowane przez nadleśnictwa: Durowo, Jastrowie, Kaczory, Potrzebowice, Sarbia
16.	Program restytucji cisa i brekinii na terenie Nadleśnictw RDLP w Poznaniu	2012-2023	RDLP Poznań	b.d.	b.d.	b.d.
Koszty w roku 2015:				48 043 873,18		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 31. Realizacja zadań z zakresu działań w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu w 2016 roku

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania własne						
1.	Czynna ochrona cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz cennych siedlisk na terenie parków krajobrazowych	2016-2020	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego	120 000,00	Środki własne, dotacje WFOŚiGW, inne środki zewnętrzne	Zadanie zrealizowane przez ZPKWW
2.	Działania na rzecz ochrony i zachowania krajobrazu parków krajobrazowych realizowane poprzez udział w postępowaniach administracyjnych	2016-2020	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego	Koszty w ramach funkcjonowania jednostki	Środki własne	Zadanie zrealizowane przez ZPKWW
3.	Przeprowadzenie audytu krajobrazowego województwa	2016-2020	Samorząd Województwa Wielkopolskiego	74 000,00	Budżet Województwa Wielkopolskiego (jednostki organizacyjnej UMWW - Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego w Poznaniu)	Zadanie jest w trakcie realizacji
4.	Ochrona unikalnych form krajobrazu obszarów wiejskich poprzez kształtowanie odpowiedniej polityki przestrzennej województwa	2016-2020	Samorząd Województwa Wielkopolskiego	-	-	Zadanie jest w trakcie realizacji
Zadania monitorowane - instytucje						
5.	Ustanawianie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000; Realizacja działań ochronnych wynikających z ustanowionych planów zadań ochronnych	2016-2020	RDOŚ w Poznaniu	56 123,00	POLIŚ, budżet jednostki	Zadanie zrealizowane przez RDOŚ w Poznaniu
6.	Realizacja Planów Zadań Ochronnych i Projektów Zadań Ochronnych zawartych w Planach Urządzenia Lasu dla obszarów Natura 2000	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
7.	Oczyszczanie wód dopływających do jezior – biostruktury Schlauera	2016-2020	Nadleśnictwo Czarniejewo	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
8.	Przywrócenie siedliska 6510 jako kompensacja za zniszczenie fragmentu na terenie WPN w ramach budowy S5 odc. Poznań-Wronczyn	2014-2024	GDDKiA	b.d.	b.d.	b.d.
9.	Ustanawianie planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody; Realizacja działań ochronnych wynikających z ustanowionych planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody	2016-2020	RDOŚ w Poznaniu	4 806,00	WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez RDOŚ w Poznaniu
10.	Działania ochrony czynnej w wybranych rezerwach przyrody na terenie RDLP w Poznaniu w województwie wielkopolskim	2016	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
11.	Zalesienie 50ha WPN w związku z realizacją budowy S5 odc. Poznań-Wronczyn	2016-2021	GDDKiA	b.d.	b.d.	b.d.
12.	Doraźna realizacja działań ochrony czynnej	2016-2020	RDOŚ w Poznaniu	65 500,55	WFOŚiGW, budżet jednostki	Zadanie zrealizowane przez RDOŚ w Poznaniu
13.	Ochrona stanowisk gatunków chronionych podczas wykonywania prac leśnych, dostosowanie terminów prac do biologii gatunków, wnioskowanie do RDOŚ o strefy ochronne;	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
14.	Restytucja gatunków chronionych: jarzęba brekinii i cisa pospolitego	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
15.	Bieżąca realizacja Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictw w zakresie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w myśl ustawy z 28 września 1991 r. o lasach	okres obowiązywania Planu Urządzenia Lasu	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
Zadania monitorowane - JST						
16.	Utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000	-	gminy	10 000,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowano przez gminy: Opalenica, Jarocin, Władysławów, Sieroszewice
17.	Współpraca z instytucjami zarządzającymi obszarami Natura 2000	-	gminy	Koszty w ramach funkcjonowania jednostek	Budżet gmin	Zadanie zrealizowano przez gminy: Opalenica, Jarocin, Osiek Mały

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
18.	Ochrona istniejących form ochrony przyrody oraz prace pielęgnacyjne i ochronne z tym związane (w tym inwentaryzacja)	-	gminy	26 821,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Mycielin, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomysł, Sieroszewice
19.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody	-	gminy	5 000,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez jednostki: Gmina Klecko, Gmina Miłosław, Gmina Mycielin, Gmina Zakrzewo.
20.	Zakup budek lęgowych dla gatunków chronionych	-	gminy	600,00	„Fundusz Naturalnej Energii” realizowanym przez firmę GAZ-SYSTEM S.A	Zadanie zrealizowane przez gminy: Krobia, Lubowo
21.	Program ochrony kasztanowców	-	gminy	8 670,00	Budżet gminy, budżet powiatu	Zadanie zrealizowane przez Gminę Miłosław
22.	Zasiedlanie gatunkami zwierzyny drobnej	-	gminy	5 695,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Kobylin, Nowy Tomysł
23.	Usuwanie barszczu Sosnowskiego	-	gminy	96 581,54	Budżet gmin, dotacje WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Opalenica, Mosina, Opalenica, Ryczywół, Sieroszewice, Łobżenica
24.	Program ochrony starych drzew na terenach zurbanizowanych	-	Gminy, miasta na prawach powiatu	Koszty w ramach funkcjonowania jednostki	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Opalenica
25.	Utrzymanie i zwiększenie obecnego stanu zalesienia	-	gminy	368 538,99	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Dopiewo, Opalenica, Słupca, Skoki, Osiek Mały, Sieroszewice
26.	Plany urządzania lasów	-	gminy	7 911,40	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Jutrosin, Skoki, Władysławów, Ryczywół, Sieroszewice, Szamotuły, Krotoszyn

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
27.	Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa	-	powiaty	680 226,21	Budżet powiatów	Zadanie zrealizowane przez powiaty: leszczyński, międzychodzki, turecki, nowotomyski, ostrowski, wągrowiecki, chodzieski, gnieźnieński, pleszewski, rawicki, wrzesiński, kościański
28.	Ochrona, pielęgnacja i odtwarzanie poprzez nasadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych tworzących korytarze ekologiczne	-	gminy	47 149,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Drawsko, Jutrosin, Kleszczewo, Krobia, Zakrzewo, Skoki, Kobyla Góra, Mosina, Wolsztyn, Grzegorzew, Krotoszyn
29.	Konserwacja/ rewitalizacja i prace pielęgnacyjne parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskie	-	gminy	2 988 811,71	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Czarnków, Baranów, Dopiewo, Golina, Gołańcz, Jutrosin, Kaczory, Kleszczewo, Koźminek, Krajenka, Krobia, Krzykosy, Margonin, Miłosław, Mycielin, Opalenica, Osieczna, Pępowo, Przykona, Rogoźno, Słupca, Wijewo, Skoki, Zaniemyśl, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Kostrzyn, Opalenica, Wierzbinek, Nowe Miasto, Sieroszewice, Malanów, Łobżenica, Szamotuły, Krotoszyn

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
30.	Ochrona unikalnych form krajobrazu obszarów wiejskich poprzez kształtowanie odpowiedniej polityki przestrzennej	-	gminy	30 738,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Jarocin, Mosina
31.	Odtwarzanie alei śródpolnych	-	gminy	Koszty w ramach zadania: Konserwacja/ rewitalizacja i prace pielęgnacyjne parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskie	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Kleszczewo
32.	Zieleń drogowa, osłonowa, izolacyjna	-	Gminy, powiaty	806 633,65	Budżet gmin, budżet powiatów, dotacje WFOŚiGW, środki PZD	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Dobrzyca, Dopiewo, Gołańcz, Kleszczewo, Kobylin, Kołaczkowo, Margonin, Miejska Góra, Opalenica, Rawicz, Witkowo, Zakrzewo, Skoki, Kłodawa, Gołańcz, Mosina, Wolsztyn, Władysławów, Kostrzyn, Pniewy Powiaty: rawicki, wągrowiecki, pleszewski, nowotomyski, leszczyński, międzychodzki
Koszty w roku 2016:				5 403 806,05		

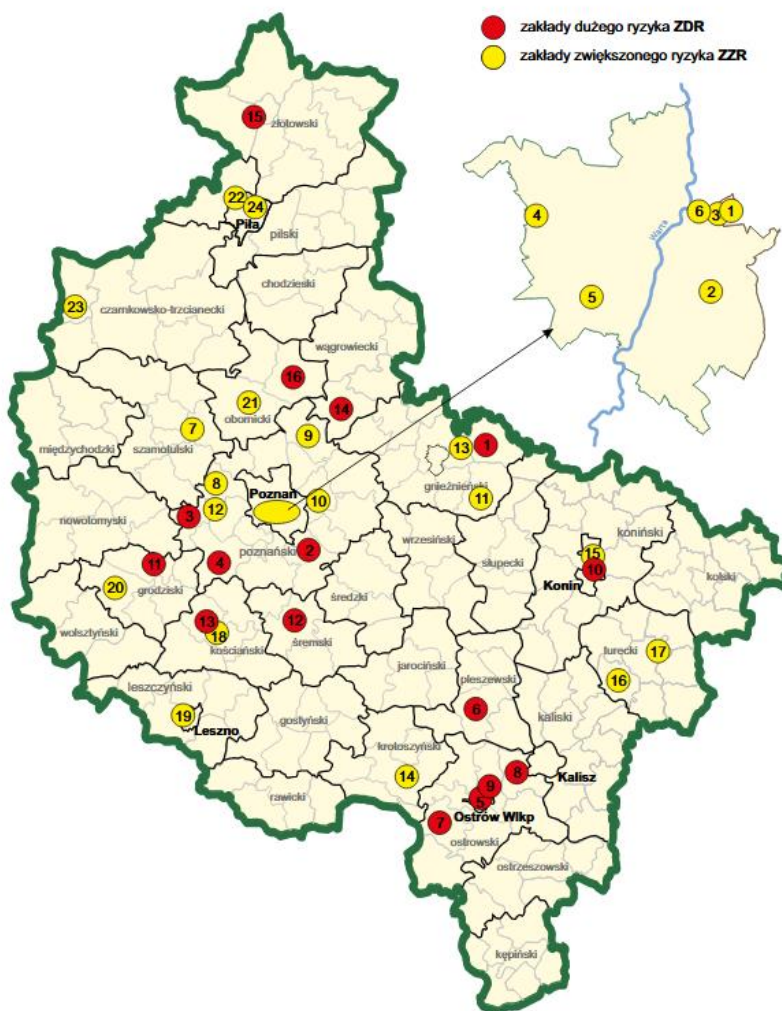
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.7. Zagrożenia poważnymi awariami

W Rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii w województwie wielkopolskim prowadzonym przez WIOŚ w Poznaniu według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku widniało 16 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) oraz 24 zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) a także 84 zakłady zakwalifikowane do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska (PSPA). W stosunku do 2015 roku liczba zakładów w rejestrze zmniejszyła się o 3.

W latach 2015-2016 na terenie województwa wielkopolskiego nie wystąpiły poważne awarie, ani zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

Rycina 15. Lokalizacja zakładów ZDR i ZZR wystąpienia poważnej awarii w województwie wielkopolskim. Stan na 31.12.2016 r.

Źródło: WIOŚ Poznań

Tabele nr 32 i 33 przedstawiają realizację zadań wyznaczonych na lata 2015-2016 w obszarze zagrożeń poważnymi awariami.

4.7.1. Zadania zrealizowane w obszarze zagrożenia poważnymi awariami

Tabela 32. Realizacja zadań w obszarze zagrożenia poważnymi awariami w roku 2015

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
1.	Bieżący nadzór nad zakładami zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz aktualizacja rejestru tych zakładów	2012-2023	KW PSP, KP PSP, WIOŚ w Poznaniu	Koszty w ramach funkcjonowania jednostki	Budżet Państwa	Zadanie zrealizowane przez WIOŚ w Poznaniu
2.	Wykonywanie systematycznej kontroli pojazdów przewożących ładunki niebezpieczne przez patrole drogowe policji	2012-2023	Policja	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Wyznaczenie miejsc postoju dla samochodów przewożących materiały niebezpieczne	2012-2023	Wojewoda, Samorządy lokalne	b.d.	b.d.	b.d.
4.	Informowanie i ostrzeganie społeczeństwa o wystąpieniu poważnych awarii	2012-2023	Wojewoda, KW PSP	-	-	Zadanie niezrealizowane
5.	Uwzględnianie lokalizacji ZDR i ZZR w m.p.z.p.	2012-2023	Gminy	5 965,50	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Margonin, Gniezno, Ryczywół, m. Konin, Krotoszyn
6.	Budowa Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych i Komend Powiatowych w Państwowej Straży Pożarnej w Turku, Śremie, Poznaniu	2012-2023	KW PSP w Poznaniu, KP PSP w Turku, KP PSP w Śremie, KM PSP w Poznaniu	2 337 800,00	Środki budżetowe	Zadanie zrealizowane przez KW PSP w Poznaniu
7.	Zakup sprzętu dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej woj. wielkopolskiego w celu doposażenia i odtworzenia sprzętu wyeksploatowanego podczas usuwania skutków powodzi	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane
8.	Zakup specjalistycznego sprzętu i wyposażenia do przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej z terenu województwa wielkopolskiego	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	2 800 700,00	WFOŚiGW, samorządy lokalne, Fundusz Wsparcia PSP	Zadanie zrealizowane przez KW PSP w Poznaniu
9.	„Rozbudowa zintegrowanego systemu bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego województwa wielkopolskiego”.	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
10.	Dostawa ubrań zastępczych podekontaminacyjnych oraz ubrań przeciwchemicznych	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane
11.	Zakup samochodów pożarniczych: ratowniczo- gaśniczych ciężkich i średnich, rozpoznawczo- ratowniczych, operacyjnych, kwatermistrzowskich, innych specjalnych	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	39 822 000,00	Środki unijne, Fundusz wsparcia PSP, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez KW PSP w Poznaniu
12.	Zakup mobilnej komory dymowej do ćwiczeń wraz z nośnikiem kontenerów	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane
13.	Utworzenie 3 stacjonarnych komór dymowych do ćwiczeń w komendach PSP w Kaliszu, Lesznie i Pile	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	2 682 900,00	Środki unijne – Fundusz Spójności, Środki Komendy Głównej PSP, NFOŚiGW	Zadanie zrealizowane przez KW PSP
14.	Zakup komory rozgorzeniowej do ćwiczeń na wyposażenie ośrodka szkolenia KW PSP w Poznaniu	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	31 400,00	Środki samorządowe	Zadanie zrealizowane przez KW PSP
15.	Budowa sieci monitoringu zakładów dużego ryzyka (ZDR) wraz z systemem wczesnego ostrzegania o awariach na terenie województwa wielkopolskiego	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane
16.	Rozbudowa zintegrowanego systemu bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego woj. wielkopolskiego – etap II (wymiana sprzętu, rozwój stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń oraz systemów łączności)	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane
17.	Poprawa przygotowania Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego do przeciwdziałania poważnym awariom (zakup sprzętu do wykrywania i zwalczania zagrożeń przemysłowych)	2012-2023	KW PSP w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
18.	Poprawa systemu bezpieczeństwa chemiczno-ekologicznego – doposażenie jednostek straży pożarnej, utrzymanie gotowości bojowej, zakup syren szczelinowych, rozbudowa systemu alarmowania	2012-2023	Gminy: Śrem, Zakrzewo, Jutrosin, Miasto Jarocin, Miasto Kalisz	538 275,18	Budżet gmin, dotacje MSWiA	Zadanie zrealizowane przez gminy: Zakrzewo, Jutrosin, Jarocin
20.	Szkolenia członków OSP m.in. w zakresie obrony cywilnej, pierwszej pomocy przedmedycznej, szkolenia obronne	2012-2023	Gminy: Blizanów, Brodnica, Dąbie, Drawsko, Kołaczkowo, Koźmin Wlkp., Kuślin, Lwówek, Rokietnica, Stęszew, Ujście, Gmina Miasta Czarnków, Śrem, Ostroróg, Zaniemyśl, Żelazków, Luboń, Jarocin, Stare Miasto, Borek Wlkp., powiaty: pilski, rawicki	9 589,00	Budżet gminy	Zadanie zrealizowane przez Gminę Jarocin
Koszty poniesione w roku 2015:				48 228 629,68		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 33. Realizacja zadań z zakresu zagrożenia poważnymi awariami w roku 2016

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane - instytucje						
1.	Bieżący nadzór nad zakładami zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz aktualizacja rejestru tych zakładów: – czynności kontrolno-rozpoznawcze prowadzone na bieżąco – realizacja kontroli (każdy ZDR kontrolowany 1/ rok, ZZR raz na 3 lata) rejestr zakładów ZZR i ZDR prowadzony na bieżąco	2016-2020	KW PSP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
2.	Zakup samochodów pożarniczych: ratowniczo-gaśniczych ciężkich i średnich, rozpoznawczo-ratowniczych, operacyjnych, kwatermistrzowskich, innych specjalnych; Budowa budynku strażnicy dla Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wrześni; Budowa strażnicy dla Jednostki Ratowniczo Gaśniczej nr 4 Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu; Budowa strażnicy dla Jednostki Ratowniczo Gaśniczej i Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Śremie	2016-2020	KW PSP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
3.	Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów: – zakup systemu wczesnego wykrywania pożarów lasów; – zakup samochodu patrolowo-gaśniczego; – budowa masztu RTV	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
4.	Zakup specjalistycznego sprzętu i wyposażenia do przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej z terenu województwa wielkopolskiego	2016-2020	KW PSP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane - JST						
5.	Doposażenie jednostek OSP	-	Gminy, powiaty	3 085 471,04	Budżet gmin, budżet powiatów, Dotacje z firm ubezpieczeniowych KSRG, NFOŚiGW, WFOŚiGW, ZOSP RP, Wojewoda Wlkp., KW PSP Poznań	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Baranów, Drawsko, Gołańcz, Kleszczewo, Kłęcko, Kobylin, Kołaczkowo, Koźminek, Krajenka, Krobia, Krzykosy, Miedzichowo, Mycielin, Olszówka, Osieczna. Pępowo, Rawicz, Rogoźno, Zakrzewo, Skoki, Zaniemyśl, Jarocin, Gołańcz, Wysocka, Kobyła Góra, Osiek Mały, Władysławów, Nowy Tomyśl, Tuliszków, Kostrzyn, Wierzbinek, Pogorzele, Ryczywół, Nowe Miasto, Grzegorzew, Lubowo, Lwówek, Sieroszewice, Pniewy, Łobżenica, Szamotuły Powiaty: leszczyński, wągrowiecki, pleszewski
6.	Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, sorbentów	-	gminy	3 340 361,25	Budżet gmin, dotacje NFOŚiGW, dotacje UMWW, KSRG, MSWiA, ZOSP RP, środki własne OSP	Zadanie zrealizowane przez gminy: Baranów, Drawsko, Golina, Gołańcz, Jutrosin, Kaczory, Kleszczewo, Kobylin, Kołaczkowo, Kotlin, Krobia, Krzykosy, Miedzichowo, Mycielín, Olszówka, Opalenica, Pępowo, Przykona, Rawicz, Rogoźno, Sulmierzyce, Wijewo, Zakrzewo, Skoki, Jarocin, Gołańcz, Wysoka, Osiek Mały, Nowy Tomyśl, Tuliszków, Kostrzyn, Opalenica, Wierzbinek, Ryczywół, Nowe Miasto, Grzegorzew, Lwówek, Sieroszewice, Pniewy, Łobżenica

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
7.	Wprowadzenie systemu alarmowania/ ostrzegania dla mieszkańców o nadzwyczajnych zagrożeniach	-	Gminy, powiaty	61 166,24	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Baranów, Gołańcz, Olszówka, Przykona, Rawicz, Rogoźno, Jarocin, Gołańcz, Wysocka, Osiek Mały, Opalenica Ryczywół, Grzegorzew, Lubowo, Pniewy, Łobżenica Powiaty: rawicki, wągrowiecki, wrzesiński
8.	Modernizacja punktów alarmowych	-	gminy	40 559,61	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Krobia, Przykona, Rawicz, Skoki, Opalenica, Ryczywół, Nowe Miasto
Koszty poniesione w roku 2016:				6 527 558,14		

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.8. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna ma na celu podnoszenia świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ochrony środowiska naturalnego. Kształtowanie właściwych postaw przynosi korzyści zarówno dla zdrowia ludzi jak i dla środowiska naturalnego. Edukację ekologiczną należy rozpowszechniać już wśród najmłodszych aby móc ją kontynuować jak najdłużej.

Aktywność władz powiatowych i gminnych, koncentruje się głównie na wspieraniu edukacji ekologicznej w szkołach, organizowaniu spotkań przedstawicieli samorządu z młodzieżą szkolną oraz prelekcji i spektakli o tematyce ekologicznej, a także organizowaniu tradycyjnych akcji społecznych takich jak co roczne „Sprzątanie Świata” oraz „Zbiórka śmieci”, zbiórka papieru, tektury, puszek i nakrętek plastikowych przez młodzież szkolną z terenu województwa. Pieniądze są przeznaczane na wycieczki szkolne. Edukacja ekologiczna prowadzona jest również w ramach działalności Wielkopolskiego Parku Narodowego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego oraz Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego.

W celu realizacji zamierzonych działań w zakresie edukacji ekologicznej w latach 2015-2016 zrealizowano zadania przedstawione w tabelach nr 34 i 35.

4.8.1. Zadania zrealizowane w obszarze edukacja ekologiczna mieszkańców województwa oraz aktywność społeczeństwa na rzecz środowiska

Tabela 34. Realizacja zadań z zakresu edukacji ekologicznej w 2015 r.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
1.	Edukacja mieszkańców nt. zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych	-	Gminy, Powiaty	303 806,37	Budżet gmin, powiatów, koszty w ramach działalności Straży Miejskiej (Gm. Jastrowie).	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Golina, Kobylin, Margonin, Witkowo, Zakrzewo, Babiak, Krobia, Czarnków Jastrowie, Dobrzyca, Baranów, Jutrosin, Skoki, Sulmierzyce, Opalenica, Doruchowie, Jarocin, Gołańcz, Wysoka, Brudzew, Gniezno, Kostrzyn, Opalenica, Ujście, Ryczywół, Pobiedziska, Bralin, Buk, m. Konin, Dąbie, Święciechowa, Kamieniec, Lubowo, Sieroszewice, Szamotuły Powiaty: turecki, rawicki, czarnkowsko-trzcianecki
2.	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie propagowania wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (organizowanie szkoleń, dystrybucja ulotek, zamieszczanie informacji na stronach internetowych)	-	Gminy, Powiaty, POE	3 504,20	Budżet gmin, budżet powiatów	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Witkowo, Zakrzewo, Babiak, Dobrzyca, Jutrosin, Skoki, Sulmierzyce, Opalenica, Jarocin, Gołańcz, Wysoka, Kostrzyn, Opalenica, Ujście, Ryczywół, Pobiedziska, Mikstat, Lubowo, Sieroszewice, Malanów Powiaty: śremski, wągrowiecki, rawicki, grodziski
3.	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	-	Gminy, Wojewoda, Zarządcy dróg	3 733,27	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Witkowo, Zakrzewo, Pępowo, Opalenica, Jarocin, Ryczywół, m. Konin, Lubowo, Sieroszewice, Malanów, Krotoszyn

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
4.	Organizowanie akcji ekologicznych, m.in.: Sprzątanie świata, Dzień Ziemi, Dzień Wody, Święto Drzewa, Godzina dla Ziemi, Europejski Dzień bez Samochodu, Dzień Recyklingu, Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu, Ratujmy Kasztanowce i inne	2012-2019	Gminy, Powiaty, przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne	365 754,52	Budżet gmin, budżet powiatów, dofinansowanie WFOŚiGW (pow. gnieźnieński), środki pozyskane ze sprzedaży kastanów (SP w Sadlnie)	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Golina, Kobylin, Margonin, Miedzichowo, Miłosław, Osieczna, Rawicz, Witkowo, Zakrzewo, Miejska Górka, Babiał, Koźminek, Krobia, Czarnków, Ostrowite, Dobrzyca, Baranów, Kołaczkowo, Olszówka, Jutrosin, Kleszczewo, Pępowo, Zduny, Skoki, Sulmierzyce, Opalenica, Dopiewo, Mycielin, Zaniemyśl, Doruchowie, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Wysoka, Kobyła Góra, Brudzew, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Trzcianka, Nowy Tomyśl, Tuliszków, Kostrzyn, Opalenica, Wierzbin, Ujście, Nowe Miasto nad Wartą, Ryczywół, Pogorzela, Pobiedziska, Bralin, Mikstat, Buk, Gizalki, Czempin, m. Konin, Dąbie, Wielichowo, Święciechowa, Kamieniec, Komorniki, Lubowo, Lwówek, Sieroszewice, Pniewy, Malanów, Szamotuły, Wyrzysk, Krotoszyn Powiaty: leszczyński, ostrowski, śremski, koniński, rawicki, gnieźnieński, pleszewski, wolsztyński, grodziski, wrzesiński Inne jednostki: Szkoła Podstawowa w Margoninie, Przedszkole Samorządowe w Margoninie, szkoły na terenie gminy Miejska Górka, szkoły na terenie gminy Dobrzyca, szkoły na terenie gminy Olszówka, szkoły na terenie gminy Jutrosin, Szkoła Podstawowa i Przedszkole Publiczne w Sulmierzycach, szkoły na terenie gminy Kobyła Góra, Biuro Promocji i Turystyki w Wolsztynie, Wolsztyński Dom Kultury, szkoły na terenie gminy Kostrzyn, Szkoła Podstawowa w Sadlnie, Zespół Szkół w Nowym Mieście nad Wartą

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
5.	Szkolenia, konferencje, konkursy, olimpiady edukacyjne	2012-2019	Województwo Wielkopolskie, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, gminy, powiaty, szkoły podstawowe i gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne	259 294,37	Budżet gmin, budżet powiatów, budżet placówek edukacyjnych, dotacje WFOŚiGW (powiat poznański, powiat gnieźnieński, Gmina Mikstat)	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Krobia, Rogoźno, Czarnków, Gostyń, Kołaczkowo, Gmina Krzykosy, Opalenica, Jarocin, Kłodawa, Mosina, Opalenica, Pogorzela, Pobiedziska, Mikstat, m. Konin, Kamieniec, Lubowo, Malanów, Łobżenica Powiaty: turecki, wągrowiecki, chodzieski, rawicki, gnieźnieński, czarnkowsko-trzcianecki Inne jednostki: placówki oświatowe w gminie Rogoźno, szkoły na terenie gminy Kołaczkowo, Zespół Szkół Technicznych w Śremie, Zespół Szkół w Klęce, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego
6.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa realizowana poprzez: kampanie informacyjno-edukacyjne, imprezy o tematyce ekologicznej konferencje, konkursy, zajęcia pozalekcyjne dla społeczeństw	2012-2019	Marszałek, Gminy, Powiaty, Media, OSP, Stowarzyszenia, LOP, Komunalne Związki Gmin, inne jednostki	609 493,22	Budżet gmin, budżet powiatów, dotacje WFOŚiGW (pow. wągrowiecki, gnieźnieński, ZPKWW, Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego)	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Czarnków, Kołaczkowo, Opalenica, Doruchów, Jarocin, Kobyła Góra, Wierzbinek, Pobiedziska, Buk, m. Konin, Kamieniec, Lubowo, Krotoszyn Powiaty: leszczyński, turecki, śremski, koniński, wągrowiecki, poznański, rawicki, gnieźnieński, pleszewski, czarnkowsko-trzcianecki Inne jednostki: Szkoła Podstawowa w Margoninie, Miejsko – Gminny Dom Kultury w Margoninie, Nadleśnictwo Jarocin, placówki oświatowe z terenu gminy Jarocin, Zespół Szkół w Nowym Mieście nad Wartą, KZGRL, ZPKWW

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
7.	Organizacja wycieczek, zielonych szkół, ścieżek ekologicznych, szlaków turystycznych, rajdów rowerowych	2012-2019	Gminy, Powiaty, Nadleśnictwa,	1 237 881,67	Budżet gmin, budżet powiatów, budżet Nadleśnictwa, dotacje WFOŚiGW (Nadleśnictwo Łopuchówko) budżet LP (Nadleśnictwo Konstantynowo)	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Margonin, Miedzichowo, Przykona, Witkowo, Kołaczkowo, Olszówka, Skoki, Słupca, Opalenica, Jarocin, Mosina, Wolsztyn, Tuliszków, Wierzbinek, Ujście, Nowe Miasto nad Wartą, m. Konin, Lubowo, Lwówek, Pniewy, Malanów, Szamotuły Powiaty: leszczyński, śremski, wągrowiecki, rawicki, czarnkowsko- trzcianecki, wrzesiński Nadleśnictwa: Koło, Sieraków, Konstantynowo, Konin, Łopuchówko, Grodzisz, Grodzisk, Gniezno, Pniewy, Oborniki, Kalisz, Babki, Nadleśnictwo Czarniejewo, Turek.
8.	Rozbudowa ścieżek przyrodniczych i edukacyjnych, ścieżek rowerowych, tworzenie punktów widokowych oraz edukacja dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie ochrony przyrody i lasu	2012-2019	Gminy, Powiaty, POE, RDLP, ZPKWW, Wojewoda	5 655 740,95	Budżet gmin, budżet powiatów, PROW (gm. Baranów), Międzygminny Związek Obra (Przedszkole nr 3 w Wolsztynie), Budżet ZPKWW, dofinansowanie WFOŚiGW (ZPKWW)	Zadanie zrealizowane przez: Gminy: Margonin, Witkowo, Czarnków, Baranów, Skoki, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Gniezno, Wierzbinek, Święciechowa, Lubowo, Durowo, Jastrowie, Kaczory, Krucz, Krzyż, Okonek, Płytnica, Podanin, Lwówek, Szamotuły, Krotoszyn Powiaty: ostrowski, śremski, wągrowiecki, poznański, kaliski, czarnkowsko- trzcianecki Nadleśnictwa: Płytnica, Podanin, Potrzebowice, Sarbia, Trzcianka, Wronki, Zdrojowa Góra, Złotów Inne jednostki: szkoły i przedszkola w gminie Wolsztyn, Zespół Szkół w Kłęce, PZD w Śrebie, ZPKWW.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2015 r.
				2015		
9.	Zakup sprzętu edukacyjnego dla szkół i przedszkoli	2012-2019	Gminy	921 603,67	Budżet gmin, środki ME (gm. Zaniemyśl), środki UE (gm. Koźminek, Kołaczkowo), dotacje WFOŚiGW (gm. Mosina)	Zadanie zrealizowane przez gminy: Witkowo, Koźminek, Czarnków, Baranów, Kołaczkowo, Kleszczewo, Zaniemyśl, Mosina, Wolsztyn, Wierzbinek, Nowe Miasto nad Wartą, m. Konin, Lubowo, Lwówek
10.	Budowa Ośrodka Edukacji Ekologicznej	2015	MPWiK Sp. z o.o. w Lesznie	851 799,00	środki własne, środki UE (pożyczka JESSICA)	Zadanie zrealizowane przez MPWiK w Lesznie
11.	Realizacja edukacji ekologicznej na terenie nadleśnictw RDLP Piła	2012-2019	Nadleśnictwa	73 540,00	Środki własne Nadleśnictw	Zadanie zrealizowane przez nadleśnictwa: Włoszakowice, Turek, Syców
12.	Edukacja ekologiczna i środowiskowa poprzez produkcję filmów i prospektów na potrzeby organizowanych akcji i kampanii edukacyjnych	2012-2019	KW PSP w Poznaniu wspólnie z KP/MPSP z terenu województwa	26 998,82 (KMPSP Konin)	WFOŚiGW (KMPSP Konin)	Zadanie zrealizowane przez KP PSP Słupca i Koło, KM PSP Konin
13.	Umieszczanie na stronach WWW Urzędu Marszałkowskiego, starostw powiatowych i urzędów gmin/miast programów ochrony środowiska i planów gospodarki odpadami	2012-2019	Marszałek, Starostowie, Prezydenci /burmistrzowie/ wójtowie	-	-	Zadanie zrealizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu (współudział) – główny organizator Liga Ochrony Przyrody
Koszty w roku 2015:				10 313 150,06		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

Tabela 35. Realizacja zadań z zakresu edukacji ekologicznej w 2016 r.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [tys. zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania własne						
1.	Corocznie organizowana konferencja na temat Programów ochrony powietrza w województwie wielkopolskim i ich realizacji, materiały informacyjne	2016-2020	UMWW	12 450,30	budżet Województwa Wielkopolskiego	Zadanie zrealizowane przez UMWW
2.	Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców regionu, zmiana ich zachowań, popularyzacja wiedzy na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu, w tym szczególnie walorów przyrodniczych i kulturowych parków krajobrazowych	2016-2020	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego	940 000,00	środki własne, środki WFOŚiGW w Poznaniu, inne środki zewnętrzne	Zadanie zrealizowane przez ZPKWW
Zadania monitorowane - instytucje						
3.	Organizacja wystaw i konferencji o tematyce proekologicznej w Wielkopolskim Muzeum Pożarnictwa w Rakoniewicach; Edukacja ekologiczna i środowiskowa poprzez produkcję filmów i prospektów na potrzeby organizowanych akcji, kampanii edukacyjnych, konferencji	2016-2020	KWPSP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
4.	Działania informacyjno-edukacyjne	2016-2020	RDOŚ w Poznaniu	-	-	Zadanie niezrealizowane

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [tys. zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
5.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży zwiększających świadomość ekologiczną; Prowadzenie ośrodków edukacji leśnej oraz utrzymanie obiektów edukacyjnych (ścieżki dydaktyczne, Izby Edukacyjne)	2016-2020	RDLP w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
6.	Sprawne funkcjonowanie Regionalnego Systemu Ostrzegania o zagrożeniach	2016-2020	WCZK	b.d.	b.d.	b.d.
7.	Publikacja poradników i zaleceń na wypadek zagrożeń	2016-2020	WCZK	b.d.	b.d.	b.d.
8.	Konsultacje społeczne dot. projektu Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty; Konsultacje społeczne dot. Harmonogramu i programu prac związanych z aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, wraz z zestawieniem działań, które należy wprowadzić w drodze konsultacji; Konsultacje społeczne dot. Przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej na obszarze dorzecza Odry; Konsultacje społeczne dot. projektu aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry; Konsultacje społeczne dot. programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych; Upublicznienie informacji nt. przyjęcia Planu utrzymania wód regionu wodnego Warty	2016-2020	RZGW w Poznaniu	b.d.	b.d.	b.d.
9.	Działalność edukacyjna państwowych służb: hydrologiczno-meteorologicznej oraz hydrogeologicznej	2016-2020 zadanie ciągłe	IMGW-PIB PIG-PIB	b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [tys. zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane - JST						
10.	Akcje informacyjno-edukacyjne; Okólniki, ulotki; Konkursy o tematyce ekologicznej / przyrodniczej; Budowa ścieżek edukacyjnych, budowa centrów edukacji przyrodniczej; Rajdy rowerowe, pikniki ekologiczne, festyny; Zielone szkoły; Akcje o tematyce ekologicznej (np. „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”);	-	Gminy, powiaty	573 612,91	Budżet gmin, budżet powiatów, środki własne placówek edukacyjnych, dofinansowanie NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Słupcy, „Fundusz Naturalnej Energii” , środki Związku Gmin Powidzkiego Parku Krajobrazowego (Gm. Witkowo), Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Stowarzyszenie „Parafiada”, Koło Łowieckie „Kaczor” w Rakoniewicach	Zadanie zrealizowane przez Gminy: Babiak, Dopiewo, Drawsko, Golina, Gołańcz, Gostyń, Jutrosin, Kaczory, Kleszczewo, Kłecko, Kobylin, Kołaczkowo, Koźminek, Krobia, Margonin, Miedzichowo, Miejska Góra, Miłosław, Mycielin, Olszówka, Opalenica, Osieczna, Ostrowite, Pakosław, Przykona, Rawicz, Rogoźno, Słupca, Sulmierzyce, Wijewo, Witkowo, Zakrzewo, Zduny, Skoki, Zaniemyśl, Doruchów, Jarocin, Kłodawa, Gołańcz, Wysocka, Kobyla Góra, Brudzew, Mosina, Osiek Mały, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Tuliszków, Kostrzyn, Opalenica, Wierzbinek, Gniezno, Pogorzele, Ryczywół, Nowe Miasto, Grzegorzew, Lubowo, Lwówek, Sieroszewice, Pniewy, Małanów, Łobżenica, Szamotuły, Wyrzysk, Krotoszyn Powiaty: leszczyński, turecki, nowotomyski, ostrowski, wągrowiecki, chodzieski, gnieźnieński, pleszewski, rawicki, wrzesiński
Koszty w roku 2016:				1 526 063,21		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.9. Zadania z zakresu monitoringu środowiska

Monitoring środowiska ma na celu ocenę stanu środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu są podstawą oceny efektywności wdrażania polityki ochrony środowiska. Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Państwowy Monitoring Środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Gromadzone informacje służą wspomaganiu działań na rzecz ochrony środowiska, poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska lub innych poziomów określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów lub innych wymagań,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Wszystkie informacje uzyskiwane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska są opracowywane przez Inspekcję Ochrony Środowiska i publikowane jako przekrojowe i sektorowe informacje oraz raporty o stanie i ochronie środowiska. Wojewódzki Inspektorat Środowiska publikuje na swojej stronie min. roczne raporty o stanie środowiska w województwie, które stanowią szczegółową ocenę stanu środowiska i prezentują zagregowaną informację o środowisku w czytelny i przystępny sposób. Informacje zebrane w ramach PMŚ stanowią podstawę do tworzenia celów i priorytetów dla dokumentów strategicznych dotyczących ochrony środowiska na różnym poziomie administracyjnym w tym dla niniejszego opracowania.

Działania z zakresu monitoringu środowiska wyznaczone były tylko przez Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020, z tego względu poniższa tabela nr 36 przedstawia zadania za rok 2016.

4.9.1. Zadania zrealizowane w obszarze monitoring środowiska

Tabela 36. Realizacja zadań z zakresu monitoringu środowiska w 2016 r.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane - instytucje						
1.	PMŚ: monitoring jakości powietrza; monitoring jakości wód; monitoring hałasu; monitoring pól elektromagnetycznych	2016-2020 zadanie ciągłe	WIOŚ w Poznaniu	Koszty w ramach PMŚ	Budżet Państwa, WFOŚiGW	Zadanie realizowane przez WIOS w Poznaniu w trybie ciągłym, wykonywane corocznie
2.	Prowadzenie pomiarów i obserwacji meteorologicznych i hydrologicznych	2016-2020 zadanie ciągłe	IMGW-PIB	Koszty w ramach funkcjonowania jednostki	Budżet Państwa	Zadanie realizowane w trybie ciągłym, wykonywane corocznie
3.	Monitoring wód podziemnych	2016-2020 zadanie ciągłe	PIG-PIB	Koszty w ramach funkcjonowania jednostki	Budżet Państwa	Zadanie realizowane w trybie ciągłym, wykonywane corocznie
4.	Działalność kontrolna w zakresie ochrony środowiska: 1) zapewnienie przestrzegania prawa w zakresie ochrony środowiska: prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz decyzji na korzystanie ze środowiska; 2) zapobieganie potencjalnemu zanieczyszczeniu środowiska: kontrola zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) i zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR)	2016-2020 zadanie ciągłe	WIOŚ w Poznaniu	Koszty w ramach funkcjonowania jednostki	Budżet Państwa	Zadanie realizowane przez WIOS w Poznaniu w trybie ciągłym, wykonywane corocznie

Lp.	Zadanie	Okres realizacji wskazany w POŚ	Jednostka wdrażająca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania w 2016 r.
				2016		
Zadania monitorowane - JST						
5.	Monitoring: składowisk odpadów komunalnych, jakości wód, powietrza oraz poziomu hałasu	2016	gminy	264 516,36	Budżet gmin, środki własne zarządzających składowiskami	Zadanie zrealizowane przez gminy: Gołańcz, Jutrosin, Kaczory, Kawęczyn, Kotlin, Krajenka, Krobia, Krzykosy, Margonin, Miedzichowo, Mycielín, Olszówka, Opalenica, Ostrowite, Pępowo, Wijewo, Witkowo, Zakrzewo, Zduny, Skoki, Jarocin, Gołańcz, Wysocka, Brudzew, Wolsztyn, Władysławów, Nowy Tomyśl, Tuliszków, Opalenica, Wierzbinek, Zagórów, Ryczywół, Nowe Miasto, Grzegorzew, Lubowo, Niechanowo, Lwówek, Pniewy, Małanów, Szamotuły, Oborniki
6.	Obserwacje opadów atmosferycznych	2016	gminy	3 157,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez gminy: Jutrosin, Kobylin, Kotlin, Miedzichowo, Skoki, Jarocin, Wysocka, Wolsztyn, Ryczywół, Lwówek
7.	Automatyczna stacja pomiaru zanieczyszczeń środowiska	2016	gminy	3 900,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez Gminę Krajenka
8.	Opracowanie raportów o stanie środowiska, raportów z monitoringu	2016	gminy	738,00	Budżet gmin	Zadanie zrealizowane przez jednostki: Krobia, Miedzichowo, Opalenica, Witkowo, Wysocka, Mosina, Opalenica, Ryczywół, Nowe Miasto, Grzegorzew, Lubowo, Sieroszewice, Pniewy
Koszty w roku 2016:				272 311,36		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji jednostek

4.10. Zadania zrealizowane, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska

Na terenie województwa wielkopolskiego w latach 2015 – 2016 zrealizowano zadania nie wynikające z programów ochrony środowiska, których realizacja również miała wpływ na poprawę stanu środowiska przyrodniczego. Zadania były wykonywane przez różne jednostki, jednak głównie realizacja ich skupiała się na jednostkach samorządu terytorialnego. Niektóre z zadań realizowane są w dłuższej perspektywie czasowej niż lata 2015-2016.

Tabela 37. Zadania zrealizowane, nie ujęte w Programie Ochrony Środowiska w latach 2015 – 2016

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
1.	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	2015	Gmina Dobrzyca	20 215,00	WFOŚiGW, budżet gminy	zrealizowano	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zgodnie z wymaganiami WFOŚiGW
2.	Budowa i modernizacja dróg	2015	Gmina Dobrzyca	788 200,12	Budżet gminy, budżet Województwa Wielkopolskiego	zrealizowano	Wykonanie dróg o nawierzchni bitumicznej (500mb), z kostki brukowej betonowej (417mb), budowa chodników (275mb)
3.	Dofinansowanie do przebudowy dróg powiatowych	2015	Powiat Pleszewski	703 325,04	Budżet powiatu, budżet gminy	zrealizowano	Wykonanie nowych nawierzchni bitumicznych na odcinku 2,8km
4.	Dofinansowanie do przebudowy dróg powiatowych	2016	Powiat Pleszewski	474 826,22	Budżet powiatu, budżet gminy	zrealizowano	Wykonanie nowych nawierzchni bitumicznych na odcinku 0,97km
5.	Budowa chodników przy drogach powiatowych	2016	Gmina Dobrzyca	163 331,38	Budżet gminy, budżet powiatu	zrealizowano	wykonanie chodników o łącznej długości 644mb
6.	Wprowadzenie rozwiązań typu e-urząd	2014-2015	Gmina Dopiewo	743 586,38	Budżet gminy, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	zrealizowano	Realizacja projektu pn." "Zaufany urząd - partnerstwo na rzecz informatyzacji"
7.	Budowa i modernizacja dróg	2015	Gmina Dopiewo	5 346 719,44	Budżet gminy	zrealizowano	Budowa nowych dróg, modernizacja istniejących oraz ich przebudowa, budowa chodników oraz ścieżek rowerowych w ramach budowy i modernizacji dróg

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
8.	Konserwacja rowów melioracyjnych	2015	Gmina Dopiewo	150 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Zadanie wykonuje Spółka Wodna, której Gmina Dopiewo jest członkiem, konserwacja, usunięcie zatorów i przymulisk na rowach i kanałach, oczyszczanie studni i przepustów, konserwacja sieci drenarskiej
9.	Zasiedlanie gatunkami zwierzyny drobnej	2015	Gmina Dopiewo	3 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Dofinansowanie programu restytucji kuropatwy realizowane przez Nadleśnictwo Konstantynowo na terenie gminy Dopiewo
10.	Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej	2015	Gmina Dopiewo	476 063,64	Budżet gminy	zrealizowano	Budowa i modernizacja placów zabaw, budowa boiska wielofunkcyjnego i modernizacja boisk wiejskich i sportowych
11.	Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej	2016	Gmina Dopiewo	527 382,79	Budżet gminy	zrealizowano	Rozbudowa placu zabaw wraz z ogrodzeniem, boisko do koszykówki, postawienie dwóch stołów do gry w szachy z ławeczkami, budowa i modernizacja placów zabaw i miejsc rekreacji, budowa boiska do mini kosza, siłowni zewnętrznej, budowa kontenera socjalno-magazynowego na boisku, projekt budowy kortów tenisowych, oświetlenie ledowe na hali sportowej, montaż piłkochwyty, montaż urządzenia zabawowo sprawnościowego
12.	Zakup pojemników i kontenerów na odpady	2015	Gmina Dopiewo	23 812,80	Budżet gminy	zrealizowano	Zakup i montaż koszy ulicznych na terenie gminy
13.	Utylizacja azbestu	2015	Gmina Dopiewo	31 080,76	Budżet gminy, WFOŚiGW w Poznaniu, NFOŚiGW	zrealizowano	Demontaż i azbestu i unieszkodliwianie odpadów azbestu
14.	opracowanie Planu Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Doruchów	2015	Gmina Doruchów	19 450,00	Budżet gminy 7780 zł; WFOŚiGW w Poznaniu	zrealizowano	-
15.	wybudowano 5 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków	2015	Gmina Doruchów, właściciele nieruchomości	22 500,00	Budżet gminy, właściciele nieruchomości	zrealizowano	Gmina Doruchów dofinansowuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
16.	wybudowano odcinek sieci wodociągowej	2015	Gmina Doruchów	56 707,47	Budżet gminy	zrealizowano	wybudowano 725 m w m. Doruchów ul. Ogrodowa i Spółdzielcza
17.	Wykonano modernizację stacji uzdatniania wody	2015	Gmina Doruchów	11 094,82	Budżet gminy	zrealizowano	
18.	opracowanie programu zagospodarowania zabytkowego parku w Doruchowie z uwzględnieniem jego wartości zlokalizowanego w Doruchowie	2016	Gmina Doruchów	11 500,00	Budżet gminy	zrealizowano	-
19.	opracowanie inwentaryzacji dendrologicznej zabytkowego parku wraz z gospodarką drzewostanem zlokalizowanego w Doruchowie	2016	Gmina Doruchów	22 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	-
20.	Konserwacja rowów melioracyjnych	2015	Miasto Gniezno	1) 135 480,69	Budżet gminy	zrealizowano	1) Wykonano konserwację cieków wodnych wraz z częściowym odmuleniem
21.				2) 2 500,79			2) Utrzymanie zbiorników wodnych tj. uporządkowanie i konserwację stawów , uporządkowanie skarp wraz z wykoszeniem porostów gęstych twardych, wygrabienie wykoszonych porostów oraz ścięci, usunięcie zanieczyszczeń ze zwierciadła wody lub w przypadku braku wody z dna stawów i uporządkowanie terenu
22.				3) 24 072,85			3) Renowacja rowu melioracyjnego przy ul. Ludwiczaka w Gnieźnie
23.				4) 9 499,24			4) Udrożnienie rowu Osiniec
24.				5) 49 931,99			5) Odbudowa rowu melioracyjnego przy ul. Cegielskiego w Gnieźnie

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
25.	Rekultywacja jezior, stawów	2015	Miasto Gniezno	1) 27 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	1) wykonanie precyzyjnej dwukrotnej inaktywacji biogenów na Jeziorze Winiary w Gnieźnie. Działania te miały na celu zahamowanie rozwoju sinic na kąpielisku.
26.				2) 2 535,95			2) pompowania wody ze studni głębinowej przy ul. Jeziornej do jeziora Jelonek
27.				3) 12 601,92			3) Przeprowadzono ocenę jakości wód jezior powierzchniowych i osadów dennych jezior Jelonek i Winiary oraz wód Strugi Gnieźnieńskiej na terenie Miasta Gniezna, uzupełniono wyrwę w skarpie jeziora Jelonek oraz w okresie jesieni uporządkowano zbiorniki wodne
28.				4) 34307,79			4) W ramach usuwania skutków przyduszy przeprowadzono zabieg precyzyjnej trzykrotnej inaktywacji biogenów na Jeziorze Jelonek w Gnieźnie Zlecona została także analiza obecnego stanu oraz możliwości ochrony i rekultywacji jeziora Jelonek w Gnieźnie
29.	"Oczyszczenie zbiornika wodnego w miejscowości Czeszewo	2015	Gmina Gołańcz	20 130,00	Dotacja celowa Pomoc finansowa nr DR94/2015 Woj. Wlkp.	zrealizowano	Oczyszczenie zbiornika
30.	Przebudowa dróg do gruntów rolnych obręb Czerlin; Oleszno; Konary	2015	Gmina Gołańcz	220 000,00	dotacja celowa Pomoc finansowa nr147/2015 Woj. Wlkp.	zrealizowano	Przebudowa dróg
31.	Program usuwania azbestu	2015	Gmina Gołańcz	50 000,00	dotacja celowa dofinansowanie Przez Powiat Wągrowiecki	zrealizowano	Odbiór transport i utylizacja azbestu

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
32.	doposażenie OSP	2015	Gmina Gołańcz	410 000,00	dotacja w ramach projektu " poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego na obszarze Woj. Wlkp. poprzez zakup samochodu dla OSP w ramach KSRG - etap IV	zrealizowano	Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego z napędem 4X4
33.	Dotacja na pokrycie kosztów zakupu przydomowych oczyszczalni	2015	Gmina Gołańcz	8 825,00	Budżet gminy	zrealizowano	Budowa przydomowych oczyszczalni
34.	ochrona zabytków	2015	Gmina Gołańcz	75 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Rewitalizacja terenu przy zamku Kasztelańskim- wykonanie dokumentacji technicznej wraz z mapami
35.	Budowa oczyszczalni ekologicznych	2016	Gmina Gołańcz	38 475,00	Budżet gminy	zrealizowano	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z ekologiczną oczyszczalnią - wykonanie dokumentacji technicznej
36.	Program usuwania azbestu	2016	Gmina Gołańcz	4 500,00	Dotacja celowa dofinansowanie Przez Powiat Wągrowiecki	zrealizowano	Odbiór transport i utylizacja azbestu
37.	Przebudowa dróg do gruntów rolnych obręb Morakowo, Panigródz	2016	Gmina Gołańcz	123 000,00	Dotacja celowa Pomoc finansowa nr 162/2016 Woj. Wlkp. a Gmina Gołańcz	zrealizowano	Przebudowa dróg
38.	opracowanie "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Jarocin na lata 2015-2020"	2015 - 2020	Gmina Jarocin	75 546,60	Gmina Jarocin/ WFOŚiGW w Poznaniu	zrealizowano	Opracowanie PGN dla gminy Jarocin wraz z działaniami informacyjno-promocyjnymi

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
39.	Przebudowa oczyszczalni ścieków	2011-2017	Gmina Kaczory	7 402 631,00	Budżet gminy i pożyczka z Funduszu Ochrony Środowiska	zrealizowano	-
40.	Budowa i modernizacja dróg	2015	Gmina Kleszczewo	131 911,46	Budżet gminy, UMWW	zrealizowano	Projekt skrzyżowania dróg powiatowych, budowa dróg do gruntów rolnych w Kleszczewie i Poklatkach
41.	Doposażenie OSP	2015	Gmina Kleszczewo	1 031 896,00	Budżet gminy	zrealizowano	Zakup ciężarowego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z dodatkowym sprzętem, defibrylator dla OSP Komorniki, Śródka-Krzyżowniki; agregatu hydraulicznego dla OSP Gwarzewo, rozpieracza ramiennego dla OSP Kleszczewo
42.	Zakup autobusu	2015	Gmina Kleszczewo	100 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	-
43.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Bierzwienna Krótka – etap II	2015	Gmina Kłodawa	639 200,00	Budżet gminy	zrealizowano	Przebudowano drogę z nawierzchni gruntowej na bitumiczną
44.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Rycerzew – etap II	2015	Gmina Kłodawa	147 500,00	Budżet gminy	zrealizowano	Przebudowano drogę z nawierzchni gruntowej na bitumiczną
45.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3401P Kłodawa – Łęczycza	2015	Powiatowy Zarząd Dróg w Kole	244 691,80	Powiat kolski, budżet gminy	zrealizowano	Odnowa nawierzchni na odcinku o długości 1,180 km
46.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3407P Leszcze – Katarzyna	2015	Powiatowy Zarząd Dróg w Kole	207 554,39	Powiat kolski, Gmina Kłodawa, Gmina Przedecz	zrealizowano	Odnowa nawierzchni na odcinku o długości 0,750 km
47.	Modernizacja DW 263 odc. Rysiny – Luboniek	2015	WZDW Poznań	494 258,54	WZDW Poznań, WORD w Poznaniu, Dotacja celowa z budżetu państwa, budżet gminy	zrealizowano	Przebudowano chodnik w ciągu drogi wojewódzkiej nr 263 o długości 490,50 mb

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
48.	modernizacja i naprawa drogi krajowej nr 92	2015	GDDKiA	-	Środki własne	zrealizowano	W ramach realizacji zadania dokonano odnowy warstwy ścieralnej drogi krajowej nr 92 w km 324+000 do 324+368
49.	bieżące czyszczenie dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej	2015	Gmina Kłodawa	60 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Czyszczenie ulic o nawierzchni utwardzonej – co najmniej 1 raz w miesiącu
50.	bieżące czyszczenie dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej	2016	Gmina Kłodawa	60 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Czyszczenie ulic o nawierzchni utwardzonej – co najmniej 1 raz w miesiącu
51.	utrzymanie i odnowa zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych	2015	Powiatowy Zarząd Dróg w Kole	2 456,00	Powiat kolski	zrealizowano	Zadanie realizowane na bieżąco poprzez koszenie traw. Dodatkowo wykonano nasadzenia drzew w ilości 8 sztuk
52.	Państwowy monitoring PEM w środowisku na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi	2015	WIOŚ w Poznaniu	-	Budżet państwa, WFOŚiGW w Poznaniu	zrealizowano	Badanie poziomów PEM w roku 2015 przeprowadzono w miejscowości Kłodawa
53.	urządzanie terenów zieleni, w tym skwerów i parków, przebudowa terenów zieleni miejskiej, nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz bieżące utrzymanie zieleni	2016	Gmina Kłodawa	25 244,00	Budżet gminy	zrealizowano	Pielęgnacja i usuwanie drzew w parku Górnika
54.		2016	Gmina Kłodawa	22 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Inwentaryzacja drzew w parku Górnika
55.		2016	Gmina Kłodawa	17 094,80	Budżet gminy	zrealizowano	Zakupiono i zamontowano ławki i kosze na odpady w parku Górnika
56.		2016	Gmina Kłodawa	8 231,04	Budżet gminy	zrealizowano	Ukwiecono 6 sztuk konstrukcji kwietnikowych
57.	Konserwacja rowów melioracyjnych	2015	GSW Kłodawa	142 100,00	GSW w Kłodawie, dotacja Gmina Kłodawa, dotacja WUW	zrealizowano	Łącznie wykonano konserwację 48240 mb rowów

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
58.	Naprawa / konserwacja rurociągów drenarskich	2015	GSW Kłodawa	3 200,00	GSW Kłodawa	zrealizowano	Usunięto awarie na sieci drenarskiej w ilości 8 sztuk.
59.	Wymiana CO w świetlicy wiejskiej w Bieganowie	kwi-16	Gmina Kołaczkowo	10 800,00	Środki własne	zrealizowano	Wykonanie prac dodatkowych zgodnie z umową z dnia 22.03.2016 r.
60.	Ocieplenie OSP Borzykowo	luty 2015	Gmina Kołaczkowo	15 761,00	Środki własne	zrealizowano	Ocieplenie budynku OSP Borzykowo
61.	Budowa stacji przeładunkowych Budowa/modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów	styczeń-maj 2015	Gmina Kołaczkowo	161 030,22	Środki własne 14 gmin wchodzących w skład Porozumienia oraz środki Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu	zrealizowano	Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lułkowie oraz stacja przeładunkowa w Bardzie otwarto 03.06.2015 r. Nazwa projektu: System unieszkodliwiania odpadów komunalnych dla gmin objętych Porozumieniem wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lułkowie (realizacja wieloletnia).
62.	Zakup pojemników i kontenerów na odpady	sierpień-grudzień 2015	Gmina Kołaczkowo	11 245,31	Środki własne	zrealizowano	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kołaczkanie pod koniec 2015 r. ze środków własnych zakupił tablicę informacyjną oraz 2 kontenery morskie, które od 01.01.2016 r. stanowią PSZOK. Zlokalizowane są one na oczyszczalni ścieków w Kołaczkanie ul. Miłosławska (dz. nr 131). Oprócz nich przedsiębiorca wyłoniony w przetargu zgodnie z umową zaopatrzył PSZOK w 2 kontenery KP: (1 szt. na odpady zielone, 1 szt. na odpady

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
63.	Zakup kontenerów / pojemników do selektywnego zbierania odpadów komunalnych						budowlane i rozbiórkowe). Zasady funkcjonowania PSZOK precyzuje regulamin, który został umieszczony na stronie www.kolaczkowo.pl pod koniec grudnia 2015 r., natomiast każdy właściciel nieruchomości otrzymał informację dotyczącą, jakie odpady można przywozić do PSZOK, jakie są godziny funkcjonowania punktu itp., wraz z harmonogramem odbioru odpadów na początku stycznia 2016 r.
64.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Koźminek - etap I	2014-2015	Gmina Koźminek	2 180 233,48	Środki własne, PROW, pożyczka WFOŚiGW w Poznaniu	zrealizowano	PROW 75%, WFOŚiGW 24,68%, środki własne 0,32%. Wybudowano 180 szt.
65.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Koźminek - etap I	2016-2017	Gmina Koźminek	1 998 079,27	Środki własne, pożyczka z WFOŚiGW w Poznaniu	zrealizowano	Wybudowano 163 szt.
66.	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Pobiedziskach	2015	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Pobiedziskach
67.	Wymiana sieci wodociągowej w ul. Poznańskiej	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Wymiana sieci wodociągowej w ul. Poznańskiej
68.	Monitoring obiektów po oczyszczalni ścieków w Pobiedziskach	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Monitoring obiektów po oczyszczalni ścieków w Pobiedziskach
69.	Sieć wodociągowa Zbierkowo – Wagowo (etap IV)	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Sieć wodociągowa Zbierkowo – Wagowo (etap IV)

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
70.	Modernizacja sieci wodociągowej w ul. K. Odnowiciela w Pobiedziskach	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Modernizacja sieci wodociągowej w ul. K. Odnowiciela w Pobiedziskach
71.	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Aroniowej w m. Borowo Młyn	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Aroniowej w m. Borowo Młyn
72.	Połączenie sieci wodociągowej Główna-Węglewo	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Połączenie sieci wodociągowej Główna-Węglewo
73.	Budowa odcinka sieci wodociągowej w m. Kowalskie,	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Budowa odcinka sieci wodociągowej w m. Kowalskie,
74.	Wykonanie części prac związanych z budową sieci wodociągowej w ul. Diamentowej w m. Jerzykowo,	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Wykonanie części prac związanych z budową sieci wodociągowej w ul. Diamentowej w m. Jerzykowo,
75.	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Rzecznej,	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Rzecznej,
76.	Wykonanie części prac związanych z budową sieci wodociągowej w ul. Wronczyńskiej w m. Tuczo	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Wykonanie części prac związanych z budową sieci wodociągowej w ul. Wronczyńskiej w m. Tuczo
77.	Budowa zbiornika retencyjnego w m. Biskupice	2016	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	-	Zakład Komunalny w Pobiedziskach Sp. z o.o.	zrealizowano	Budowa zbiornika retencyjnego w m. Biskupice
78.	Budowa kanalizacji sanitarnej	2015	Gmina Rozdrażew	-	Budżet gminy, WFOŚiGW	zrealizowano	119,88mb/ 9 przyłączy

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
79.	Budowa kanalizacji deszczowej	2015	Gmina Rozdrażew	85 736,18	Budżet gminy, WFOŚiGW	zrealizowano	Dł. 120,26 mb./ 9 przyłączy
80.	Aktywizowanie transportu wodnego dla celów gospodarki i turystyki	2015 i 2016	Gmina Ujście	76 566,82	b.d.	zrealizowano	1) Wyposażenie przystani rzecznej w Ujściu w ramach realizacji PROW 2007-2013; 2) Składki członkowskie m.in. do Stowarzyszenia gmin i Powiatów Nadnoteckich, WOKISS, Organizacji Turystycznej Północnej Wlkp., Stowarzyszenia "Dolina Noteci"
81.	Przygotowanie do budowy obwodnicy	2015-2016	Gmina Ujście	0,00	brak kosztów	zrealizowano	1) Interpelacje, petycje w sprawie konieczności budowy obwodnicy; 2) pomoc w ustalaniu właściwego przebiegu drogi; 3) pomoc w organizacji spotkań nt. budowy drogi
82.	Informowanie o rodzajach odpadów niebezpiecznych powstających w gospodarstwie rolnym, poprzez szkolenia, wydawania ulotek, materiałów informacyjnych	2015-2016	WODR (Gmina Ujście)	-	b.d.	zrealizowano	Zadanie realizowane przez WODR
83.	Aktualizacja programów usuwania azbestu poprzez doskonalenie i uzupełnieni inwentaryzacji azbestu koniecznego do usunięcia	2015-2016	Gmina Ujście	-	brak kosztów	zrealizowano	Systematyczna aktualizacja bazy azbestowej
84.	Współpraca ze służbami ratowniczymi w zakresie organizowania i przeprowadzenia szkoleń w zakresie ratownictwa	2016	Gmina Ujście	3 783,79	Budżet Gminy	zrealizowano	Zakup nagród a zawody pożarnicze
85.	Przebudowa dróg gminnych	2015	Gmina Wierzbinek	807 041,19	Budżet Gminy	zrealizowano	Łącznie przebudowano odcinek 2818 m

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
86.	Monitoringowe badania gleb na zawartość makro- i mikroelementów oraz badania skażeń gleb i materiału roślinnego metalami ciężkimi	2015	Gmina i Miasto Witkowo	2 000,00	Budżet Gminy	zrealizowano	Monitoringowe badania gleb na zawartość makro- i mikroelementów oraz badania skażeń gleb i materiału roślinnego metalami ciężkimi na gruntach rolnych na terenie gminy Witkowo
87.	Monitoring jakości ścieków	2015-2016	Zakład Gospodarki Komunalnej Witkowie	b.d.	Środki własne ZGK Witkowo	zrealizowano	Monitoring jakości ścieków oczyszczonych przy oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbiczany
88.	Edukacja ekologiczna	2015	Gmina i Miasto Witkowo, Związek Gmin Powidzkiego Parku Krajobrazowe-go	b.d.	Budżet gminy, środki własne	zrealizowano	W ramach działalności Zespołu ds. Edukacji Ekologicznej ZGPPK współorganizowano etapy edycji konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”, w którym udział wzięli uczniowie gimnazjów z gmin objętych PPK. Współorganizowano 2 konferencje p. n. „ <i>Gatunku siedlisk ekstremalnych</i> ” oraz p. n. „ <i>Odnawialne źródła energii w Wielkopolsce</i> ”. Dla uczniów organizowano konkursy plastyczne i literackie, których tematem przewodnim były walory przyrodnicze Powidzkiego Parku Krajobrazowego
89.	Modernizacja oczyszczalni ścieków	2016-2017	Gmina i Miasto Witkowo, Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie	3 263 992,00	Budżet gminy, środki własne	realizowano w latach 2016-2017	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Małachowie Wierzbiczany. Zakres prac obejmował m.in. budowę nowej przepompowni, komory zasuw, komór pomiarowych, zadaszenia zbiorników, zabudowę przykryć reaktorów biologicznych, wymianę mieszadeł w zagęszczaczu osadów, budowę komór i rurociągów technologicznych oraz budowę dwóch wiat – zadaszeń zbiorników i instalacji dozowania koagulantu żelazowego (PIX) do reaktorów

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
90.	Renowacja stawów gminnych	2015	Gmina i Miasto Witkowo	78 080,00	Środki własne i dotacja z Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu w wysokości 16.500 zł	zrealizowano	Renowacja stawów gminnych w Witkowie, Chładowie, Mąkownicy, Maleninie, Małachowie Wierzbiczany i w Witkowie
91.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy i Miasta Witkowo	2015	Gmina i Miasto Witkowo	38 000,00	Środki własne i dotacja z WFOŚiGW w Poznaniu w wysokości 18.537 zł	zrealizowano	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy i Miasta Witkowo
92.	Likwidacja wyrobów zawierających azbest	2015	Powiat Gnieźnieński na terenie gminy Witkowo	2 395,00	Budżet powiatu	zrealizowano	Sfinansowanie likwidacji wyrobów zawierających azbest we współpracy z Powiatem Gnieźnieńskim, WFOŚiGW, NFOŚiGW (unieszkodliwiono ok. 92,5 Mg eternitu)
93.	Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest	2015	Gmina i Miasto Witkowo	13 200,00	Budżet gminy, dotacja z Ministerstwa Gospodarki w wysokości 10.500 zł	zrealizowano	Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Witkowo i wprowadzenie wyników do bazy azbestowej
94.	Dofinansowanie budowy Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie	2015	Miasto Gniezno	223 026,00	Budżet gminy	zrealizowano	Dofinansowanie do budowy regionalnej instalacji przetwarzania odpadów ZZO w Lulkowie
95.	Dofinansowanie działalności Spółki Wodnej w Witkowie	2015	Spółka Wodna Witkowo	20 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Dofinansowanie działalności Spółki Wodnej w Witkowie na zadania związane z utrzymaniem rowów melioracyjnych
96.	Monitoring składowiska odpadów w Chładowie	2015	Zrządający składowiskiem (Alkom Sp. z o.o. Poznań)	b.d.	Środki własne zarządzającego	zrealizowano	Monitoring składowiska odpadów w Chładowie w zakresie gazu wysypiskowego, wód powierzchniowych i podziemnych, wód odciekowych,

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
97.	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych	2015	Gmina i Miasto Witkowo	1 364 849,00	Środki własne z opłat za gospodarowanie odpadami od mieszkańców	zrealizowano	Odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i działek letniskowych i zagospodarowanie odpadów komunalnych w ZZO w Lulkowie
98.	Prowadzenie PSZOK	2015-2016	Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie	57 851,00	Środki własne ZGK Witkowo	zrealizowano	Prowadzenie PSZOK w Małachowie Wierzbiczany
99.	Budowa i modernizacje dróg	2015	Gmina i Miasto Witkowo	402 895,00	Środki własne, dotacja z Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu w wysokości 220.000 zł	zrealizowano	Budowa i modernizacje dróg w m. Mielżyn i Gaj o łącznej długości ok. 2 km
100.	Zarządzanie składowiskiem odpadów	2015	Zrządzający składowiskiem (Alkom Sp. z o.o. Poznań)	b.d.	Środki własne zarządzającego	zrealizowano	Zarządzanie składowiskiem odpadów w Chładowie
101.	Rekultywacja składowiska odpadów	2015	Zrządzający składowiskiem (Alkom Sp. z o.o. Poznań)	b.d.	Środki własne zarządzającego	zrealizowano	Rekultywacja składowiska odpadów w Chładowie
102.	Aktualizacja granic użytku ekologicznego	2015	Nadleśnictwo Gniezno, Gmina Witkowo	Koszty w ramach funkcjonowania jednostki	-	zrealizowano	Aktualizacja granic użytku ekologicznego "Jezioro Czarne" (uchwała Nr VIII/62/2015 Rady Miejskiej w Witkowie z dnia 24.09.2015 r.)
103.	Plany urządzania lasów	2015	Nadleśnictwo Gniezno, Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	b.d.	b.d.	zrealizowano	Uproszczony plan urządzania lasów niepaństwowych w m. Folwark-Piaski i Cwierdzin

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
104.	Urządzanie terenów zieleni, w tym skwerów i parków, przebudowa terenów zieleni miejskiej, nowe nasadzenia drzew i krzewów oraz bieżące utrzymanie zieleni	2016	Gmina i Miasto Witkowo	365 775,00	Budżet gminy	zrealizowano	Bieżące utrzymanie, pielęgnacja i nasadzenia drzew i krzewów na terenach zieleni
105.	Oczyszczanie miasta i terenów wiejskich, zakup pojemników na odpady	2015-2016	Gmina i Miasto Witkowo	396 444,00	Budżet gminy	zrealizowano	Bieżące utrzymanie czystości i porządku na terenach gminnych, drogach, zmiatanie mechaniczne ulic, zakup pojemników na odpady
106.	Budowa kotłowni co	2016	Gmina i Miasto Witkowo	11 839,00	Budżet gminy	zrealizowano	Budowa kotłowni co w budynku gminnym w Witkowie
107.	Kontrola właścicieli nieruchomości w zakresie pozbywania się nieczystości ciekłych	2016	Gmina i Miasto Witkowo	w ramach funkcjonowania jednostki	Budżet gminy	zrealizowano	Kontrola właścicieli nieruchomości w zakresie pozbywania się nieczystości ciekłych (umowy na odbiór ścieków, częstotliwość wywozu)
108.	Likwidacja nielegalnego wysypiska śmieci	2015	Gmina i Miasto Witkowo	7 000,00	Budżet gminy	zrealizowano	Likwidacja nielegalnego wysypiska śmieci w m. Ruchocin
109.	Prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt	2015	Nadleśnictwo Grodziec	14 355,00	Środki własne	zrealizowano	Nadleśnictwo Grodziec prowadzi Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt, w którym po leczeniu i rehabilitacji, są przewracane do natury dzikie ptaki i ssaki
110.	Realizacja ochrony lasów w oparciu o plany urządzenia lasów i uproszczone plany urządzenia lasów (w tym opracowanie brakujących lub ich aktualizacja)	2016	Nadleśnictwo Grodzisk	24 481,20	Środki własne	zrealizowano	Ochrona różnorodności biologicznej
111.				338 656,06		zrealizowano	Ochrona przed zwierzyną
112.				14 156,95		zrealizowano	Zbiór materiałów prognostycznych
113.				1 540,00		zrealizowano	Ograniczenie liczebności szkodliwych owadów

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
114.	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	2016	Nadleśnictwo Grodzisk	464 089,37	Środki własne	zrealizowano	Pielęgnacja upraw leśnych, czyszczenia wczesne i czyszczenia późne
115.				243 183,66		zrealizowano	Utrzymanie dróg i urządzeń melioracyjnych
116.	Organizacja wycieczek, zielonych szkół, ścieżek ekologicznych, szlaków turystycznych, rajdów rowerowych	2016	Nadleśnictwo Grodzisk	23 333,30	Środki własne	zrealizowano	Edukacja leśna
117.	Ochrona przyrody na terenie Nadleśnictwa Konstantynowo	2016	Nadleśnictwo Konstantynowo	3 200,00	WFOŚiGW w Poznaniu	zrealizowano	usuwanie czerwchy amerykańskiej w rezerwacie przyrody "Goździk Siny w Grzybnie" wokół miejsc występowania goździka siniego
118.	Częściowe odtworzenie i modernizacja ścieżki przyrodniczej w rezerwacie przyrody "Buki nad Jeziorem Lutomskim" po jej zniszczeniu na skutek huraganowych wiatrów w 2014 r.	2016	Nadleśnictwo Sieraków	62 486,21	WFOŚiGW (33,83%), środki własne (66,17%)	zrealizowano	Wyremontowano schody przy północnym wejściu do rezerwatu, Poprzecinano i zabezpieczono wszystkie wiatrołomy blokujące przejście, Wycięto krzewy bzu czarnego i leszczyny zarastające szlak, Ułożono kładki i mostki, Wyremontowano istniejący mostek – wymieniono deski i poręcze, Wykonano obejścia po stopniach nad karpą osuniętą w bagno, Wykonano przejście przez źródlika z kładkami i poręczami, Oczyszczono jar i wykonano w nim stopnie wraz z poręczami do nowego wyjścia ze szlaku; Zaktualizowano tablicę informacyjną przy północnym wejściu do rezerwatu oraz ustawiono 2 nowe stelaże z tablicami informacyjnymi: jeden przy nowym wyjściu z rezerwatu i drugi przy starym nieczynnym południowym wejściu do rezerwatu od strony drogi Grobia – Lutomek.

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
119.	„Opracowanie rejestru osuwisk na obszarze Powiatu Gnieźnieńskiego dla potrzeb wdrożenia programu monitoringu terenów zagrożonych i terenów na których ruchy masowe występują”	2015	Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	91 635,00	Budżet Powiatu, WFOŚiGW	zrealizowano	Obowiązek wykonania przedmiotowego rejestru wynika z art. 110 a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz.U. 2007, Nr 121, poz. 840).
120.	Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest wraz z inwentaryzacją	kwiecień - październik 2015	Powiat Koniński	589 630,96	Budżet Powiatu, NFOSiGW, WFOSiGW, Ministerstwo Gospodarki	zrealizowano	-
121.	Doposażenie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego	2015	Powiat Koniński	5 451,36	Budżet Powiatu	zrealizowano	-
122.	Edukacja ekologiczna	2016	Powiat Koniński	70 000,00	Budżet Powiatu	zrealizowano	Otwarte konkursy ofert
123.	Dotacje dla Spółek wodnych	2015	Powiat Koniński	50 000,00	Budżet Powiatu	zrealizowano	-
124.	Remonty kanalizacji deszczowej lub naprawa przepustów drogowych w ciągu dróg powiatowych	2015	Powiat Koniński, ZDP	102 292,89	Budżet Powiatu	zrealizowano	-
125.	Odmulanie rowów	2015	Powiat Leszczyński	116 446,82	Środki własne	zrealizowano	Odmulanie rowów przydrożnych melioracyjnych
126.	Odmulanie rowów	2016	Powiat Leszczyński	91 396,00	Środki własne	zrealizowano	Odmulanie rowów przydrożnych melioracyjnych
127.	Odbudowa zwierzyny drobnej	2015	Powiat Międzychodzki	19 372,00	Budżet powiatu	zrealizowano	Zakupiono i wprowadzono do środowiska 450 szt. bażantów
128.	Odbudowa zwierzyny drobnej	2016	Powiat Międzychodzki	22 140,00	Budżet powiatu	zrealizowano	Zakupiono i wprowadzono do środowiska 450 szt. bażantów

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
129.	Wykonanie nawierzchni bitumicznej z poszerzeniem	2015	Powiat Międzychodzki	862 599,00	Powiat, gmina, ZUO	zrealizowano	Wykonano nawierzchnię bitum. na odcinku 700 m
130.	Realizacja Programu regulującego populację lisa w obwodach łowieckich Powiatu Pleszewskiego	corocznie	Powiat Pleszewski	7 158,38	Budżet powiatu	zrealizowano	Coroczna realizacja Programu regulującego populację lisa w powiecie pleszewskim
131.	Realizacja ochrony lasów w oparciu o plany urządzenia lasów i uproszczone plany urządzenia lasów (w tym opracowanie brakujących lub ich aktualizacja)	2016	Powiat Wolsztyński	38 772,00	Budżet powiatu	zrealizowano	Opracowano UPUL dla 7 obrębów wsi gminy Przemęt i 9 obrębów wsi gminy Siedlec
132.	Demontaż i azbestu i unieszkodliwianie odpadów azbestu	2015	Związek Międzygminny Obra	92 512,70	Środki powiatu, WFOŚiGW, ZM Obra	zrealizowano	Usunięto 363,64 Mg odpadów
133.	Wzbogacanie krajobrazu przyrodniczego	2016	Powiat Wągrowiecki	5 456,00	Budżet Powiatu	zrealizowano	Zakup drzewek miododajnych w celu wzbogacenia krajobrazu przyrodniczego Powiatu Wągrowieckiego
134.	Promocja selektywnego zbierania odpadów	2016	Międzygminne składowisko odpadów komunalnych w Toniszewie	1 000,00	Budżet Powiatu	zrealizowano	Zakup roślin na akcję "Papier dasz drzewko masz". Mieszkańcy w ramach oddawanej makulatury otrzymywali krzewy lub kwiaty.
135.	Urządzanie terenów zieleni	2016	Powiat Wągrowiecki	1 625,50	Budżet Powiatu	zrealizowano	Zakup drzewek i krzewów posadzonych wokół budynku Starostwa Powiatowego i Wydziału komunikacji
136.	Organizacja konkursu plastycznego "Strażacy na ratunek przyrodzie"	13.04 - 30.06.2015 r.	KP PSP Grodzisk Wilkp.	5 176,11	Środki własne, WFOŚiGW	zrealizowano	Przeprowadzenie konkursu plastycznego dla uczniów szkół powiatu grodziskiego, łącznie złożono 247 prac, wyłoniono w każdej z trzech kategorii wiekowych 3 pierwsze miejsca oraz 2 wyróżnienia (łącznie przyznano 15 nagród), zorganizowano wystawę prac konkursowych.

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
137.	Domek zagrożeń pożarowych - mobilny symulator zagrożeń pożarowych służący ograniczaniu i likwidacji skutków zagrożeń w budynkach użyteczności publicznej	21.06 - 25.11.2016 r.	KP PSP Grodzisk Wlkp.	84 999,99	Środki własne, WFOŚiGW	zrealizowano	Zakup 2 szt. domków (symulatorów) do przeprowadzania spotkań edukacyjnych.
138.	Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo gaśniczego z systemem piany sprężonej dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kępnie	05.2015-09.2015	Komenda Powiatowa Państwowej straży Pożarnej w Kępnie	949 644,00	Środki własne, dofinansowanie z WFOŚiGW w Poznaniu	zrealizowano	-
139.	Prewencja społeczna	2015 - 2016	KP PSP Koło	-	Powiat Kolski OSP Koło nad Wartą Sanitec KOŁO	zrealizowano	Komenda Powiatowa PSP w Kole uczestniczyła we wszystkich spotkaniach, konferencjach, piknikach plenerowych organizowanych na terenie powiatu kolskiego - omawiając zagadnienia związane z następującymi akcjami: - „Kręci mnie bezpieczeństwo” - CZAD I OGIEN obudź czujność; - STOP POŻAROM TRAW ziemia jest tylko jedna; - BEZPIECZEŃSTWO pożarowe w domu. Strażacy rozdawali również ulotki: - „Zakręcenie Bezpieczeństwem”; - Wypadek drogowy! Co robić? Nie panikuj! - Bezpieczne żniwa. Ostrzegamy, przypominamy, radzimy;
140.	Konferencja szkoleniowa "Bezpieczne Zbiory 2015"	10.07.2015 r.	KP PSP Oborniki	0,00	-	zrealizowano	W konferencji szkoleniowej uczestniczyli rolnicy powiatu obornickiego - 30 osób. Podczas spotkania poruszono m.in. tematykę z zakresu: zasad bezpieczeństwa na terenach rolniczych, bezpiecznego przechowywania paliw płynnych, postępowania w przypadku powstania zagrożenia.

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
141.	Konferencja szkoleniowa "Bezpieczna Szkoła 2015"	08.10.2015 r.	KP PSP Oborniki	0,00	-	zrealizowano	W konferencji szkoleniowej uczestniczyli dyrektorzy placówek oświatowych powiatu obornickiego - 35 osób. Podczas spotkania poruszono m.in. tematykę z zakresu: przygotowania placówek oświatowych do okresu grzewczego w aspekcie kontroli i przeglądów urządzeń grzewczych, przewodów dymowych i wentylacyjnych.
142.	Spotkanie szkoleniowe z mieszkańcami Obornik.	04.12.2015 r.	KP PSP Oborniki	0,00	-	zrealizowano	W spotkaniu szkoleniowym w Bibliotece Publicznej w Obornikach uczestniczyli mieszkańcy gminy - 25 osób. Podczas spotkania poruszono m.in. tematykę z zakresu: zagrożeń związanych z okresem grzewczym, prawidłowej eksploatacji urządzeń grzewczych, działań profilaktycznych w aspekcie kontroli przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych.
143.	Konferencja szkoleniowa "Bezpieczne zbiory 2016"	30.05.2016 r.	KP PSP Oborniki	0,00	-	zrealizowano	W konferencji szkoleniowej uczestniczyli rolnicy powiatu obornickiego - 100 osób. Podczas spotkania poruszono m.in. tematykę z zakresu: zasad bezpieczeństwa na terenach rolniczych, bezpiecznego przechowywania paliw płynnych, postępowania w przypadku powstania zagrożenia, prawidłowego składowania płodów rolnych.
144.	Spotkanie szkoleniowe "Czad i Ogień. Obudź Czujność"	06.12.2016 r.	KP PSP Oborniki	0,00	-	zrealizowano	W spotkaniu szkoleniowym uczestniczyli przedstawiciele placówek oświatowych, samorządów oraz spółdzielni mieszkaniowych - 30 osób. Podczas spotkania poruszono m.in. tematykę z zakresu: zagrożeń związanych z okresem grzewczym, prawidłowej eksploatacji urządzeń grzewczych, działań profilaktycznych w aspekcie kontroli przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych.

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
145.	Usuwanie azbestu	2015	Powiat Kaliski	192 905,74	dotacja z WFOŚiGW	zrealizowano	„Powiatowy Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest”
146.	Zakupy dla Regionalnego Centrum Doradczo – Informacyjnego Odnawialnych Źródeł Energii	2016	Powiat Kaliski	50 000,00	środki własne powiatu	zrealizowano	Zakupy związane z realizacją w ZS nr 1 w Liskowie przedsięwzięcia pn. ” OZE dla przyszłości – wyposażenie pracowni oraz budowa ścieżki ekologicznej w RCIDOZE w Liskowie na potrzeby organizacji warsztatów poświęconych ochronie środowiska w Wielkopolsce
147.	Dofinansowanie do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	2015	Burmistrz Miasta i Gminy Buk	69 650,00	budżet Miasta i Gminy Buk	zrealizowano	dofinansowano do 18 przydomowych oczyszczalni ścieków, które zostały zamontowane we wsiach : – Otusz – 4 szt., – Szewce – 6 szt., – Wiktorowo – 2 szt., – Dakowy Suche – 4 szt., – Dobieżyn – 2 szt.;

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
148.	Dotacja dla Spółek Wodnych	2015	Burmistrz Miasta i Gminy Buk	31 000,00	budżet miasta i Gminy Buk	zrealizowano	Miasto i Gmina Buk udzieliła dotacji do Spółek Wodnych, która została przekazana do Gminnej Spółki Wodnej Zlewni „Mogielnica Wschodnia” oraz Spółki Drenarskiej. Środki zostały wykorzystane na bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych w miejscowościach: Kalwy – rów nr RJND (2325 m), Cieśle – rów nr RJNA (1470 m), Żegowo – rów nr RMWC-6-8-2 (1100 m). Łączna długość konserwowanych rowów wyniosła 4895 m.
149.	Edukacja ekologiczna	2016	Burmistrz Miasta i Gminy Buk	6 340,00	budżet miasta i Gminy Buk	zrealizowano	– sfinansowanie kosztów wyjazdów uczniów szkół, związanych z edukacją ekologiczną (Palmiarnia Poznańska, ścieżka ekologiczna w Wielkopolskim Parku Narodowym, ścieżka ekologiczna we wsi Porażyn należąca do Nadleśnictwa Grodzisk) – zakup nagród dla uczniów w konkursie ekologicznym pn. „Woda” – zorganizowanie trzech przedstawień ekologicznych dla uczniów klas I – IV Szkoły Podstawowej w Buku pt. „Zielona Wyspa Pirata Pifpafa”. W przedstawieniu wystąpili aktorzy Krakowskiego Biura Promocji i Kultury z Krakowa. – opracowanie ulotki o zakazie spalania śmieci w kotłowniach domowych – nie poniesiono kosztów (ulotkę wywieszono na tablicach ogłoszeń Rad Sołeckich, tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Buku, na stronie internetowej UMG); ponadto na słupach ogłoszeniowych na terenie miasta oraz tablicy ogłoszeń UMG wywieszono plakat o zakazie spalania odpadów „KOCHASZ DZIECI NIE PAL ŚMIECI”
150.	Budowa oświetlenia ulicznego	2015	Gmina Dąbie	42 740,45	budżet gminy	zrealizowane	miejscowości Zalesie, Cichmiana, Dąbie ul. Łąkowa

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
151.	Konińskie Psie Sprawy- bezpłatne komplety do sprzątnięcia po psach w ramach KBO	2015	Miasto Konin (Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Koninie)	17 220,00	środki własne miasta Konina	zrealizowano	Zakupiono 12 000 szt. kompletów (torebka + rękawiczka+ łopatką) Komplety przekazane do 25 konińskich szkół podstawowych i średnich
152.	Zwalczanie komarów- wieże lęgowe dla jerzyków (KBO)	2015	Miasto Konin (Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Koninie)	78 735,00	środki własne miasta Konina	zrealizowano	Zakup i montaż 3 szt. wież lęgowych dla jerzyków
153.	Zagospodarowanie terenów zielonych przy ul. Okólnej w Koninie	2016, 2019-2020	Miasto Konin (Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Koninie)	86 100,00	środki własne miasta Konina	nie zrealizowano	Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej i studium wykonalności
154.	Kosze uliczne w ramach KBO "Pojemniki na psie odchody"	2016	Miasto Konin (Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Koninie)	29 704,50	środki własne miasta Konina	zrealizowano	Zakupiono 50 szt. Koszy ulicznych

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
155.	Udzielanie dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej związanych z budową przyłącza kanalizacyjnego i przyłączeniem nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej	2015-2016	Miasto Konin (Wydział Gospodarki Komunalnej UM w Koninie)	927 867,39	środki własne miasta Konina (środki w ramach ochrony środowiska)	zrealizowano	W 2015 r. zawarto 154 umowy dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej związanych z budową przyłącza kanalizacyjnego i przyłączeniem nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej. W 2016 r. zawarto 68 umów dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej związanych z budową przyłącza kanalizacyjnego i przyłączeniem nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej.
156.	Budowa gazociągów średniego ciśnienia w mieście Konin	2015	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Poznaniu	361 723,06	Środki własne	zrealizowano	Budowa gazociągów średniego ciśnienia
157.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obrębie Konin- Międzylesie	od 07.02.2012 do 16.11.2015	Miasto Konin (Wydział Rozwoju Gospodarczego UM w Koninie)	19 518 648,22	Budżet miasta Konina oraz środki EFRR w ramach POIG	zrealizowano	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych o powierzchni ok. 34 ha, w zakresie sieci: 1. Sieci wodociągowej o dł. 4059,0 mb 2. Kanalizacji sanitarnej o dł. 3295,0 mb 3. Kanalizacji deszczowej o dł. 2345,0 mb 4. Sieci gazowej ś/c o dł. 2308,0 mb 5. Przebudowa sieci gazowej ś/c o dł. 99,0 mb 6. Budowa sieci elektroenergetycznej SN i nN o dł. 7536,0 mb wraz ze stacją trafo 7. Budowa sieci telekomunikacyjnej o łącznej dł. 2347,3 mb 8. Budowa układu komunikacyjnego na terenie strefy inwestycyjnej w tym: drogi wewnętrzne, droga serwisowa, dwa parkingi na 72 miejsca postojowe oraz chodniki, ścieżki rowerowe, tereny zieleni

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
158.	Przebudowa rowów melioracyjnych w obrębie Konin- Międzylesie	od 20.01.2015 do 15.06.2015	Miasto Konin (Wydział Inwestycji UM w Koninie)	480 814,62	Budżet miasta Konina	zrealizowano	Wykonano przebudowę, odtworzenie oraz konserwację istniejących rowów melioracyjnych, położonych w obrębie Międzylesie, Maliniec oraz Wola Łaszczoza w gm. Kazimierz Biskupi. Rowy objęte przebudową są odbiornikami wód opadowych z dróg i parkingów wybudowanych na terenach inwestycyjnych
159.	Założenie 2 sadów na nieruchomościach miasta Konina przy ul. Szpitalnej i ul. Południowej	2015	Miasto Konin (Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Koninie)	26 000,00	ze środków budżetu KBO	zrealizowano	Założono ogólnodostępne sady tradycyjne wielogatunkowe na nieruchomościach miasta Konina o łącznej pow. 0,7 ha
160.	Nasadzenie drzew w obrębach: Pątnów, Łężyń	2015	Miasto Konin (Wydział Gospodarki Nieruchomościami w Koninie)	9 974,00	budżet miasta Konina	zrealizowano	Nasadzono 171 szt. Drzew liściastych na placach i skwerach na terenie zabudowy wielomieszkaniowej w obrębach: Pątnów, Łężyń
161.	kontrole w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji	2015	Powiat Kościański	b.d.	w ramach zadań własnych	zrealizowano	Kontrole złóż kopalin pospolitych w zakresie wykonywania postanowień udzielonych koncesji
162.	Likwidacja azbestu	2015	Powiat Kościański	67 113,68	Powiat Kościan, WFOŚiGW	zrealizowano	Likwidacja azbestu z obiektów zlokalizowanych na terenie powiatu kościańskiego
163.	Program regulacji liczebności lisa w celu restytucji zająca szaraka	2015	Powiat Kościański	17 888,40	Powiat Kościan	zrealizowano	Program obejmuje działania mające na celu zwiększenie liczebności zwierzyny drobnej w tym zająca szaraka
164.	Prowadzenie nadzoru nad lasami	2015	Powiat Kościański	70 654,00	Powiat Kościan	zrealizowano	Nadzór nad lasami niestanowiącymi Własności Skarbu Państwa

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieuwjęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
165.	Plany urządzania lasu	2016	Powiat Kościański	34 083,67	Powiat Kościan	zrealizowano	Wykonanie planów urządzania lasów dla gm. Kościan i Krzywiń
166.	Konserwacja urządzeń melioracyjnych	2015	Powiat Kościański	60 000,00	Powiat Kościan	zrealizowano	Wykonanie konserwacji urządzeń melioracyjnych na terenie powiatu kościańskiego
167.	Opinia dendrologiczna kasztanowca	2016	Powiat Kościański	3 690,00	Powiat Kościan	zrealizowano	Przeprowadzenie badania dendrologicznego pomnika przyrody
168.	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Pniewy	2015	Gmina Pniewy	68 450,00	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, Środki własne	zrealizowano	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Pniewy oraz projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Pniewy
169.	Demontaż i azbestu i unieszkodliwianie odpadów azbestu	2015	Gmina Pniewy	21 082,00	środki własne	zrealizowano	Na podstawie uchwały nr XLI/349/14 Rady Miejskiej Pniewy z dnia 11 września 2014r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy finansowej w likwidacji wyrobów zawierających azbest” (Dz. Urz. Woj. z 2014 r. poz. 5810), właściciele wyrobów azbestowych mogą się ubiegać o dotacje na usuwanie azbestu

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
170.	Monitoring zamkniętego składowiska	2015	Gmina Pniewy	4 780,00	środki własne	zrealizowano	Monitoring zamkniętego składowiska odpadów komunalnych w m. Dęboryce. Pomiar poziomu wód podziemnych w 3 piezometrach; badanie fizykochemiczne z piezometrów; badanie fizykochemiczne wód odciekowych; badanie składu i emisji gazów składowiskowych; kontrola osiadania powierzchni składowiska; zestawienie odpadów atmosferycznych dla regionu Dęboryce
171.	Budowa PSZOK	14.06.2014 - 1.02.2015 r.	Gmina Pniewy	1 205 201,00	w części ze środków własnych	zrealizowano	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów na terenie gminy Pniewy
172.	Opracowanie projektu wzbogacania składu gatunkowego sztucznych odnowień leśnych przy dostosowaniu do naturalnej mozaikowości siedlisk	2015-2016	Nadleśnictwo Pniewy	280 000,00	środki własne	zrealizowano	Odnawianie powierzchni leśnych zgodnie z planem Urządzenia Lasu. Przebudowa drzewostanów, wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów w ramach rębni złożonej i zupełnej
173.	Remont kapitalny dachu wraz z ociepleniem i założeniem nowej dachówki oraz wzmocnienie konstrukcji, częściowe ocieplenie i malowanie elewacji budynku mieszkalnego wielorodzinnego położonego przy ul. Rusztowej 8 w Szamotułach	31.09. - 30.12.2015 r.	ZKZL (Gmina Szamotuły)	209 970,76	Zadania inwestycyjne realizowane w oparciu o uchwalony budżet Gminy Szamotuły na rok 2015	zrealizowano	Zadanie realizowane w oparciu o Pozwolenia: nr 186/2015/A i 112/2015/A. Powiatowego Konserwatora Zabytków w Szamotułach oraz Decyzję nr 571/2015 Starosty Powiatu Szamotulskiego
174.	Remont kapitalny dachu wraz z dociepleniem i założeniem nowej dachówki na budynku mieszkalnym położonym przy ul. Poznańskiej 20 w Szamotułach	20.11. - 18.12.2015 r.	ZKZL (Gmina Szamotuły)	37 508,32	Zadanie realizowane ze środków własnych, zabezpieczonych w budżecie ZKZL na realizację różnych prac remontowych	zrealizowano	Zadanie zrealizowane w oparciu o Pozwolenie 191/2015/A Powiatowego Konserwatora Zabytków w Szamotułach

Zadania zrealizowane w latach 2015-2016, nieujęte w Programie Ochrony Środowiska dla woj. wielkopolskiego							
Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Poniesione koszty [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania [zrealizowano/ nie zrealizowano]	Opis zadania
175.	Demontaż starych okien wykonanych z drewna, dostawa i montaż nowych wykonanych z PCV lub drewna wraz z obróbką (wypełnienie ubytków masą tynkarską), w mieszkaniach będących w administracji ZKZL	19.10.- 11.12.2015	ZKZL (Gmina Szamotuły)	48 146,40	Zadanie realizowane ze środków własnych, zabezpieczonych w budżecie ZKZL na realizację różnych prac remontowych	zrealizowano	W ramach realizacji zadania wymieniono 68 szt. starych okien na wykonane z PCV: 65 szt. oraz okna wykonane z drewna: 3 szt.
176.	Demontaż starych okien wykonanych z drewna, dostawa i montaż nowych wykonanych z PCV lub drewna wraz z obróbką (wypełnienie ubytków masą tynkarską), w mieszkaniach będących w administracji ZKZL	10.10.19.12. 2016	ZKZL (Gmina Szamotuły)	52 901,54	Zadanie realizowane ze środków własnych, zabezpieczonych w budżecie ZKZL na realizację różnych prac remontowych	zrealizowano	W ramach realizacji zadania wymieniono 50 szt. starych okien na: okna wykonane z PCV: 42 szt. oraz okna wykonane z drewna: 8 szt.
Łączne koszty zadań dodatkowych w latach 2015-2016				61 763 479,18			

5. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITOROWANIA EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Podstawą monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska przyrodniczego. W celu nadzoru nad realizacją opracowanego programu przyjęte zostały wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Wskaźniki monitorowania powinny być mierzalne, aby jak najlepiej zweryfikować i porównać stan zaawansowania realizacji POŚ w poszczególnych latach.

Do oceny efektywności wdrażania Programu ochrony środowiska na terenie województwa wielkopolskiego użyto wybranych wskaźników rekomendowanych w Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020.

Za rok bazowy przyjęto rok 2014, poprzedzający analizowane w raporcie lata 2015-2016. Wartości wskaźników monitorowania przedstawia poniższa tabela, wskaźniki przedstawiono również w formie graficznej na wykresach (podrozdział 5.1.).

Zgodnie z poprzednim Raportem za lata 2013-2014 trend zmian poszczególnych wskaźników oznaczono następująco:

- bez zmian,
- ↑ tendencja wzrostowa,
- ↓ tendencja spadkowa.

Tabela 38. Wskaźniki monitorowania Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego za lata 2014 – 2016

Lp.	Wskaźnik monitorowania POŚ	Wartość wskaźnika			Trend zmian
		2014	2015	2016	
1.	liczba stref o klasie C wg kryterium ochrony zdrowia	dla pyłu PM10 – 3 dla pyłu PM2,5 – 1 dla BaP - 3	dla pyłu PM10 – 3 dla pyłu PM2,5 – 2 dla BaP - 3	dla pyłu PM10 – 3 dla pyłu PM2,5 – 2 dla BaP – 3 dla O ₃ - 2	Nie dotyczy
2.	poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej	Tab. 18	Tab. 19	Tab. 20	Nie dotyczy
3.	emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	zanieczyszczenia gazowe: 16 323 090 Mg zanieczyszczenia pyłowe: 4 655 Mg	zanieczyszczenia gazowe: 16 305 965 Mg zanieczyszczenia pyłowe: 4 886 Mg	zanieczyszczenia gazowe: 15 427 033 Mg zanieczyszczenia pyłowe: 4 904 Mg	↓
4.	odbiorcy energii elektrycznej	1 170 400	1 176 937	1 200 845	↑
5.	zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w kWh	3401,79	3479,68	3616,13	↑
6.	przylączy sieci gazowej	236 529	242 797	256 780	↑
7.	odsetek ludności korzystającej z gazu	47,4%	47,4%	47,5%	↑
8.	długość sieci ciepłej	1 801 km	1 744 km	1 610 km	↓
9.	liczba instalacji OZE	237	b.d.	346	↑
10.	przypadki przekroczeń krótkookresowych wskaźników poziomu dźwięku LAeqD i LeqN	17	18	12	↓

Lp.	Wskaźnik monitorowania POŚ	Wartość wskaźnika			Trend zmian
		2014	2015	2016	
11.	przypadki przekroczeń długookresowych wskaźników poziomu dźwięku LDWN i LN	4	0	1	↓
12.	przypadki przekroczenia dopuszczalnych wartości równoważnego poziomu hałasu w otoczeniu lotniska Ławica	3	2	b.d.	↓
13.	przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	0	0	0	-
14.	liczba (odsetek) JCWP rzecznych o stanie/potencjale ekologicznym co najmniej dobrym – badanych w danym roku	15 (31,9%)	34 (61,8%)	24 (24,49%)	↑
15.	liczba (odsetek) JCWP rzecznych o stanie chemicznym dobrym – badanych w danym roku	24 (66,7%)	28 (71,8%)	42 (51,9%)	↓
16.	liczba (odsetek) JCWP jeziornych o stanie/potencjale ekologicznym co najmniej dobrym – badanych w danym roku	8 (28,6%)	9 (36,0%)	7 (19,4%)	↓
17.	liczba (odsetek) JCWP jeziornych o stanie chemicznym dobrym – badanych w danym roku	17 (85%)	16 (80%)	25 (62,5%)	↓
18.	liczba stanowisk monitoringu JCWPd, dla których stwierdzono co najmniej dobry stan – badanych w danym roku	14 (18%)	22 (31%)	50 (38%)	↑
19.	realizacja inwestycji małej retencji wodnej w danym roku: - nakłady inwestycyjne - liczba obiektów - przyrost pojemności	26 040 tys. zł 84 obiekty 1 131,7 dam ³	5 137 tys. zł 74 obiekty 845,9 dam ³	7 260 tys. zł 66 obiektów 1009,3 dam ³	↓ ↓ ↓
20.	pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	1 704,8 hm ³	1 505,7 hm ³	1 643,5 hm ³	↓
21.	zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	123,4 hm ³	128,2 hm ³	129,1 hm ³	↑
22.	ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód lub do ziemi: - ogółem - nieoczyszczane	215,051 hm ³ 0,4 hm ³	222,664 hm ³ 0,318 hm ³	243,711 hm ³ 0,338 hm ³	↑ ↓
23.	długość sieci wodociągowej	31 309,2 km	31 889,4 km	32 129,2 km	↑
24.	długość sieci kanalizacyjnej	12 457,4 km	13 114,9 km	13 497,1 km	↑
25.	odsetek ludności korzystającej z wodociągu	ogółem - 96,2 % na wsi - 94,4 %	ogółem - 96,4 % na wsi - 94,6 %	ogółem - 96,4 % na wsi - 94,7 %	↑ ↑
26.	odsetek ludności korzystającej z kanalizacji	ogółem - 69,7 % na wsi - 43,7 %	ogółem - 70,6 % na wsi - 45,1 %	ogółem - 71,4 % na wsi - 46,6 %	↑ ↑
27.	ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	109 583 dam ³	109 982,0 dam ³	114 763,0 dam ³	↑

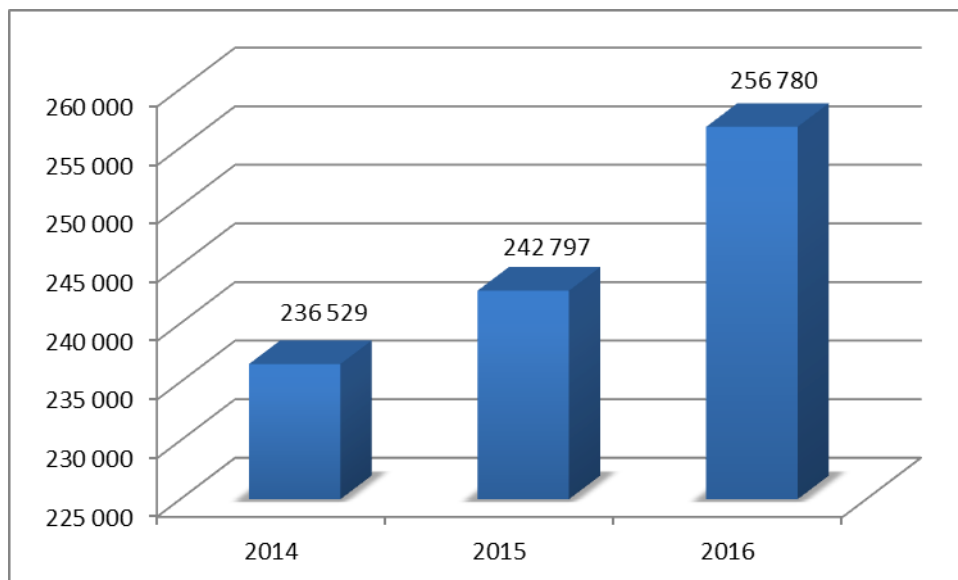
Lp.	Wskaźnik monitorowania POŚ	Wartość wskaźnika			Trend zmian
		2014	2015	2016	
28.	miasta obsługiwane przez oczyszczalnie ścieków	109	114	109	↓
29.	liczba oczyszczalni ścieków: - ogółem - z podwyższonym usuwaniem biogenów	441 104	436 105	436 101	↓ ↓
30.	Wypełnienie wymagań KPOŚK: - liczba aglomeracji - łączna rzeczywista liczba mieszkańców w aglomeracjach - łączna liczba oczyszczalni w aglomeracjach - w tym liczba oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów - łączna długość sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) w aglomeracjach	- 187 - 2 861 677 - 203 - 59 - 12 022,97 km	- 189 - 2 720 673 - 202 - b.d. - 12 061,90 km	-182 - 2 618 740 - 197 - b.d. - 12 335,8 km	↓ ↓ ↓ b.d. ↑
31.	udział gleb kwaśnych	71%	73%	69%	↓
32.	powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych	156 842 ha	156 842 ha	159 766 ha	↑
33.	powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji	10 156 ha w tym: - zdewastowane 9 949 ha - zdegradowane 207 ha	10 246 ha w tym: - zdewastowane 10 023 ha - zdegradowane 223 ha	10 856 ha w tym: - zdewastowane 10 564 ha - zdegradowane 292	↑ ↑ ↑
34.	powierzchnia gruntów zrehabilitowanych	342 ha	377 ha	404 ha	↑
35.	liczba gospodarstw ekologicznych z certyfikatem powierzchnia ekologicznych użytków rolnych	859 37 478 ha	725 30 599 ha	592 23 459 ha	↓ ↓
36.	masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych	852 034,00 Mg	858 182,4 Mg	888 629,3 Mg	↑
37.	masa odpadów zebranych selektywnie	190 992,70 Mg	197 330,40 Mg	228 313,00 Mg	↑
38.	liczba instalacji o statusie regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych	15	20	30	↑
39.	liczba instalacji przeznaczonych do zastępczej obsługi regionów gospodarki odpadami	60	40	34	↓
40.	masa odpadów zdeponowanych na składowiskach	336 594 Mg	354 535 Mg	248 016 Mg	↓
41.	lesistość	25,7 %	25,7 %	25,7 %	-
42.	powierzchnia: gruntów leśnych lasów	787 559 ha 767 531 ha	787 933 ha 767 846 ha	787 943 ha 767 937 ha	↑ ↑

Lp.	Wskaźnik monitorowania POŚ	Wartość wskaźnika			Trend zmian
		2014	2015	2016	
43.	zalesienia użytków rolnych i nieużytków w danym roku	125 ha	78 ha	80 ha	↓
44.	powierzchnia obszarów prawnie chronionych	943 994,64 ha	944 053,12 ha	943 927,64 ha	↓
45.	liczba pomników przyrody	3 819	3 884	3 909	↑
46.	tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej: - ogółem - w miastach	5 946,36 ha 3 763,3 ha	5 782,05 ha 3 592,1 ha	6 306,18 3 857,3 ha	↑ ↑
47.	liczba poważnych awarii	0	0	0	-
48.	nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca	na ochronę środowiska: 414 zł na gospodarkę wodną: 77 zł	na ochronę środowiska: 582 zł na gospodarkę wodną: 40 zł	na ochronę środowiska: 159 zł na gospodarkę wodną: 32 zł	↓ ↓
49.	wydatki budżetu województwa: - w dziale: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 424 504,63 zł	8 448 446,83 zł	7 414 169,17 zł	↑
	- w dziale: Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	3 327 900,68 zł	3 781 443,54 zł	4 149 251,23 zł	↑
	- w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych	2 744 810,91 zł	5 053 638,08 zł	4 709 453,41 zł	↑
50.	udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	18,3 %	19,1%	20,0%	↑

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, WIOŚ, URE

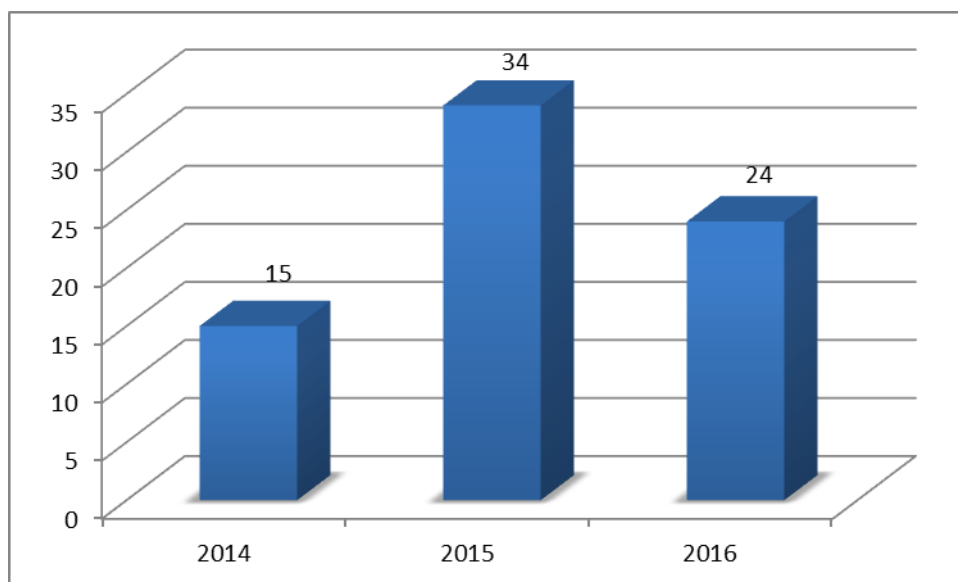
5.1 Graficzne przedstawienie tendencji zmian stanu środowiska na terenie województwa wielkopolskiego – podsumowanie

Wykres 2. Przyłącza sieci gazowej na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [szt.]

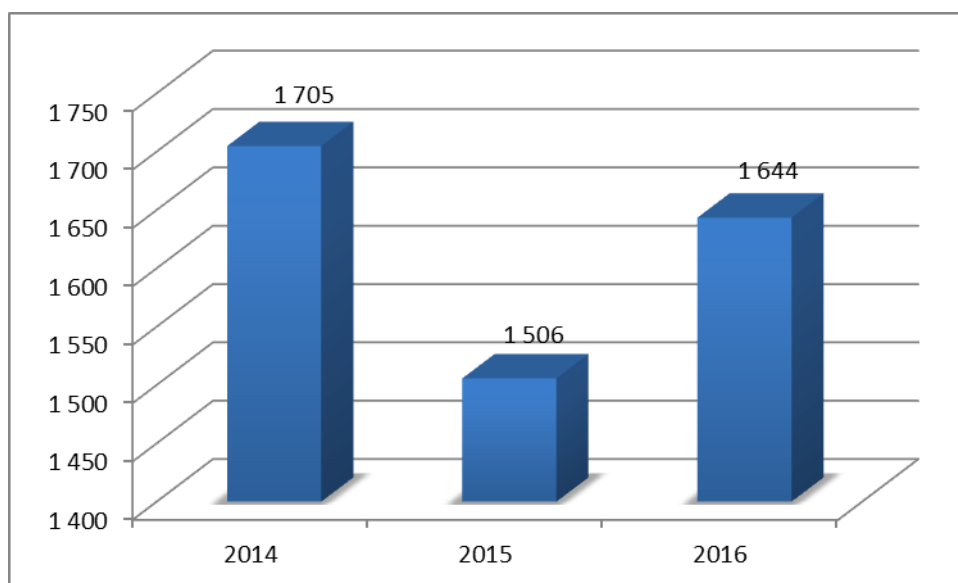
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 3. Liczba JCWP rzecznych o stanie/potencjale ekologicznym co najmniej dobrym na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016

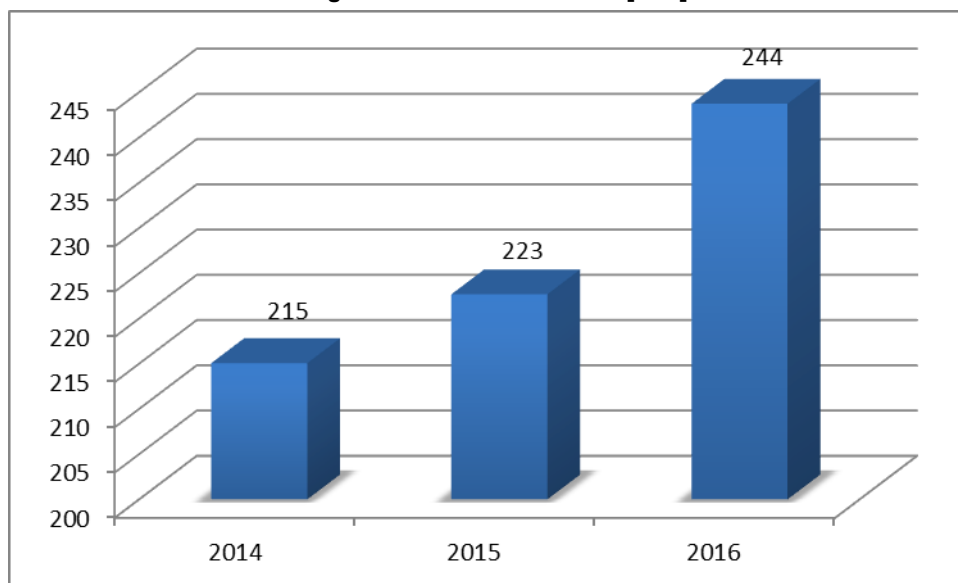
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ w Poznaniu

Wykres 4. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w woj. wielkopolskim w latach 2014-2016 [hm³]

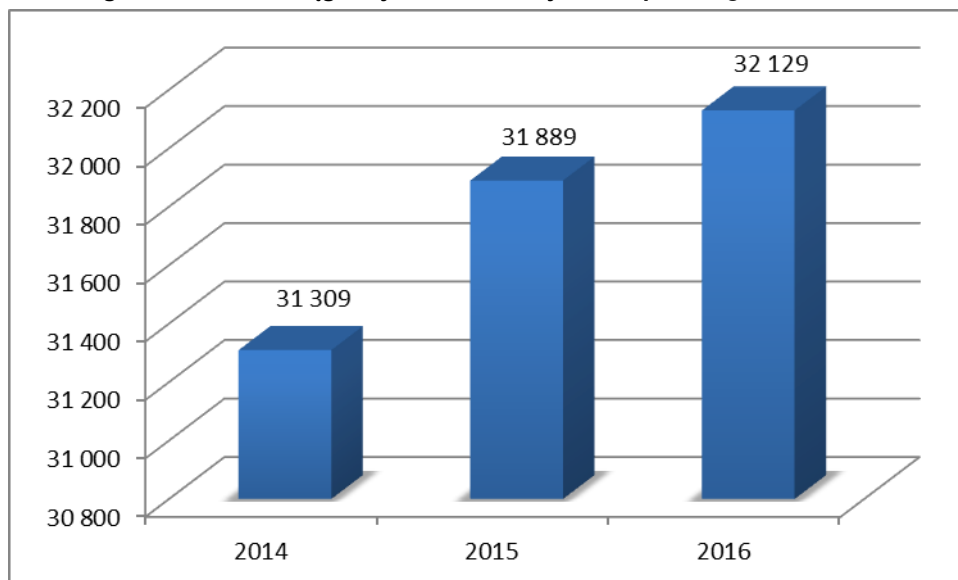
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 5. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód lub do ziemi – ogółem w latach 2014-2016 [hm³]

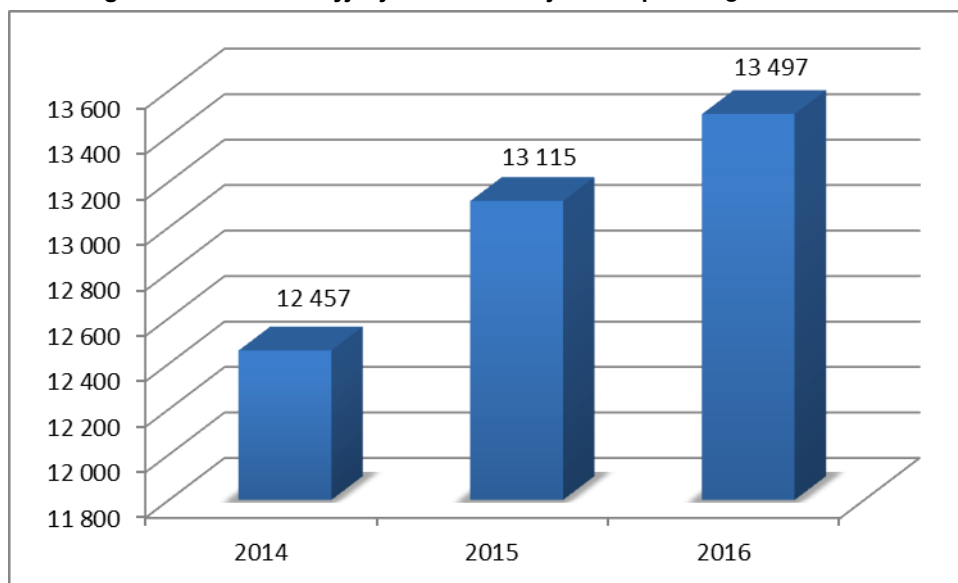
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 6. Długość sieci wodociągowej na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [km]

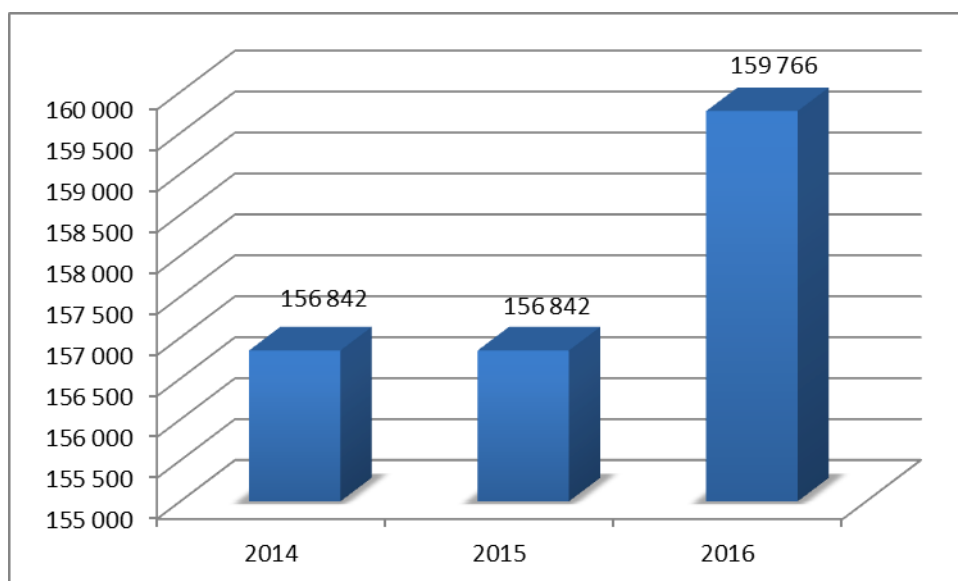
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [km]

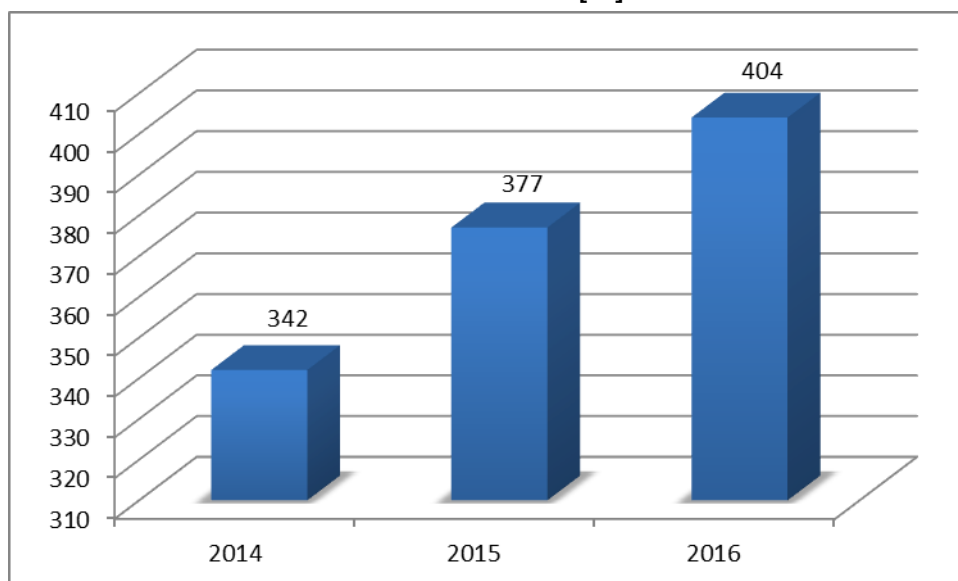
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 8. Powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [ha]

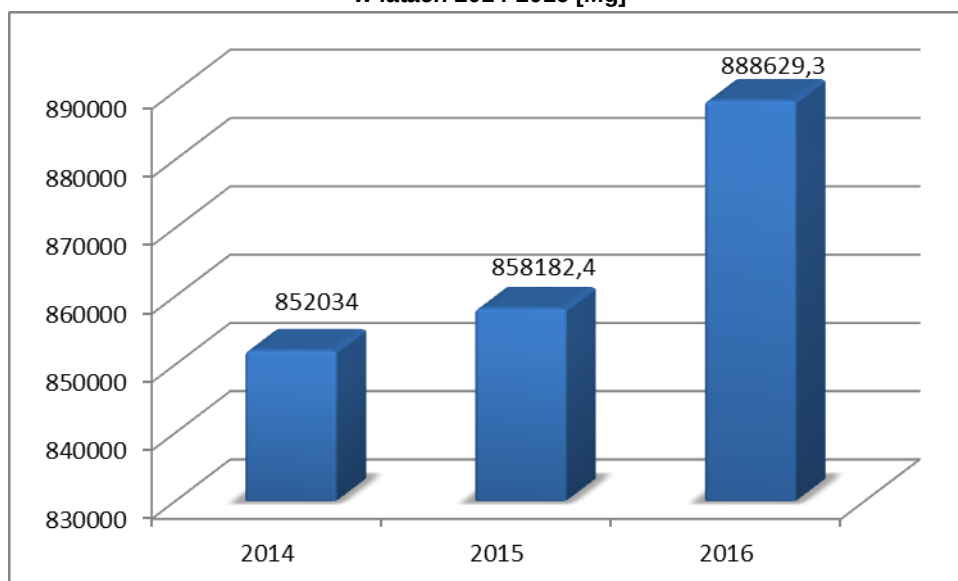
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 9. Powierzchnia gruntów zrekultywowanych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [ha]

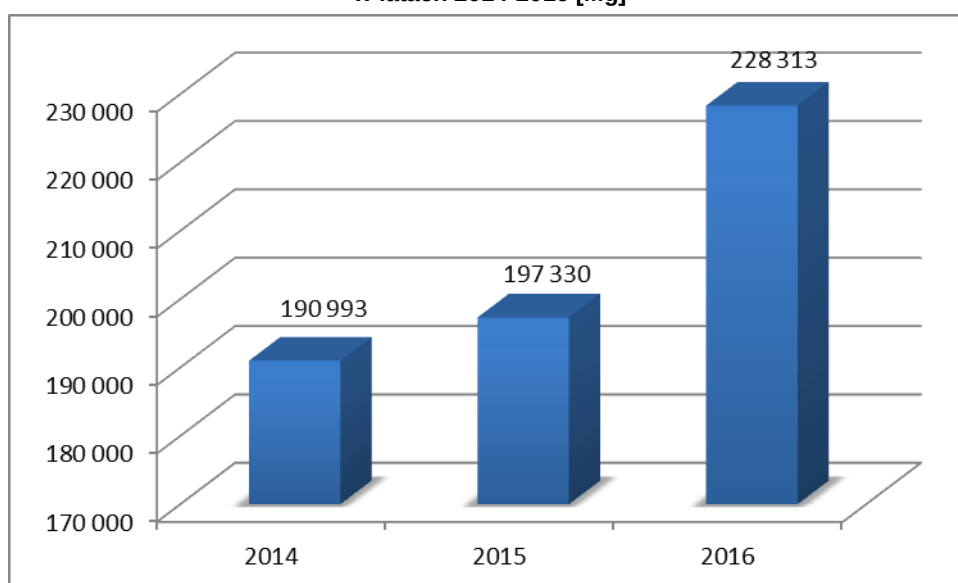
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 10. Masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [Mg]

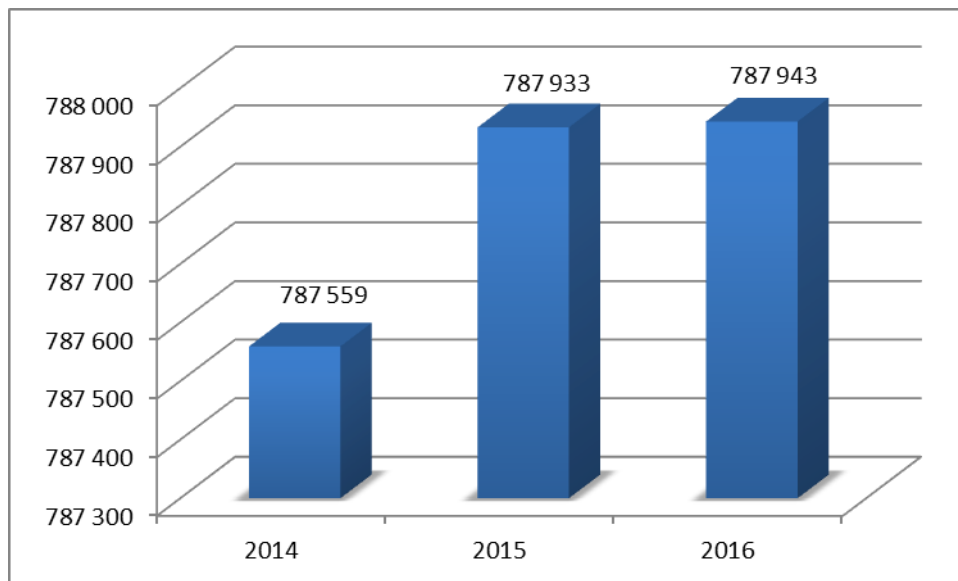
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMWW

Wykres 11. Masa odpadów zebranych selektywnie na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [Mg]

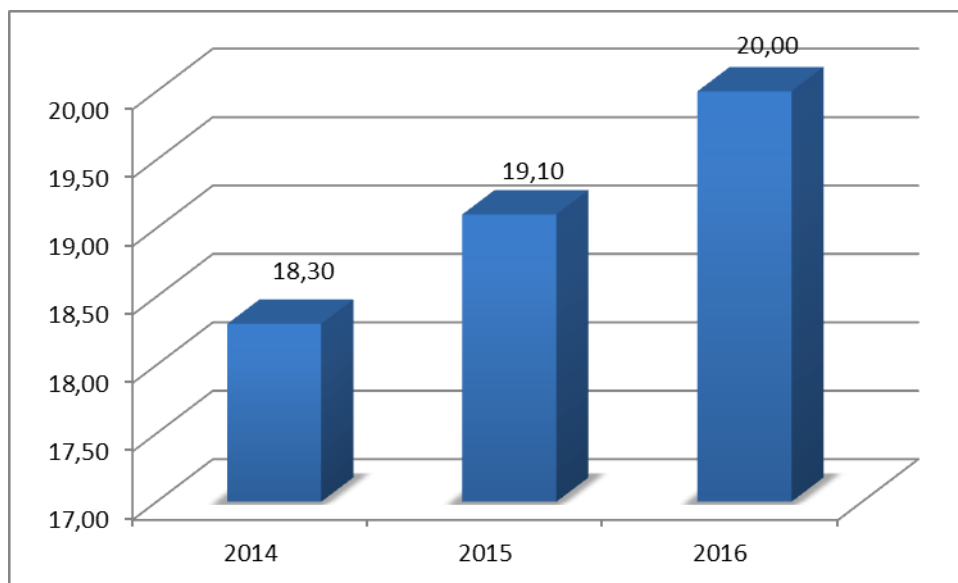
Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego za lata 2014-2016

Wykres 12. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie woj. wielkopolskiego w latach 2014-2016 [ha]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 13. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

6. PODSUMOWANIE

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego obejmuje lata 2015-2016. Głównym celem opracowania jest analiza realizacji zadań, które były zaplanowane do wykonania w zakresie poprawy stanu środowiska na terenie województwa. Przedstawiono również tendencję zmian jakie zachodzą na podstawie wskaźników monitorowania Programu ochrony środowiska.

Zmiany stanu środowiska widoczne są w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z dwuletniego okresu realizacji celów i zadań ekologicznych ukazuje tendencję zmian i efekt realizacji zadań. Wskaźniki monitorowania Programu ochrony środowiska zostały przedstawione w trzech okresach: na koniec roku 2014 (rok bazowy), 2015 i 2016.

Raport opiera się o dane powszechnie dostępne, publikowane przez Główny Urząd Statystyczny oraz dane uzyskane z instytucji zobowiązanych do udostępniania informacji o środowisku.

Na podstawie otrzymanych odpowiedzi od jednostek samorządu terytorialnego oraz innych instytucji odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie województwa wielkopolskiego i danych zawartych w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego sporządzono Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego za lata 2015-2016. W związku z tym, że nie wszystkie instytucje odpowiedziały na przesłane ankiety, a także nie wszystkie zadania wskazane w Programach ochrony środowiska zostały przypisane odpowiednim jednostkom, dane w raporcie są niepełne. Znaczna część ankiet nie zawierała również kompletnych danych. Największy problem dla ankietowanych stanowiło dopasowanie kosztów do konkretnych zadań wyznaczonych przez Program ochrony środowiska lub wydzielenie z kosztów całkowitych sum wydanych w konkretnym okresie sprawozdawczym lub na konkretne zadanie.

Łączne poniesione koszty na ochronę środowiska kształtowały się na poziomie 723 601 833,57 zł. W roku 2015 była to kwota 274 121 879,89 zł, w roku 2016 - 449 479 953,68 zł, natomiast zadania dodatkowe w latach 2015-2016 wygenerowały koszty na poziomie 61 763 479,18 zł.

Główne nakłady finansowe zostały skierowane na zadania z ochrony zasobów wodnych, na które przeznaczono 275 834 143,63 zł. Następnie w kolejności sklasyfikowały się zadania z zakresu ochrony powietrza, generując koszty 230 182 386,91 zł, gospodarki odpadami – 55 104 437,86 zł, zagrożenia poważnymi awariami – 54 756 187,82 zł, ochrony przyrody i krajobrazu – 53 447 679,23 zł, ochrony mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi – 41 508 469,81 zł oraz edukacji ekologicznej – 11 839 213,27 zł. Najmniej kosztów generowały zadania z zakresu ochrony gleb – 657 003,68 zł oraz monitoringu środowiska – 272 311,36 zł. Zadania dodatkowe, nieujęte w programach ochrony środowiska generowały koszty na poziomie 61 763 479,18 zł.

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w okresie sprawozdawczym 2015-2016 były środki własne gmin, powiatów, przedsiębiorstw i instytucji realizujących, wspierane przez środki unijne oraz kredyty i pożyczki

bankowe. Środki finansowe na realizację działań z zakresu ochrony środowiska w województwie wielkopolskim w latach 2015-2016 pochodziły z następujących źródeł:

- źródła publiczne: budżet państwa, budżety powiatów i gmin,
- źródła prywatne: środki własne instytucji i przedsiębiorstw, kredyty i pożyczki, środki osób fizycznych,
- środki unijne.

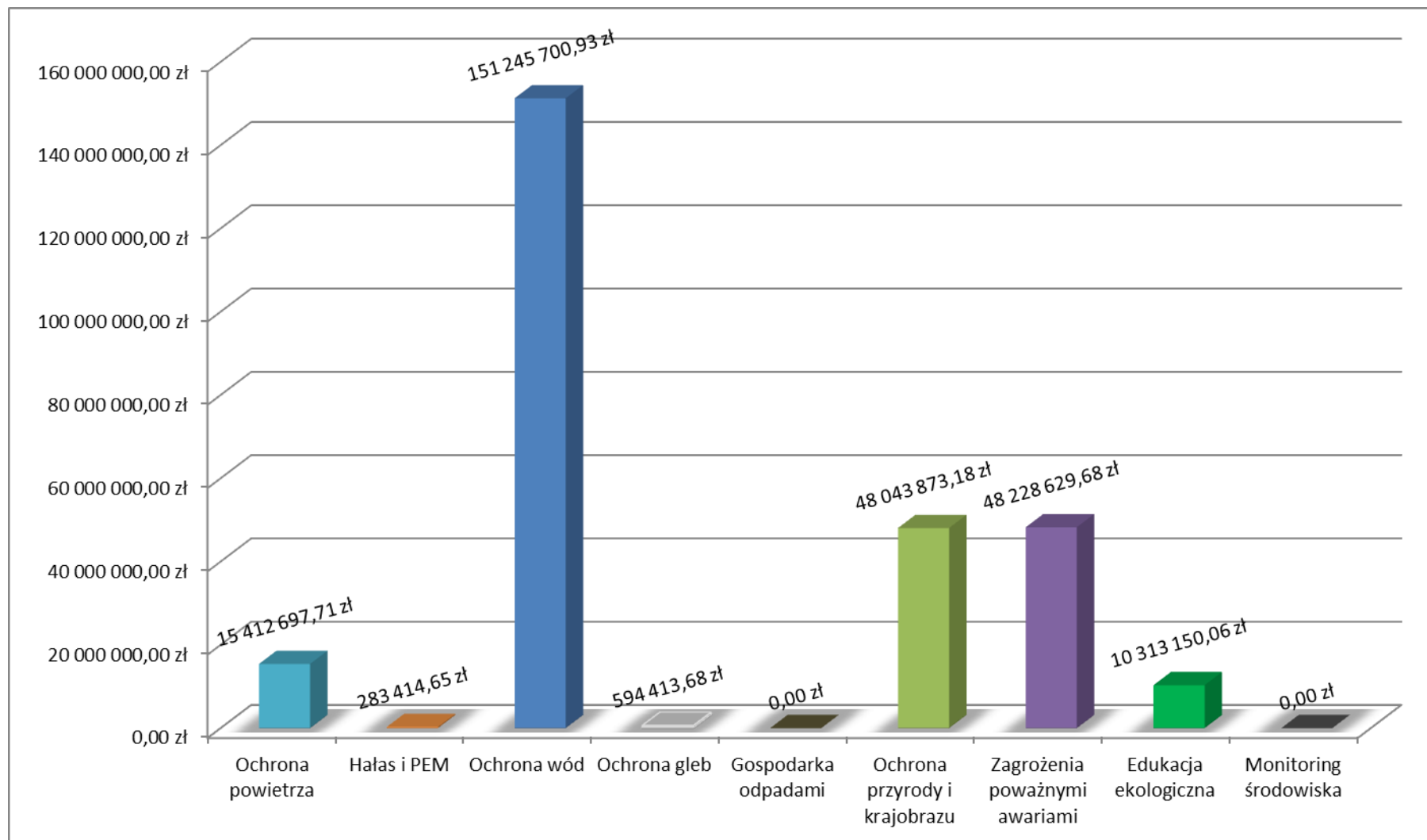
Tabela 39. Koszty poniesione na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2015 – 2016

Obszar wyznaczony w Programie ochrony środowiska	Poniesione koszty w roku 2015	Poniesione koszty w roku 2016	Poniesione koszty za lata 2015-2016
Ochrona powietrza	15 412 697,71 zł	214 769 689,20 zł	230 182 386,91 zł
Ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi	283 414,65 zł	41 225 055,16 zł	41 508 469,81 zł
Ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno - ściekowa	151 245 700,93 zł	124 588 442,70 zł	275 834 143,63 zł
Ochrona gleb oraz zasobów naturalnych	594 413,68 zł	62 590,00 zł	657 003,68 zł
Racjonalna gospodarka odpadami	-	55 104 437,86 zł	55 104 437,86 zł
Ochrona przyrody i krajobrazu	48 043 873,18 zł	5 403 806,05 zł	53 447 679,23 zł
Zagrożenia poważnymi awariami	48 228 629,68 zł	6 527 558,14 zł	54 756 187,82 zł
Edukacja ekologiczna	10 313 150,06 zł	1 526 063,21 zł	11 839 213,27 zł
Monitoring środowiska	-	272 311,36 zł	272 311,36 zł
Łącznie	274 121 879,89 zł	449 479 953,68 zł	723 601 833,57 zł
Zadania dodatkowe	-	-	61 763 479,18 zł
Łączne koszty generowane przez zadania z zakresu ochrony środowiska	785 365 312,75 zł		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ankietyzacji jednostek

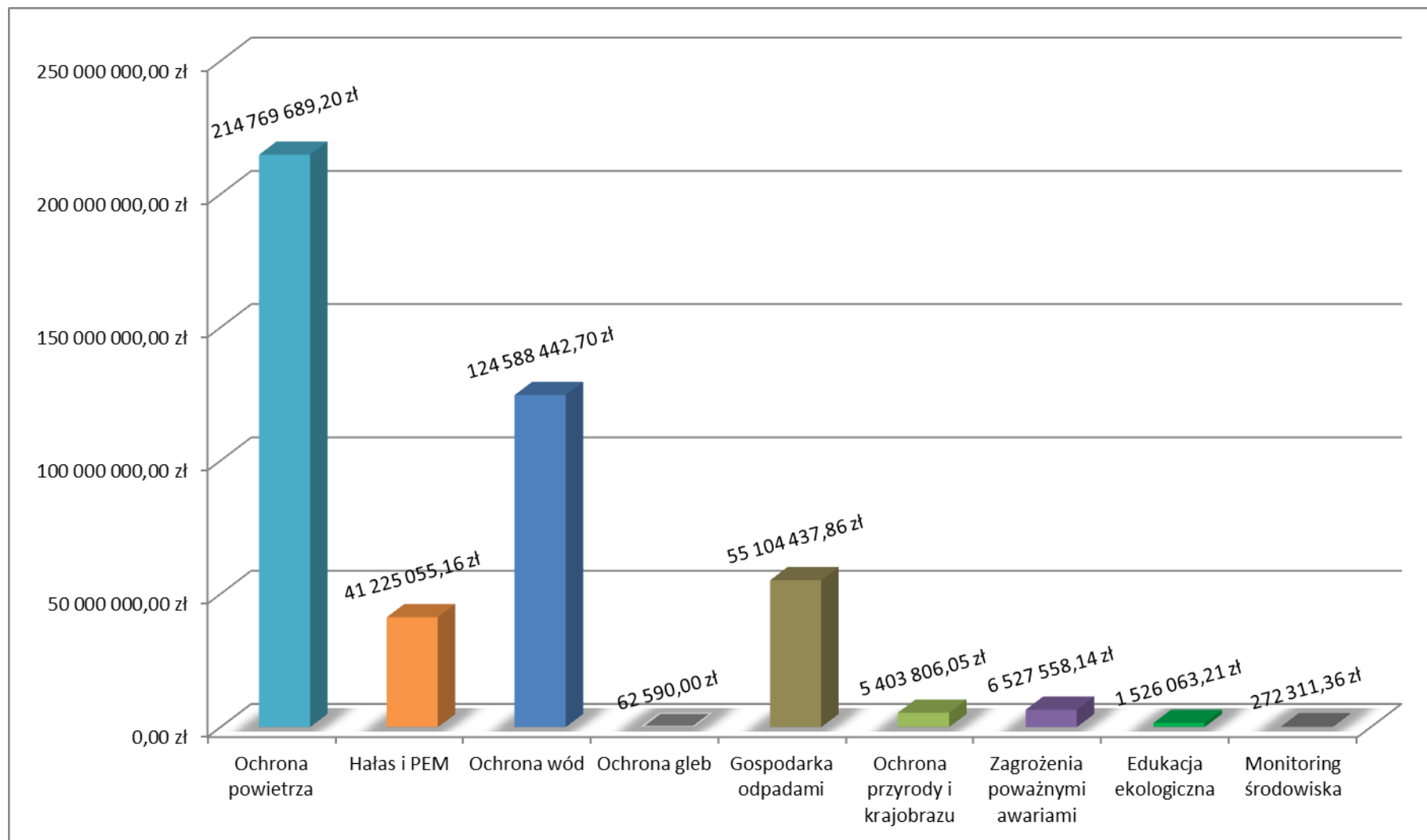
Wykresy nr 14 i 15 przedstawiają rozkład kosztów w poszczególnych obszarach działań w latach 2015 i 2016, natomiast wykres nr 16 przedstawia łączne koszty realizacji zadań wyznaczonych przez Programy ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego za lata 2015-2016.

Wykres 14. Koszty poniesione na ochronę środowiska w latach 2015

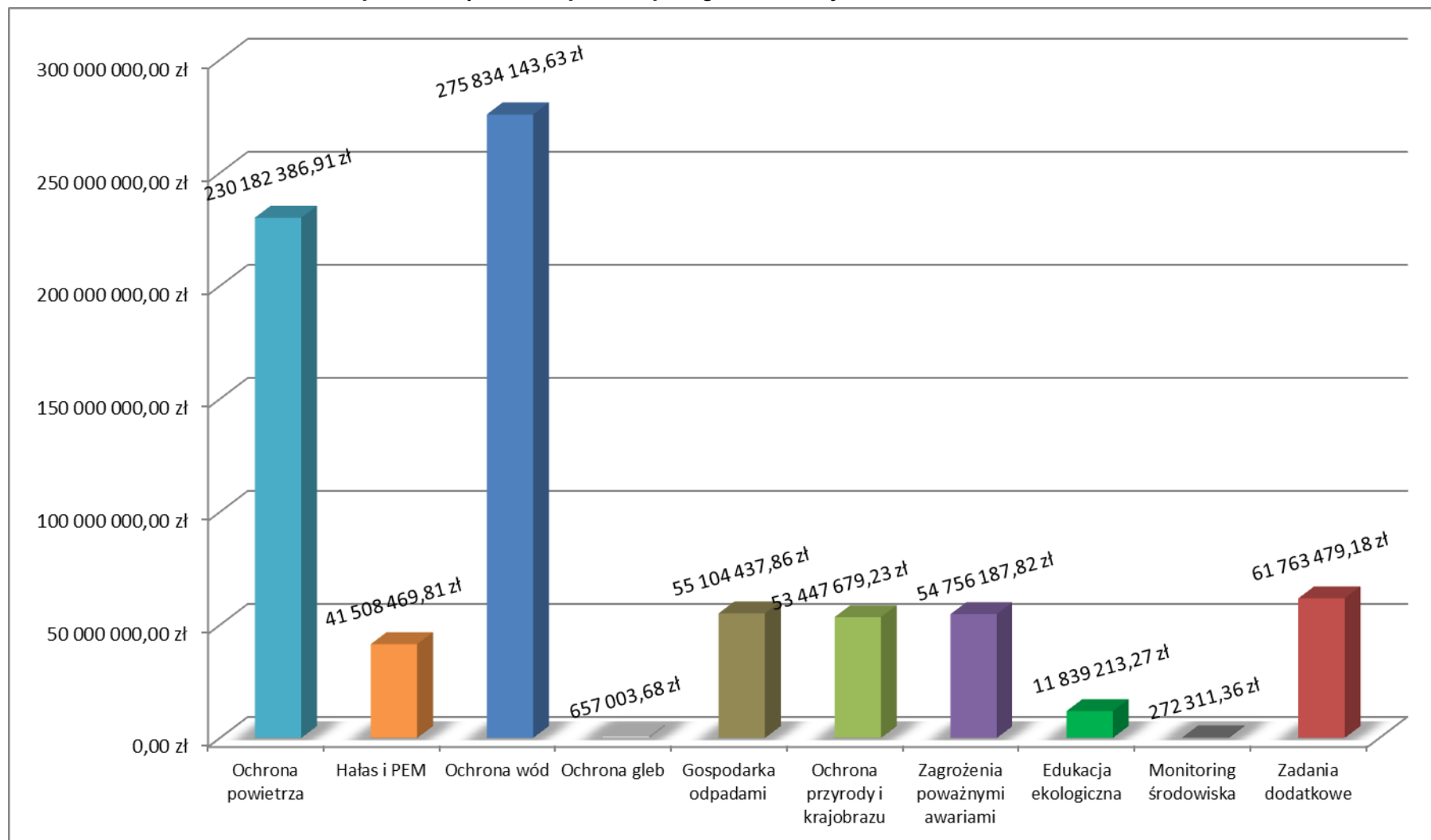
Źródło: opracowanie własne

Wykres 15. Koszty poniesione na ochronę środowiska w latach 2016

Źródło: opracowanie własne

Wykres 16. Łączne koszty realizacji Programu ochrony środowiska za lata 2015-2016

Źródło: opracowanie własne

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego mogą być przede wszystkim niedostateczne środki własne, mogące stanowić wkład własny w pozyskiwanych środkach finansowych z Unii Europejskiej, także zbyt długie procedury przetargowe, jak również brak planów i projektów branżowych. Ujęte w tabelach powyżej najważniejsze zadania w poszczególnych obszarach środowiskowych, pozwalają ocenić, w jakim wymiarze w stosunku do zakładanych planów zostały zrealizowane zamierzenia.

Reasumując stwierdza się, że na 274 wyznaczonych zadań na lata 2015-2016 łącznie zrealizowano 201 zadań, co stanowi 73,36% wykonania założonej całości. W 2015 r. wykonano 62 na 90 wyznaczonych zadań, co stanowi 68,89% założonej całości, natomiast w roku 2016 139 na 184, co stanowi 75,54% całości. Część z zadań wykonywana była w trybie ciągłym jako zadania statutowe lub zadania realizowane w ramach funkcjonowania danych jednostek (bez ponoszenia dodatkowych kosztów inwestycyjnych). Niektóre z zadań zostały zrealizowane częściowo (np. tylko przez niektóre z przypisanych jednostek).

Zaznacza się, że zrealizowano również zadania dodatkowe z zakresu ochrony środowiska, które nie były ujęte w programach ochrony środowiska (łącznie 176 zadań w latach 2015-2016).

Tabela nr 40 ukazuje stopień realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w poszczególnych latach oraz w podsumowaniu.

Tabela 40. Realizacja zadań w latach 2015-2016

Obszary	Liczba zadań 2015 r.	Zadania zrealizowane 2015 r.	Stopień realizacji 2015 r.	Liczba zadań 2016 r.	Zadania zrealizowane 2016 r.	Stopień realizacji 2016 r.	Stopień realizacji ogółem
Ochrona powietrza	10	6	60,00%	38	33	86,84%	81,25%
Ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem i polami elektromagnetycznymi	10	8	80,00%	10	5	50,00%	65,00%
Ochrona zasobów wodnych, gospodarka wodno - ściekowa	9	5	55,56%	54	40	74,07%	71,43%
Ochrona gleb oraz zasobów naturalnych	12	9	75,00%	9	7	77,78%	76,19%
Racjonalna gospodarka odpadami	-	-		16	16	100,00%	100,00%
Ochrona przyrody i krajobrazu	16	12	75,00%	32	24	75,00%	75,00%
Zagrożenia poważnymi awariami	20	9	45,00%	8	4	50,00%	46,43%
Edukacja ekologiczna	13	13	100,00%	9	2	22,22%	68,18%
Monitoring środowiska	-	-	-	8	8	100,00%	100,00%
Podsumowanie	90	62	68,89%	184	139	75,54%	73,36%

Źródło: opracowanie własne

Opis realizacji zadań w latach 2015-2016

Z analizy realizacji zadań wynika, że w latach 2015-2016 stan środowiska w województwie wielkopolskim uległ poprawie. Realizowano zadania ze wszystkich obszarów wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego.

W zakresie ochrony powietrza w 2015 r. na terenie województwa wielkopolskiego realizowano zadania dotyczące m.in.: monitoringu jakości powietrza, termomodernizacji budynków, projektów w zakresie ochrony powietrza i energetyki, wspierania ekologicznych form transportu oraz budowy systemów energetycznych wykorzystujących OZE. Monitoring jakości powietrza realizowany był w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Poznaniu. Wyniki prowadzonych badań publikowane były w formie raportów o stanie środowiska w województwie wielkopolskim. Termomodernizacjom podlegały głównie budynki użyteczności publicznej, takie jak siedziby urzędów, budynki jednostek OSP i policji, budynki szkół i ośrodków zdrowia. W ramach powyższego zadania przeprowadzano najczęściej wymianę stolarki okiennej, wymianę systemu ogrzewania i ocieplenia. Projekty w zakresie ochrony powietrza i energetyki dotyczyły przede wszystkim realizacji inwestycji w zakresie modernizacji systemu ciepłowniczego, budowy sieci ciepłowniczej i realizacji nowych połączeń do budynków mieszkalnych. Łączny koszt zrealizowanych w 2015 roku zadań wyniósł 15 412 697,71 zł.

Do najważniejszych zadań **z zakresu ochrony powietrza** realizowanych na terenie województwa wielkopolskiego w 2016 r. należy zaliczyć: modernizację budynków na terenach gmin w celu poprawy ich efektywności energetycznej, termomodernizację budynków użyteczności publicznej, budowę dróg, rozbudowę sieci ścieżek rowerowych oraz montaż efektywnego oświetlenia ulicznego. Gminy podejmowały ponadto działania planistyczne, mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w przyszłości. Z tego względu część jednostek opracowała Plany Gospodarki Niskoemisyjnej, a także uwzględniła w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego potencjalne obszary, na których możliwe będzie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Łączna kwota przeznaczona na realizację zadań w obszarze ochrony powietrza atmosferycznego wyniosła 214 769 689,20 zł.

W obszarze ochrony przed hałasem i niekorzystnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych realizowane były zadania dotyczące uwzględniania przez gminy zapisów ograniczających negatywne oddziaływanie tych czynników w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ponadto WIOŚ w Poznaniu wykonywał badania monitoringowe w zakresie pomiarów natężenia hałasu oraz promieniowania elektromagnetycznego. W 2015 roku na przeprowadzenie zadań w opisywanym obszarze przeznaczono 283 414,65 zł.

W 2016 r. największe środki inwestycyjne **w związku z ochroną środowiska przed hałasem** przeznaczone zostały na działania związane z modernizacją dróg na terenie województwa. Poprawa stanu technicznego poprzez utwardzenie dróg i poboczy przyczynia się do znacznego ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego, a także do redukcji wtórnego unosu pyłów z dróg. W mniejszym stopniu realizowano zadania związane z nasadzeniami zieleni osłonowej, stosowaniem cichych nawierzchni drogowych oraz wprowadzaniem zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących lokalizacji nowych źródeł pól elektromagnetycznych. W zakresie ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi w 2016 r. przeprowadzono działania o łącznej wartości 41 225 055,16 zł.

W 2015 r. istniejący wówczas Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu dokonywał modernizacji, odbudowy i regulacji obwałowań rzeki Warty na znacznym obszarze województwa. Ponadto jednostka prowadziła budowę i utrzymanie zbiorników wodnych. Największe środki finansowe przeznaczone zostały przez liczne jednostki na realizację projektów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (sieci wodociągowe, stacje uzdatniania wody, sieci kanalizacyjne). Zadanie to zrealizowane zostało przez 33 gminy oraz przez 4 inne jednostki. Łącznie na realizację **zadań z zakresu ochrony zasobów wodnych i gospodarki wodno-ściekowej** przeznaczono 151 245 700,93 zł.

W zakresie ochrony zasobów wodnych oraz gospodarki wodno-ściekowej w 2016 r. realizowano szereg zadań związanych z planowaniem wykorzystania wód i zapobieganiem skutkom ich niedoborów. RZGW w Poznaniu opracował m.in. plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Warty, a także Plan utrzymania wód w regionie wodnym Warty. Instytucje realizowały również zadania z zakresu budowy i modernizacji wałów przeciwpowodziowych, budowy zbiorników retencyjnych, melioracji szczegółowych oraz odbudowy kanałów. Jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły znaczne środki finansowe na rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej na terenie województwa, jak również rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacji deszczowej. Łączna kwota przeznaczona na ochronę zasobów wodnych wyniosła w 2016 r. – 124 588 442,70 zł.

Najważniejszym zadaniem realizowanym **w związku z ochroną gleb** na terenie województwa wielkopolskiego było prowadzenie rekultywacji nieczynnych składowisk odpadów przez gminy. Zgodnie z danymi uzyskanymi w wyniku przeprowadzonej ankietyzacji, na realizację tego zadania gminy przeznaczyły 359 035,46 zł. Ochrona gleb i zasobów kopalin realizowana była również poprzez uwzględnianie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W części gmin prowadzono również nasadzenia drzew i krzewów zapobiegających erozji gleb. Łącznie na realizację zadań w zakresie ochrony gleb i złóż zasobów przeznaczono w 2015 r. – 594 413,68 zł.

W 2016 r. na terenie województwa wielkopolskiego **w zakresie ochrony gleb i kopalin** prowadzone były działania opierające się głównie na stosowaniu odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na terenie części gmin prowadzono również badania glebowe, zarówno przez odpowiednie jednostki państwowe, jak i przez prywatnych właścicieli gruntów rolnych. Łącznie na ochronę gleb i kopalin województwa wielkopolskiego przeznaczono 62 590,00 zł.

W odniesieniu do **obszaru gospodarowania odpadami w 2016 r.**, na terenie województwa wielkopolskiego największe środki przeznaczone były na realizację zadania związanego z odbieraniem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych (ponad 47 mln zł). Gminy podejmowały również działania dotyczące zagospodarowania odpadów ściekowych, zakupu pojemników na odpady zmieszane i selektywnie zebrane oraz likwidacji nielegalnych wysypisk. Na podstawie opracowanych gminnych i powiatowych programów usuwania azbestu dofinansowywano również demontaż i unieszkodliwianie azbestu. W celu uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami wykonywano również budowy PSZOK oraz ich modernizacje. Łącznie na gospodarkę odpadami przeznaczono w 2016 r. - 55 104 437,86 zł.

Zadania w zakresie ochrony przyrody przewidziane do realizacji w 2015 r. dotyczyły przede wszystkim Nadleśnictw, w mniejszym stopniu również jednostek samorządu terytorialnego. Nadleśnictwa prowadziły m.in. ochronę, pielęgnację i utrzymanie terenów leśnych, realizowały ochronę lasów w oparciu o plany urządzenia lasów i uproszczone plany urządzenia lasów. Gminy podejmowały inicjatywy związane z rewitalizacją i utrzymaniem zabytkowych parków oraz zieleni miejskiej. Łączna kwota przeznaczona na ochronę przyrody w 2015 r. wyniosła 48 043 873,18 zł.

W zakresie ochrony przyrody w 2016 r. działalność jednostek samorządu terytorialnego koncentrowała się przede wszystkim na rewitalizacji i pracach pielęgnacyjnych parków, terenów rekreacyjnych, zieleni miejskiej oraz nasadzeniach zieleni drogowej, osłonowej i izolacyjnej. Powiaty wykonywały działania związane z nadzorem nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa. W trakcie realizacji znajdują się zadania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu dotyczące wykonania audytu krajobrazowego województwa. Ponadto Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego zajmował się w 2016 r. czynną ochroną cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk na terenie parków krajobrazowych. Łącznie na potrzeby ochrony przyrody w 2016 r. przeznaczono 5 403 806,05 zł.

W obszarze zagrożenia poważnymi awariami w 2015 r. część gmin realizowała zadania w zakresie doposażenia jednostek straży pożarnej w ramach poprawy systemu bezpieczeństwa chemiczno-ekologicznego. Prowadzono ponadto szkolenia dla członków OSP w zakresie obrony cywilnej, pierwszej pomocy przedmedycznej oraz szkolenia obronne. Część gmin uwzględniała również w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lokalizację zakładów dużego ryzyka (ZDR) oraz zakładów zwiększonego ryzyka (ZZR). Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej dokonywała m.in. zakupu samochodów pożarniczych, utworzenia 3 stacjonarnych komór dymowych, zakupu specjalistycznego sprzętu i wyposażenia do przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska. Łącznie na zadania w obszarze zagrożenia poważnymi awariami w 2015 r. przeznaczono w województwie wielkopolskim 48 228 629,68 zł.

Do głównych zadań gmin **w zakresie zapobiegania skutkom poważnych awarii w 2016 r.** należało doposażanie jednostek OSP oraz zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego i sorbentów. Łącznie na te dwa działania jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły ponad 6 mln zł. W części gmin dokonywano również modernizacji punktów alarmowych oraz wprowadzano systemy ostrzegania mieszkańców przed nadzwyczajnymi zagrożeniami. Całkowity koszt zadań prowadzonych w związku z ochroną przed poważnymi awariami wyniósł w 2016 r. – 6 527 558,14 zł.

W 2015 r. edukacja ekologiczna społeczeństwa odbywała się w wyniku działań gmin i powiatów. Prowadzone kampanie informacyjno-edukacyjne, imprezy o tematyce ekologicznej, konferencje i konkursy w znacznym stopniu przyczyniły się do propagowania zagadnień związanych z ochroną środowiska. Ponad 5,5 mln złotych przeznaczono również na budowę i rozbudowę ścieżek przyrodniczych i edukacyjnych, ścieżek rowerowych, tworzenie punktów widokowych oraz edukację dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie ochrony przyrody i lasu. Działania edukacyjne w znacznym stopniu prowadzone były również przez placówki oświatowe, które wyposażane były w sprzęt edukacyjny ze środków gminnych. Łączny koszt realizacji działań w zakresie edukacji ekologicznej w 2015 r. wyniósł 10 313 150,06 zł.

Do głównych zadań zrealizowanych **w ramach edukacji ekologicznej w 2016 r.** w województwie wielkopolskim zalicza się konferencja na temat Programów ochrony powietrza w województwie wielkopolskim i ich realizacji oraz propagowanie materiałów informacyjnych powstałych podczas konferencji. Istotne znaczenie miało również zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców regionu i popularyzacja wiedzy na temat walorów przyrodniczych i kulturowych regionu, realizowane przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego. Gminy i powiaty realizowały edukację ekologiczną m.in. poprzez akcje informacyjno-edukacyjne i organizację konkursów ekologicznych. Sumaryczny koszt wszystkich zadań zrealizowanych w obrębie omawianego obszaru wyniósł w 2016 r. 1 526 063,21 zł.

Monitoring środowiska w 2016 r. na terenie województwa wielkopolskiego prowadzony był przez w większości przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy oraz przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Wskazane instytucje monitorowały stan środowiska w takich obszarach jak: jakość wód powierzchniowych i podziemnych, hałas, zanieczyszczenia powietrza, pola elektromagnetyczne oraz zbierały dane meteorologiczne i hydrologiczne. Ponadto WIOŚ w Poznaniu dokonywał kontroli zakładów stwarzających potencjalne zagrożenie dla środowiska na terenie województwa. Jednym z zadań gmin było z kolei monitorowanie składowisk odpadów komunalnych. Łączny koszt monitoringu środowiska w 2016 r. wyniósł 272 311,36 zł.

Program ochrony środowiska stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska na różnych szczeblach administracyjnych. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska jest to, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki wdrożenia wymagań obowiązujących w tym zakresie prawa. Analizując realizację Programu ochrony środowiska należy pamiętać, że zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają samorządy i podmioty gospodarcze.

Do najważniejszych zadań z zakresu ochrony środowiska, zrealizowanych przez jednostki działające na terenie województwa wielkopolskiego, można zaliczyć te z zakresu ochrony jakości powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, monitoringu środowiska oraz ochrony przyrody, których realizacja wpłynęła na poprawę jakości życia mieszkańców i ochronę środowiska. Dowodem na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska są wskaźniki monitorowania oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań. W dalszym ciągu niezbędne jest kontynuowanie działań, które poprawią stan środowiska oraz podniosą jeszcze bardziej atrakcyjność województwa. Biorąc pod uwagę realizację zadań wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego, w szczególności większy nacisk warto położyć na edukację ekologiczną oraz przeciwdziałanie poważnym awariom.